

Body suspension

Kehon intensiivistä leikkiä rajapinnoilla

Niina Anneli Heikkinen

Helsingin yliopisto
Valtiotieteellinen tiedekunta
Sosiaali- ja kulttuuriantropologia
Pro gradu -tutkielma
Marraskuu 2020

Tiedekunta – Fakultet – Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Koulutusohjelma – Utbildningsprogram – Degree Programme Yhteiskunnallisen muutoksen maisteriohjelma	
Tekijä – Författare – Author Niina Anneli Heikkinen			
Työn nimi – Arbetets titel – Title Body suspension: kehon intensiivistä leikkiä rajapinnoilla			
Oppiaine/Opintosuunta – Läroämne/Studieinriktning – Subject/Study track Sosiaali- ja kulttuuriantropologia			
Työn laji – Arbetets art – Level Pro gradu -tutkielma		Aika – Datum – Month and year Marraskuu 2020	Sivumäärä – Sidoantal – Number of pages 113 liitteineen
Tiivistelmä – Referat – Abstract			
Tutkimuksessa tarkastellaan body suspensionia fenomenologisesta ja keholisesta perspektiivistä käsin tavallisesta arkielämästä ja keholisesta olemassaolon tavasta poikkeavana toimintana. Body suspension on väliaikaista kehonmuokkausta, jossa keho nostetaan ilmaan roikkumaan ihon lävistävistä koukuista ja niihin kiinnitetyistä naruista ja köysistä. Modernin body suspensionin kulttuurihistoriallinen alkuperä palautuu Pohjois-Amerikan alkuperäiskansojen rituaaleihin, mutta on länsimaisen lävistyskulttuurin myötä kehittynyt täysin omaksi yksilön henkilökohtaisesta kokemuksesta korostavaksi kokonaisuudekseen. Perustuen alakulttuureille ominaiseen itse tekemisen periaatteeseen sekä sijoituessaan osaksi sekä lävistys- ja kehonmuokauskulttuurin keskiötä että niiden reunoja samalla myös valtakulttuuria haastaen, voidaan body suspension sijoittaa myös alakulttuuriseen kontekstiin kuuluvaksi. Tutkimus perustuu pääasiassa vuosina 2014-2015 Helsingissä ja Oslolla suoritetun kenttätönn kautta hankittuun materiaaliin. Tärkeimpänä tutkimusmenetelmä on käytetty osallistuvaa havainnointia, jossa on käytetty hyväksi myös tutkijan omia keholisia kokemuksia sekä aistinvaraisia havaintoja body suspensionin harrastajien keholisesta toiminnasta. Tämän lisäksi on tehty haastatteluja. Body suspension on usein vähemmän kivuliasta kuin mitä saattaisi ajatella, mutta kipua osoittautuu kuitenkin olennaiseksi osaksi koko kokemusta sen toimiessa väylänä ja välineenä arkielämästä poikkeavan keholisen kokemuksen luomisessa. Kipuun usein liitettävistä negatiivisista ja patologisista määritelmistä huolimatta vapaaehtoisesti valitun ja väylänä toimivan kivun voidaan sanoa sisältävän myös positiivisia merkityksiä ja määreitä. Kivun tai sen puutteen lisäksi body suspensionin yhteydessä koettu intensiivisyys ja arkisesta keholisesta olemassaolosta poikkeavuus rakentuu myös kokonaisvaltaisella keho-orientaation muutoksella painovoiman kohdistuessa kehoon eri tavalla. Näin body suspensionissa keho näyttäytyy erilaisten intensiivisyyksien rajoilla roikkuvana ja ne hetkellisesti ylittävänä keholisen leikin ja luovan kokeilun välineenä. Sekä itseään, kehoaan että totuttuja keholisia konventioita ja toimintatapoja keholisen leikin avulla haastaen body suspensionin harrastajat luovat positiiviseen vapauteen perustuvaa keholista yhteisöllisyyttä.			
Avainsanat – Nyckelord – Keywords body suspension fenomenologia keholisuus ruumiillisuus kipu intensiivisyys vapaus leikki kehonmuokaus lävistys			
Ohjaaja tai ohjaajat –Handledare – Supervisor or supervisors Timo Kaartinen			
Säilytyspaikka – Förvaringställe – Where deposited Helsingin yliopiston kirjasto, Helsingfors universitets bibliotek, Helsinki University Library			
Muita tietoja – Övriga uppgifter – Additional information			

Sisällys

1	Johdanto	1
1.1	Tutkimuskysymys ja termien määrittelyä.....	2
1.2	Tutkielman rakenne.....	4
1.3	Body suspensionin lyhyt esittely	6
2	Etnografinen kenttätyö ja metodit.....	8
2.1	Viikonloppuantropologi kotikentällä	11
2.2	Suspension Sunday	13
2.3	Suspensiopiknik	14
2.4	Suspensiojuhannus.....	14
2.5	Oslo SusCon 2015	15
3	Teoreettinen viitekehys	18
4	Body suspensionin kulttuurihistoriallinen konteksti	24
4.1	Amerikan alkuperäiskansojen sun dance -uskonto	25
4.2	Kehonmuokkauksen ja lävistysten länsimainen historia	26
4.2.1	Moderni primitivismi	27
4.2.2	Body suspension länsimaisen lävistyskulttuurin kontekstissa	29
4.3	Body suspension alakulttuurina ja vastakulttuurina.....	33
5	Hyvää kipua - kipu väylänä ja vieraana.....	36
5.1	Hyvää kipua?	37
5.2	Kipuileva ja ilmestyvä keho	45
5.3	Kivun käsitteleminen	50
5.4	Sanaton kipu	54
5.5	Kivun jälkeen.....	56
6	Roikkuminen intensiivisenä kehollisena kokemuksena	60
6.1	Ekstriimiä intensiivisyyttä	68
6.2	Roikkumista rajapinnoilla	70
7	Haastavaa hauskuutta – kehollinen yhteisöllisyys ja leikki vapauden välineinä.....	76
7.1	Body suspension vapautumisena ja vapautena jostain.....	76
7.2	Vapautta johonkin eli kehollinen yhteisöllisyys ja affekti.....	81
7.3	Body suspension kehollisena ja kyseenalaistavana leikkinä.....	91
8	Yhteenvedo	97
	Lähteet	99
	Liite 1	107

1 Johdanto

Body suspension on väliaikaista kehonmuokkausta (body modification), jossa keho nostetaan ilmaan roikkumaan ihon lävistävistä koukuista ja niihin kiinnitetyistä naruista ja köysistä. Oma mielenkiintoni sitä kohtaan nousi vuoden 2013 syksyllä, kun yritin miettiä pro gradu-tutkielmani aihetta tutkielmaseminaarissa. Tiesin, että halusin tutkia jotain ihmisruumiiseen, kehollisuuteen ja rajoihin sekä niiden ylityksiin liittyvää, mutta tarkempi tutkimuskohde oli vielä pimennossa. Mieleeni muistui kuva ystävästäni, joka oli käynyt muutamia vuosia sitten roikkumassa koukuista ensimmäistä kertaa. Kuvassa hän makasi jälkihoitopöydällä, juuri koukuista alas tulleen, ja hänen kasvoillaan oli hymy, joka loisti valtavaa onnellisuutta, tyytyväisyyttä ja euforiaa. Kiinnostuin siitä paradoksaalisesta ensivaikutelmasta, mitä *body suspension* minussa herätti. Miten kokemus, joka vaikuttaa niin kivuliaalta, voi saada aikaan sellaista hyvänolon tunnetta? Miten antropologiassa, jossa on tutkittu kipua lähinnä kroonisesta ja patologisoidusta perspektiivistä käsin voitaisiin käsitellä itse valittuja kipukokemuksia? Mitä kehon rajojen konkreettisella ja kuvainnollisella ylittämällä saadaan aikaan? Miltä koukuissa roikkuminen oikeasti tuntuu?

Body suspension tai kehonmuokkauskulttuuri ei ennen tätä tutkielmaa varten tehtyä kenttätöitä ollut minulle henkilökohtaisesti tai omakohtaisesti tuttua, vaikka useilla ystäväilläni ja tuttavillani tatuointeja ja lävistyksiä on paljonkin. Itselläni ei lapsuudessa hankittuja, helposti tulehtuvia ja huonosti lävistyspyssyllä lävistettyjä korvanreikiä lukuun ottamatta ole ainuttakaan lävistystä tai tatuointia. Tässä mielessä suurimmaksi osaksi kotikaupunkiini sijoittuvasta kentästäni huolimatta asettaudun perinteiseen antropologiseen tutkijaposition "ulkopuolisena" antropologina tutkimassa kulttuurista ja etenkin kehollista Toista.

Fenomenologi Maurice Merleau-Ponty (1962) käyttää kirjassaan *Phenomenology of Perception* sekä haamuraajakokemusta että visuaalisen

havainnointikyvyn vaurion kanssa toimivaa miestä patologisina esimerkkeinä ja heurestisina välineinä, jotka rikkoessaan totutun ja itsestään selvänä pidetyn paljastavat jotain olennaista maailmasta sekä siinä toimimisesta (Hammond et al 1991, 181). Samaan tapaan tarkastellessani tässä tutkielmassa body suspensionia kehollisena maailmassaolon muutoksena tuodaan näkyväksi se, miten itsestään selvinä pidetyt asiat kuten kipuun sisäänkirjoitettu negatiivisuus, painovoima tai intensiiviset ja affektiiviset tilat vaikuttavat maailmassa toimimiseen. Loppujen lopuksi kyse on siis samasta prosessista, johon koko antropologia Toista tutkiessaan perustuu. Nähdäkseen lähelle ja kyseenalaistaakseen tuttu ja totuttu, on vaihdettava perspektiiviä ja joskus mentävä myös kehollisesti kauas.

1.1 Tutkimuskysymys ja termien määrittelyä

Syitä body suspensionin harjoittamiselle tai kokeilemiselle on melkein pä yhä monta, kuin on sen harrastajiakin, mikä luonnollisesti asetti haasteita tutkielmani rajaamiselle. Oman tutkimukseni aikana esiin tulleita syitä ovat muun muassa halu haastaa ja ylittää itsensä sekä pelkonsa ja kokeilla omia rajojaan, oman kehon haltuunotto, yleinen uteliaisuus ja kokeilunhalu, sen tuoma hyvä fyysinen kehon hormonieritykseen perustuva olotila, hoitava ja meditatiivinen kokemus tai rituaali, visuaalisuus ja kauniit kuvat, osana show'ta tai esiintymistä, osana kehonmuokkaus- tai kinky-kulttuuria, shokeeraamisen halu, kiinnostus fakiiritemppuihin sekä kivun kestäminen ja tutkiminen, kehollinen ja yhteisöllinen vapaa-ajanvietto sekä loppujen lopuksi melkein kaikkiin näihin yhdistyvä arkielämää rikkovan "jotain ihan muuta" kokemuksen hakeminen.

Näistä kaikista näistä sekä eksplisiittisesti että implisiittisesti tutkimuksen aikana esiin tulleista syistä on tähän tutkielmaan valikoitunut kattokäsitteenä body suspensionin arkielämän ylittävä kokemuksellisuus ja intensiivisyys, vapaaehtoisesti valittu kipukokemus sekä myös useisiin edellä lueteltuihin kohtiin sisältyvä kehollisen vapauden ja vapautumisen ajatus kehollisine yhteisöllisyyksineen.

Analyysin kohteeksi valikoituneet teemat ovat tulleet esille paitsi haastatteluissa kehollisen kenttätöni aikana, myös samalla valikoituneet tähän siksi, että pidän niitä itse sekä antropologisesti, fenomenologisesti että henkilökohtaisesti kiinnostavina ja relevantteina tutkimusteemoina. Tutkimukseni alkuvaiheessa tutkimuskysymykseni keskittyi kipuun, mutta tutkimukseni aikana huomasin, ettei se itsessään ollut loppujen lopuksi monenkaan tutkittavan mielestä niin tärkeä keskittymiskohta kuin olin alun alkaen ajatellut. Päädyin kuitenkin pitämään sen mukana yhtenä tutkimukseni teemoista erityisesti sen välineellistä ja väylällistä ominaisuutta korostavana muotona, koska sijoituessaan antropologiassa varsin vähän tutkittuun valitun kivun diskurssiin se näyttäytyi yhä kiinnostavana ja relevanttina antropologisena tutkimuskohteena.

Kun kenttätöni aikana tai haastatteluissa kysyin ihmisiltä miksi he roikkuvat, saattoi vastaus olla ensin vain: "Koska se on niin hauskaa!". Olen pyrkinyt tässä tutkielmassa vastaamaan kysymykseen, mistä body suspensionin yhteydessä koettu hauskuus fenomenologisesta ja kehollisesta perspektiivistä muodostuu ja osoittamaan, miten tähän hauskuuteen sisältyy myös sen joskus ääneensanomaton vastinpari haastavuus, sekä miten yhdessä nämä muodostavat body suspensionissa koetun *haastavan hauskuuden* käsitteen.

Haastavan hauskuuden voi pilkkoa pienempiin tutkimuskysymyksiin siitä, mitkä asiat muodostavat body suspensionissa koetun arkielämää rikkovan "jotain ihan muuta" -kokemuksen eli mikä on kivun, erilaisten kehollisten intensiivisyyksien ja kehollisen yhteisöllisyyden rooli roikkumisissa sekä millä tavalla ja mistä osasista ne muodostuvat.

Koska body suspension ja varsinkin koukuissa roikkuminen ovat hyvin erityisiä, referenssipisteitä pakenevia kokemuksia, joita voi olla hankala kuvailla, olen päättänyt käyttämään myös omia kokemuksiani osana tekstiä, jotta voisin aiheeseen tutustumattomalle lukijalle parhaiten välittää vastauksen siihen minultakin usein kysyttyyn kysymykseen: *Miltä se oikeasti tuntuu?* Sanomattoman ja sanoittamattoman sanoittaminen on kuitenkin prosessi, jossa väistämättä luodaan myös jotain uutta, joka ei

olekaan yhtä kuin alkuperäinen ja joka kertoo myös yhtä lailla sekä tavasta tarkastella kuin tarkastelun kohteesta. Erilaisessa teoreettisessa viitekehyksessä ja eri tutkijan näkökulmasta katsottuna body suspensionkin voi siis näyttäytyä tyystin toisenlaisessa valossa (kts. esim. Kosut 2010).

Tässä tutkielmassa käytän lähes yksinomaan ruumiin sijaan sanaa keho, koska se yhdistyy ruumista helpommin kehollisuuden (embodiment) käsitteeseen välttämällä näin paremmin kartesiolaisen mieli/ruumis erottelun. Katson sekä kehoa sekä kehollisuutta lähinnä kokemuksellisesta ja fenomenologisesta perspektiivistä käsin ja vain paikoin kehon sosiaalikonstruktionistisiin teorioihin viitaten.

Olen päätenyt jättämään suomentamatta englanninkieliset haastattelulainaukset, koska huomasin, miten käännöksessä niistä katosi haastateltavien ”oma ääni” eli kullekin haastateltavalle ainutlaatuiset puhettavat tehden lainauksista latteampia ja yksipuolisempia suodattuessaan oman kielenkäyttöni läpi. Olen myöskin jättänyt suomentamatta joitain englanninkielisiä kirjoista otettuja lainauksia, koska alkuperäisellä kielellään ne on sanottu niin paljon paremmin kuin mihin omat käännöstaitoni riittävät. Luotan lukijan osaavan englantia sen verran, että lainauksissa esiin nostetut asiat tulevat ymmärretyiksi jos ei lainauksista itsestään, niin viimeistään sitä ympäröivästä itse tuottamastani tekstistä.

1.2 Tutkielman rakenne

Tutkielmassani lähdän aineiston ja menetelmien esittelyn jälkeen liikkeelle esittelemällä tutkielman fenomenologiseen ja antropologiseen teoreettiseen viitekehykseen sivuten myös viimeisessä analyysiluvussa käsiteltyjä negatiivisen ja positiivisen vapauden käsitteitä. Sen jälkeen sijoitan body suspensionin sen kulttuurihistorialliseen kontekstiinsa alussa lähinnä Amerikan alkuperäiskansoilta vaikutteensa saaneena, mutta siitä sittemmin omaksi moderniksi länsimaiseksi kontekstikseen ja alakulttuurikseen irrottautuneena sekä muotoutuneena

kehonmuokkauskulttuuriin kuuluvana toimintana. Tämän historiallisen sekä alakulttuurisen kontekstin esiin tuominen auttaa myös analyysiluvuissa käsiteltyjen ja sivuttujen teemojen kuten arkielämästä irrallisen kehollisen kokemuksen sekä kehollisen leikin ymmärtämisessä. Tämän jälkeen siirryn varsinaisiin kipua, kehollista intensiivisyyttä sekä vapautta, kehollista yhteisöllisyyttä ja leikkiä käsitteleviin analyysilukuihin.

Ensimmäisessä analyysiluvussa eli luvussa 5 tarkastelen sitä, miten body suspensionin yhteydessä koettu kipu tai ei-kipu voi valittuna saada myös positiivisia merkityksiä ja miten se näyttäytyy väylänä sekä välineenä intensiivisen arkielämää rikkovan kokemuksen saavuttamisessa. Toinen analyysiluku eli luku 6 käsittelee body suspensionia keho-orientaation muutoksena ja tarkastelen, mistä muista osasista body suspensionin yhteydessä koettu kehollinen intensiivisyys muodostuu suhteessa kehollisiin ja kokemuksellisiin rajoihin. Kolmannessa analyysiluvussa eli luvussa 7 tarkastelen body suspensionia sekä negatiivisen että positiivisen vapauden kautta ja käsittelen body suspensionia sekä kehollisena yhteisöllisyytenä että kehollisena leikkinä.

Tutkielman rakenne analyysilukujen osalta vastaa omaa tutkimusprosessiani: siinä liikutaan yksinkertaisemmista ennakkooletuksista ja valitun kivun kiinnostavuudesta kohti monimutkaisempia intensiivisyyden, vapauden ja kehollisen yhteisöllisyyden käsitteitä. Tämän toivon toimivan myös body suspensioniin perehtymättömälle lukijalle niin, että ensisijaisten ”Mutta eikö se satu?” -ihmettelyjen hälvettyä ja kysymyksiin vastauksen saatua kiinnostavinta ei enää olekaan itse kipu, vaan mitä tapahtuu sen avulla sekä sen jälkeen. Merleau-Pontyn (1967, 140-141) kehon erilaisten aikaan ja paikkaan liittyvien horisonttien itseensä keräämisen tapaan myös nämä muokkauksia lukuun ottamatta kronologisessa kirjoitusjärjestyksessään esiintyvät analyysiluvut kerrostuvat toistensa päälle ja liukuvat kohti tarkemmin määriteltyä ja käsitteellistettyä kokemusta tuoden näin näkyväksi myös oman tutkimus-

ja kirjoitusprosessini. Tutkielmani lopuksi sidon siinä esiintyneet teemat yhteen ja käyn läpi tutkimukseni tulokset.

1.3 Body suspensionin lyhyt esittely

Body suspension on väliaikaista kehonmuokkausta siksi, että koukut kiinnitetään ihoon juuri ennen nostamista ja otetaan pois heti alastulon jälkeen. Koukkuja voidaan kiinnittää lähes mihin tahansa kohtaan kehoa: muun muassa sääriin, reisiin, polviin, vatsaan, rintakehään, käsivarsiin, kyynärpäähän, selkään tai vaikka otsaan. Rajana on oikeastaan vain mielikuvitus ja roikkujan oma kokeilunhalu. Varsinainen roikkuminen voi kestää muutamista sekunneista muutamiin tunteihin riippuen lävistyspaikoista, koukkujen määrästä, roikkumisasennosta, mahdollisesta kipukokemuksesta, roikkujan omasta halusta sekä myös muista roikkujista. Yleisimmin seuraamani roikkumiset ovat kestäneet noin puoli tuntia tai enintään tunnin.

Suomessa body suspension kääntyy harrastajiensa puheessa lyhyemmin termiksi *suspensio*, koska se istuu paremmin suomen kieleen ja taipuu helpommin ilman viimeistä n-kirjainta. Englannin kielessä *suspensio* tarkoittaa kuitenkin nostamisen sijaan liuosta, jolloin sanan merkitys ei pysy enää taustaltaan samana. Olen silti päättänyt käyttää *suspensio*-termiä puhuessani varsinaisesta roikkumisesta eli konkreettisesti tehtävästä toiminnasta tiettyine asentoineen sen suomenkielisen sujuvuuden ja harrastajien itse käyttämän terminologian vuoksi. Englanninkielistä kaksiosaista *body suspension* -termiä käytän viittaamaan laajempaan käsitteeseen, joka pitää sisällään itse suspensioiden tekemisen sekä niiden ympärille rakentuneen kansainvälisen yhteisön ja kulttuurin. Tutkielmassani body suspension on siis kokonaisvaltainen kehollinen harrastus ja kattokäsite, suspensio itse toiminta tai yksittäinen roikkuminen. Englanniksi harrastajat saattavat käyttää itsestään tai toisistaan leikkimielisiä *hooker* (koukkuilija, hutsu) tai *hook lover* (koukkujen rakastaja) -termejä, mutta Suomessa sekä tässä tutkielmassa saatetaan puhua myös yleisemmin roikkujista tai roikkumisesta.

Suspensiokokemuksia tarjoavat ryhmät koostuvat ryhmän- tai tiiminjohtajasta (team leader) ja muista lävistämiseen erikoistuneista ihmisistä tai ammattilaisista. Tiimin johtajaa lukuun ottamatta erilaisia pysyviä vastuualueita ei välttämättä ole, vaan tiimin jäsenet tekevät kukin oman osaamisensa mukaan niitä asioita, joita sillä hetkellä tarvitsee tehdä. Erilaisia suspensiossa tarvittavia tehtäviä ovat lävistäminen ja siinä avustaminen, *riggaaminen* eli narujen pujottaminen *rigiin* tai *ringiin* eli suspensioissa käytettävään joko naruja levittävään kehikkoon tai niitä yhteen sitovaan kehään sekä niiden yhdistäminen koukkuihin, köydellä ylös nostaminen ja köyden paikallaan pitäminen, *bio* eli haavojen tarkkailu ja mahdollisesta veren tippumisesta huolehtiminen sekä *jälkihoito* (after care) eli koukkujen pois ottaminen ja haavojen puhdistaminen. Sama henkilö, joka on hoitanut edellisen suspension lävistämisosuuden, voikin käsien pesemisen ja kumihanskojen vaihdon jälkeen olla seuraavassa suspensiossa esimerkiksi vastuussa jälkihoidosta. Tiimin johtaja pitää huolta kokonaisuudesta, katsoo että asiat sujuvat hyvin ja turvallisesti sekä tarvittaessa päättää, millä tavalla kukin suspensio olisi hyvä toteuttaa ja on loppukädessä vastuussa tiimistään. Myös tiimin johtaja voi samalla tavalla tarvittaessa osallistua lävistämiseen, ylösnousuun tai jälkihoitoon kuin kuka tahansa tiimin jäsen. Ennen kaikkea suspensioyhmät ovat kuitenkin nimensä mukaisesti tiiminjohtajaa lukuun ottamatta varsin epähierarkkisia tiimejä ja suspensiot yhdessä tapahtuvaa tiimityöskentelyä.

Minkäänlaista henkilöiden tai tiimien välistä kilpailullisuutta en myöskään kenttätöni aikana havainnut, vaan koko kokemus kehystyy enemmänkin jokaisen osallistujan omana henkilökohtaisena kamppailuna itseään vastaan sekä kehollisena yhteisöllisyytenä ja yhteistyönä muiden kanssa. Osallistujat ja lävistäjät saattavat kannustaa roikkujaa pääsemään yli epäilyksistään ja peloistaan, mutta loppujen lopuksi roikkuja itse on täysin tilanteen hallinnassa ja päättää suspensioasennon, ylösnousemisen sekä alastulohetken.

Vaikka body suspensionissa käytetyt tekniikat ovat lähtöisin eräänlaisesta Tee Se Itse -kulttuurista (Do It Yourself), jossa yrityksen ja erehdyksen kautta on selvitetty parhaimmat lävistämistavat ja -välineet koukkuja myöten, on se nykyisin turvallisesti osaavien ihmisten käsissä. Suomessa suurin osa body suspension -

mahdollisuuksia tarjoavista tahoista ovat itse ammattilävistäjiä ja muualla maailmallakin he ovat jos ei itse lävistystoimintaa harjoittavia yrittäjiä, ainakin erittäin kokeneita harrastajia ja ammattilaisia, jotka saattavat olla esimerkiksi sideshow-esiintyjiä. Köydet ovat sertifioituja, välineet steriilejä ja puhtaudesta pidetään mahdollisimman tarkkaa huolta. Välineet ja ripustuspaikat valitaan tarkasti ja turvallisuutta korostaen. Kokeiluja uusille roikkumistavoille ja -paikoille tehdään toki yhä, mutta ne tehdään tietoisesti omalla riskillä, eikä ketään aseteta tietämättään vaaratilanteeseen.

Suspensiokokemuksia on sekä kivuliaita että vähemmän kivuliaita, mutta suurin osa niistä on kokijalleen haastavia, mutta hauskoja kehon ja mielen rajoja ylittäviä ja vapauttavia kokemuksia. Kokemukseen kuuluvasta kivusta ja ei-kivusta sekä haastavuudestaan huolimatta body suspension ei ole kärsimystä tai kipua glorifioiva harrastus tai kulttuuri. Se juhlii kehon kestävyyttä, rajojen ylittämistä, kivun hyväksymistä, kehollista leikkiä sekä vapautta tehdä, luoda ja kokea kaikkia näitä.

2 Etnografinen kenttätyö ja metodit

Tutkiessani jotain niin kehollista, ruumiillista ja arkisesta olemisesta poikkeavaa kokemusta kuin body suspension, pidin erittäin tärkeänä kokeilla sitä myös itse, jotta sekä ymmärtäisin paremmin mistä siinä on kyse että pystyisin sitä paremmin myös tutkielmassani kuvaamaan ihmisille, jotka eivät sitä itse ole kokeilleet tai siitä edes aikaisemmin kuulleet. Toki tähän hyvin omakohtaisen keholliseen lähestymistapaan vaikutti myös se, että olin itsekkin henkilökohtaisella tasolla aidosti kiinnostunut siitä, miltä roikkuminen tuntuu. Itse roikkumalla eli myös kehollisesti tutkittavien kanssa samoja asioita tekemällä, kokemalla sekä osallistumalla koin myös pääseväni paremmin sisään tutkimaani yhteisöön sen sijaan, että olisin jättäytynyt vain minulle luontevaan tarkkailijan ja havainnoijan rooliin, jolloin roikkuminen myös ikään kuin haastoi ja pakotti minut osallistumaan pelkän havainnoinnin sijaan.

Näin ollen olen käyttänyt omaa kehoani eli kehoallista ja aistinvaraista kokemustani sekä havaintojani yhtenä tutkimusvälineenä. Omien kehoallisten kokemusteni sekä ympäristön havainnoimisen lisäksi olen havainnoinut myös tutkittavien kehoallisia tapoja toimia sekä olla yhteydessä toisiinsa niin roikkuessaan kuin body suspension -tapahtumissa yleisestikin. Sarah Pink (2009, 4) käyttää kehoallisuuden (embodiment) ja paikan (place) yhdistävää termiä *emplacement* kuvaamaan sitä, miten kehoallisessa kokemuksessa yhdistyy paitsi kehojenväliset suhteet toisiinsa myös kehojen suhteet sekä aistinvaraiseen että materiaaliseen ympäristöön. Vaikka havainnoimalla toisten maailmassaolon tapoja sekä kehoallisesti osallistumalla niihin ei voidakaan saada suoraa tietoa toisten henkilökohtaisista yksilöllisistä tai jaetuista muistoista ja kokemuksista, voidaan sijoittamalla tutkijan oma kehoallinen olemassaolon sekä näkemisen tapa tutkittavien olemassaolon ja näkemisen tapoihin ikään kuin muodostaa kehoallisia paikkoja, jotka eivät ole täysin samanlaisia, mutta silti samankaltaisia tutkittavien omien paikkojen kanssa ja siten tutkijana tuntee olevamme samankaltaisesti kehoallisaikallisesti sijoittuneita (emplaced) (Pink 2009, 18). Näin antropologisten Toisten kehoallisia tapoja ja todellisuuksia tutkiessa on käytettävä hyväksi myös tutkijan henkilökohtaista osallistumista ja kehoallista tietämystä (Pink 2009, 21).

Artikkelissaan perustamaansa antropologiaa popularisoivaan verkkojulkaisuun tohtori ja tutkija Elizabeth P. Challinor (2014) käyttää osallistuvan havainnoijan (participant observer) sijaan termiä osallistuva sulauttaja (participant absorber), jolla hän pyrkii tuomaan esille sitä, miten tutkimusympäristö kaikkine aistiärsykeineen ja tunnelmineen ikään kuin väistämättä myös sulautuu ja imeytyy osaksi antropologin kehoallista kokemusta kaikkine tunteineen ja sitä kautta myös tämän keräämää tietoa tutkimuskohteesta. Siten kaikki tutkimus on periaatteessa myös kehoallista ja tunteita sisältävää tutkimusta, jossa tutkija yhtälailla sekä vaikuttaa että vaikuttuu yhteydessä tutkittaviinsa muodostaen etnografisia paikkoja, jotka eivät ole samoja kuin varsinaiset etnografiset paikat, joihin tutkija osallistuu vaan paikkoja, jotka syntyvät tutkijan kommunikoidessa ja toimiessa yhdessä tutkittavien kanssa. Etnografisten ja aistinvaraisten paikkojen sekä niiden kuvailun kautta voidaan kuitenkin paremmin kommunikoida ja kutsua lukija sekä tutkijan että tutkittavien representoiman

paikan sisään. (Pink 2009, 20). Näin sekä Pinkin (2009) emplacement että Challinorin (2014) oallistuvan sulauttajan idea auttaa sijoittamaan metodologisesti oman kehollisen ja aistinvaraisen tutkijapositioni myös keholliseen ja aistinvaraiseen tutkimuskenttään sekä siitä kommunikoivaan tutkielmaan.

Varsinaisen kenttätöni aikana olen roikkunut itse neljä kertaa: ensimmäisen kerran Suspension Sundayssa vuoden 2014 keväällä (Angel suspension), toisen kerran juhannuksena 2015 (Crucifix suspension), kolmannen kerran Osllossa 2015 (Coma suspension) ja yhden kerran Supersankari Summer Camp -mökkiviikonloppuna 2016 (Lotus suspension). Tämän lisäksi olen vielä roikkunut yhden kerran vuoden 2018 keväällä järjestetyssä Suspension Sundayssa (Captain Kirk suspension), mutta vaikka se ei varsinaiseen kenttätöaikaani enää kuulunutkaan, olen myös sitä kautta saanut lisää omakohtaista kehollista ja kokemuksellista ymmärtämystä body suspensionista. Lisäksi olen vielä vuosina 2016-2019 käynyt satunnaisesti Supersankari Suspension Teamin järjestämissä Suspension Sundayssa lähinnä tukihenkilön ominaisuudessa läheiseni roikkuessa, mutta toki samalla itsekkin roikkumisia vapaamuotoisemmin seuraten. Toisaalta voidaan siis sanoa kenttätöni venyneen tässä vuosien varrella myös näihin satunnaisiin, henkilökohtaisempiin ja hetkellisempiin kehollisiin kokemuksiin ja kenttiin, sillä henkilökohtaisemmasta ja vapaammasta osallistumisestani huolimatta en voi täysin irrottaa itseäni myöskään tutkijan positiostani, vaan ne molemmat kietoutuvat väistämättä toisiinsa.

Omakohhtaisen kehollisen kokemukseni sekä kehollisen havainnoimisen lisäksi aineistoni koostuu sekä puolistrukturoiduista että vähän avoimemmista haastatteluista sekä Suomessa ja Norjassa tehdystä kenttätöystä. Pääasiassa kenttätöni keskittyy kahteen vuosina 2014-2015 Helsingissä toimineeseen body suspension -ryhmään eli Supersankari Suspension Teamiin ja Vallila Fly Low Societyyn. Varsinaisen kenttätöni puitteissa olen seurannut osallistuvan havainnoinnin periaatteiden mukaisesti seitsemää Supersankari Suspension Teamin järjestämää Suspension Sunday -tapahtumaa, jotka ovat sunnuntaisin

Nosturissa järjestettäviä body suspension -tapahtumia, ja yhtä Vallila Fly Low Societyn järjestämää suspensio-piknikkiä.

Lisäksi vietin vuoden 2015 juhannusviikonlopun Supersankari Suspension Teamin kanssa mökillä, jossa järjestettiin ulkoilmaroikkumisia järven rannalla. Samanlaisen viikonlopun samaisella mökillä vietin myös kesällä 2016, mutta olin silloin enemmän osallistujan kuin tutkijan roolissa, tutkijan positioni vaikuttaessa silti taustalla.

Heinäkuussa 2015 osallistuin Norjassa viikon mittaiseen Oslo SusConiin eli convention-tyyppiseen kokoontumiseen, jonne alan harrastajat ympäri maailmaa kokoontuvat roikkumaan, jakamaan tietoa ja osaamista sekä viettämään aikaa muiden harrastajien kanssa.

Olen tehnyt 13 kasvokkain suoritettua haastattelua ja 3 sähköpostikyselyn avulla suoritettua haastattelua. Haastateltavista 10 on suomalaisia, 5 norjalaisia ja 1 tanskalainen. Haastateltavien ikähaarukka on 19-45 vuotta ja heistä miehiä tai mieheksi identifioituvia on 8, naisia tai naiseksi identifioituvia 7 ja transihmiseksi identifioituvia 1. Haastattelut on pääasiassa tehty vuoden 2014 syksystä vuoden 2016 kevääseen lukuun ottamatta vielä yhtä vuonna 2018 tehtyä sähköpostihaastattelua.

Koska tutkielmani tiedonkeruu perustuu niin paljon myös oman kehoni kautta kerätylle tiedolle, olen pyrkinyt sekä koko kenttätyöni että kirjoitusprosessini ajan refleктоimaan sekä tuomaan esille omaa positiotani, kokemuksiani ja ennakko-oletuksiani sekä tutkijana että ikään kuin myös tutkimuskohteena kehoni ollessa yksi tutkimusvälineistä. Näin sijoitan myös Pinkin (2009) mukaan keholliselle tutkimukselle tarpeellisen itsereflektion osaksi käyttämäni tutkimusmetodia.

2.1 Viikonloppuantropologi kotikentällä

Tutkimuskenttä sijaitsee fyysisesti lähinnä kotikaupungissani Helsingissä juhannuksen mökkiviikonloppua ja Oslon SusConia lukuunottamatta. Siten

kenttätöni ei ollut antropologeille perinteinen useiden kuukausien tai vuosien intensiivinen jakso vieraan kulttuurin keskellä, vaan se limittyi osaksi normaalia elämäni opiskeluineen ja töissä käynteineen. Koska Supersankari Suspension Teamin järjestämät Suspension Sunday -tapahtumat sekä mökkijuhannus sijoittuivat viikonlopuille, kutsuinkin itseäni viikonloppuantropologiksi, jonka arki rikkoontui aina hetkellisesti intensiivisten suspensiopäivien tai -viikonloppujen osalta, mutta joka saattoi aina palata näiden irtiottojen jälkeen omaan kotiinsa prosessoimaan kaikkea näkemäänsä ja kokemaansa.

Tällainen järjestely mahdollisti myös perinteisesti pro gradu -tutkielmiin vaadittavaa noin kolmen kuukauden kenttätöjaksoa ajallisesti pidemmän, noin 2 vuoden mittaisen ajanjakson helmikuusta 2014 aina joulukuuhun 2015 saakka. Tuona aikana seurasin seitsemää Suspension Sunday -tapahtumaa, yhtä suspensiopiknikkiä, osallistuin body suspension -mökkiviikonloppuun ja viikon mittaiseen Oslo SusConiin sekä suoritin 13 kasvokkain tapahtuvaa haastattelua ja 3 sähköpostikyselyä. Myös tämän ajanjakson jälkeen olen viettänyt paljon aikaa erilaisissa suspensiotapahtumissa, joista on aina jäänyt käteen myös valaisevia havaintoja. Kuitenkin antropologiassa varsinaisen tutkijan ja tavallisen osallistujan, subjektin ja objektin rajan usein häilyessä on näin käynyt myös itselleni kenttätö liukuessa hiljalleen myös osaksi omaa vapaa-ajanviettoani. Jos kenttätöni alussa osallistuin tapahtumiin enemmän tutkijana, olen sen edetessä ja varsinaisen kenttätöosuuden loppuessa osallistunut sekä tutkijana että harrastajana, molempia rooleja koko ajan itsessäni reflektoiden.

Varsinaisten suspensiotapahtumien lisäksi olen seurannut kuutta erillistä sideshow- tai friikkishow -esitystä, joissa body suspension -tapahtumien järjestäjiä on ollut esiintymässä. Kuitenkin vain kahdesta näissä on ollut varsinaisia koukuilla tehtäviä suspensioita ja tarkoitukseni on ollut lähinnä sideshow- ja friikkishow -taustojen ymmärtäminen kuin varsinaisessa gradussa käytettävän materiaalin kerääminen. Tutkielmassani en myöskään aiheen rajaamisen vuoksi keskity niinkään esityksissä tapahtuviin suspensioihin, jotka on hyvä erottaa yksityisemmin ja itseä varten tehdyistä suspensioista, koska esiintymisen yhteydessä tehdyt suspensiot ovat usein osa esiintyvien

taitelijoiden työtä ja täten eroavat kokemuksellisesti yksityisemmistä suspensioista tai varsinaisista suspensiotapahtumista.

2.2 Suspension Sunday

Kenttätyöni aikana Supersankari Suspension Team järjesti Suspension Sunday -tapahtumia noin 4-5 kertaa vuodessa Helsingissä Nosturissa, joka toimi normaalisti iltaisin ELMU:n ylläpitämänä keikkapaikkana. Rosoisen kolkkona vanhana tehdasrakennuksena ja silloisena keikkapaikkana Nosturi korostaa tietynlaista alakulttuuri-ilmapiiiriä, joka kaikista hygieniasäännöistä, desinfiointiaineista ja hengitysmaskeista huolimatta ei ole ollenkaan kliininen, vaan rento ja vapaamuotoinen.

Suspension Sunday -tapahtumissa kenellä tahansa suspensiosta kiinnostuneella on mahdollisuus kokeilla suspensiota ja niissä onkin usein aina muutama ensikertalainen paikalla. Niihin otetaan yleensä kerralla n. 6-8 henkilöä ja suspensiopisteitä on Nosturin yläkerrassa kaksi: toinen keskellä salia ja toinen esiintymislavalla. Roikkuvien henkilöiden lisäksi paikalla on yleensä myös muutama heidän läheisensä niin sanottuina tukihenkilöinä ja normaalit Suspension Sunday -tapahtumat pyritään pitämään sen verran yksityisinä, ettei paikalle ilmestyisi paljon ulkopuolista yleisöä rauhallisen ja turvallisen roikkumiskokemuksen takaamiseksi. Kerran vuodessa on järjestetty niin sanottu avoimien ovien päivä, jolloin kenellä tahansa on ollut mahdollisuus tulla seuraamaan roikkumisia, mutta nekään eivät ole havaintojeni perusteella eronneet juurikaan yksityisemmistä tapahtumista ulkopuolisten henkilöiden osalta. Tämän lisäksi paikalla on silloin tällöin ollut ammattivalokuvaajia, joita on kiinnostanut suspensioiden visuaalinen puoli ja näyttävyys, sekä joskus jokunen toimittaja.

Suspension Sunday -tapahtumat kestävät osallistujilleen yleensä noin kahdeksan tuntia, mutta järjestäjilleen suspensiopisteiden pystyttämiseen ja lopulta tavaroiden kasaamisineen koko päivän. Ne ovat kuitenkin osallistujilleen varsin vapaamuotoisia päiviä niin, että vaikka aloitusajaksi usein mainitaan jokin tietty kellonaika, ilmestyy osallistujia paikalle hieman ripotellen. Jotkut

osallistujista jäivät viettämään aikaa koko päiväksi katsellen myös muiden suspensioita ja jutellen muiden osallistujien kanssa, toiset taas saattavat vain käväistä kokemassa oman suspensionsa ja lähteä pian sen jälkeen. Useimmat kuitenkin jäivät paikalle, jos eivät koko päiväksi niin ainakin muutamaksi tunniksi. Tarjolla on verensokerin tasaamista varten usein erilaisia hedelmiä, jogurtteja, salaattia, keksejä, kahvia, teetä ja virvoitusjuomia.

2.3 Suspensiopiknik

Vallila Fly Low Society järjesti elokuussa 2015 suspensiopiknikin pienen metsikön siimeksessä Vallilassa. Oikeanlaista ja turvallista roikkumis pistettä valittiin pitkään ja myös köysien vetolujuuksia laskettiin. Suspensiopiste rakennettiin tukevan puun alle niin, että köysi pulley-systeemeineen kiinnitettiin paksuimpaan ja oikealla tavalla ulkonevaan oksaan. Ulkona roikkuessa tiettyjä hygieniasääntöjä joudutaan muokkaamaan niin, että kontaminaatioriski pienenee, mutta itse prosessi helpottuu. Maahan oli levitetty pressut sekä suspensio- että lävistuspisteiden alle. Vähän kauempana oli viltti, jonka päälle oli aseteltu salaattia ja muuta naposteltavaa. Suspensioissa käytetty ylösnousutyöli oli Supersankari Suspension Teamia nopeampi: hiljaisen totuttelun sijaan roikkujat nostettiin ylös yhdellä kerralla ja nopeasti. Suspensioiden yleinen tunnelma oli tästä huolimatta rento ja fiilistelypohjainen kaikkine ihmettelyineen ja nauruineen.

2.4 Suspensiojuhannus

Suomessa ei järjestetä varsinaisia SusConeja, mutta juhannuksen vapaamuotoinen mökkiviikonloppua voidaan ajatella ikään kuin sellaiseksi pienoiskoossa. Tapahtumapaikka kolmen rakennuksen kokoisella mökillä järven rannalla Varsinais-Suomessa ja sinne oli kutsuttu suspensioharrastajia ympäri maailman. Osanottajia koko viikonlopun aikana oli yhteensä 16, joista 10 henkilöä roikkuivat itse. Loput auttoivat suspensioiden valmistelussa tai ruoan laitossa.

Vaikka Suomen suspensiotapahtumat ovat varsin rentoja, oli juhannusviikonloppu vieläkin vapaamuotoisempi, privaatimpi ja intiimimpi ystävien kesken järjestetty mökkiviikonloppu, jossa uitiin, saunottiin, syötiin, juotiin ja roikuttiin. Yhtäjaksoinen roikkumisviikonloppu samojen ja jo jollain tavalla toistensa kanssa tuttujen ihmisten kesken salli myös erilaisen intimitetin muodostumisen kuin yksittäinen periaatteessa kaikille avoin roikkumispäivä muutaman kerran vuodessa. Alussa hieman varovaisesti toisiinsa suhtautuneet ihmiset halailivat toisiaan lujaa ja pitkään viikonlopun päätyttyä. Kunnioittavan etäisyyden tilalle oli astunut kunnioittava läheisyys.

Suspensiot jakautuivat pitkin viikonloppua niin, että yhtenä päivänä roikkui aina vain muutama ihminen. Varsinainen suspensiopiste oli laiturilla järven rannalla, jonne oli viikonloppua varten ajettu myös pieni nosturi, jonka nokasta roikkui köysi pulley-systeemeineen. Muita suspensiopisteitä osallistujat pystyivät ehdottamaan itse, esimerkiksi naruilla jaloista tuettu Resurrection isoon kaatuneeseen ja kuolleeseen puunrunkoon tai Hammock rannalla olevien puiden väliin.

Järven rannalla sekä muuten luonnossa järjestetyt suspensiot olivat viileähköstä suomalaisesta juhannuksesta huolimatta paitsi hienoja subjektiivisia kokemuksia osallistujilleen, myös visuaalisesti upeita katsella sumuisen metsän tai kirkkaan järven maalaamaa taustaa vasten. Niinpä suspensioita säestivät tuulen huminan, itikoiden surinan, järven liplatuksen ja pienen sateenropinan lisäksi loppumaton joko kameroiden ”klik klik klik”-kuoro, joka oli kenttätöiden aikana osallisena lähes kaikissa seuraamissani suspensioissa, paikasta riippumatta. Osallistujat pyysivät toisiaan ottamaan muistoksi kuvia omista suspensioistaan, mutta paikalla oli myös valokuvausta enemmän harrastaneita ammattilaisvälineineen.

2.5 Oslo SusCon 2015

Osallistuin heinäkuussa 2015 viikon mittaiseen Oslo SusCon -nimiseen tapahtumaan, joka on vuosittain järjestettävä convention-tyylinen body suspension -harrastajien kansainvälinen kokoontuminen Oslolla. Se on Italian

SusConin ohella Euroopan suurin SusCon-tapahtuma, jossa osanottajia oli vuonna 2015 noin 70-90. Osallistujat tulevat sinne roikkumaan, jakamaan uutta tietoa ja taitoa suspensioiden tekemisestä sekä tapaamaan ystäviään. Se on hyvinkin kansainvälisen harrastajajoukon tapa luoda ja pitää yllä sekä kansainvälistä että konkreettisen kehollista yhteisöllisyyttä. Tapahtuman järjestäjien, eri maista tulleiden body suspension -tiimien jäsenten, vapaaehtoisten sekä roikkumaan tulleiden osallistujien lisäksi paikalla oli kaksi psykologia, jotka pitivät huolta kaikkien osallistujien psyykkisestä hyvinvoinnista ja antoivat tukea intensiivisten kokemusten mahdollisesti esiin tuomissa haasteissa.

Tapahtuman pääjärjestäjä oli oslolainen suspensior ryhmä Wings of Desire, jonka on perustanut oslolainen kehotaitelija Håvve Fjell. Wings of Desire -suspensior ryhmän, sekä siihen kytköksissä olevan sideshow-ryhmän Pain Solutionin fyysinen majapaikka sijaitsee Oslon keskustassa Blitz-nimisessä vasemmistoanarkistisessa nuorisotalossa, jonka Oslon kaupunki lahjoitti anarkisteille 1980-luvun talonvaltausaallossa. Blitzin keittiöstä tulivat myös Oslo SusConin vegaaniset ruoat. Tämä vasemmistoanarkistinen tausta näkyi tapahtumassa Tee Se Itse -asenteena sekä yleisinä ympäristöystävällisinä, voimakkaasti syrjintää vastustavina ja inklusiivisuutta korostavina käytäntöinä aina ruoan nimiä, kuten Bisexual Foccaccia tai Trans Pumpkin Soup myöten.

Oslo SusConin pääpaikkana toimi vanha 1800-luvun puolivälissä rakennettu tehdasrakenne, joka toimii nykyisin ravintolana, ja joka oli vuokrattu viideksi päiväksi Oslo SusConia varten. Rakennus oli vaikuttava valtavine kaarevine ikkunoineen, kivilattioineen ja kierreportaineen. Osallistuin tapahtumaan vapaaehtoisena avustajana (volunteer), jolloin puolet päivistä olin töissä eli keitin kahvia, tiskasin ja siivosin, ja toiset puolet eli vapaa-aikani käytin tarkempaan havainnointiin ja haastattelujen tekemiseen. Itse työvuorossa oleminen oli myös varsin vapaata ja hetkinä, jolloin ei ollut mitään tekemistä, pystyin hyvin liikkumaan ympäri aluetta ja seuraamaan roikkumisia. Suspensiopisteitä oli yhteensä seitsemän, joista kuusi oli sisätiloissa ja yksi ulkona vesiputouksena alas laskevan joen yläpuolella. Myös Oslo SusConin pääpaikka jakautui lävistyspöytiin, lävistyspisteisiin sekä jälkihoitoalueeseen.

Paikassa oli myös pieni napostelupöytä hedelmineen, keksineen ja suklaineen verensokerin tasaamista varten, nojatuoleja ja sohvia istumiseen sekä iso ruokailutila.

Ison osallistujamäärän vuoksi suspensiot olivat hyvin organisoituja. Joka aamu järjestäjät ja suspensioyhmien jäsenet pitivät kokouksen, jossa he kävivät läpi tarpeellisia asioita suspensioihin ja tapahtumaan liittyen. Jokaiselle päivälle oli oma taulukko, johon järjestäjät merkitsivät kyseisenä päivänä roikkuvien nimet, roikkumistavan, tarvittavat koukut, tiiminjohtajan ja muita tarpeellisia huomioita. Koko viikon ajan tunnelma päätapahtumapaikalla oli kaikesta adrenaliinista ja jännityksestä huolimatta rauhallinen, hyväksyvä, hauska ja rentoutunut, ja kaiuttimista kaikui yleensä letkeä ja monotoninen elektroninen musiikki.

Koko päätapahtumapaikka oli samaan aikaan sekä yksityinen että julkinen tila. Yksityinen se oli siinä mielessä, että sinne oli rajattu pääsy vain SusConin osallistujille, jolla haluttiin luoda tilasta mahdollisimman turvallinen kaikille. Suspensiot ovat monelle varsin intiimejä ja henkilökohtaisia, ja ne voivat hätkähdyttää niistä mitään tietämättömiä. Tapahtumapaikan rajaaminen vaikutti varmasti osaltaan tapahtuman tunnelmaan ja siellä muodostuneeseen yhteishenkeen ja intimizeettiin. Kaikkien osallistujien tiedettiin olevan paikalla, koska he halusivat olla siellä ja kaikki olivat yhtä paljon osa sekä tapahtumaa että samaa yhteisöä, olivatpa he sitten harrastajia, vapaaehtoisia tai tiimin jäseniä. Tämä intimizeetti loi osaltaan myös avointa ja hyväksyvää ilmapiiriä. Kenellekään ei tarvinnut selitellä omaa kiinnostustaan eikä syitä tarvinnut puolustella tai ihmettelyihin vastata. Kaikki syyt roikkumiseen olivat yhtä tervetulleita, joskin eksplisiittinen seksuaalisuus haluttiin pitää minimissä ja tietyissä kaikkia kunnioittavissa rajoissa.

Poikkeuksena yksityiselle oli keskiviikon iltapäivän "Public Hours" kello 15-20, jolloin tila oli kaikkein julkisimmillaan. Sisäänpääsymaksua vastaan kuka tahansa sai silloin kävellä sisään. Tällä haettiin pääasiassa sitä, että silloin he, jotka halusivat, pystyivät roikkumaan perheenjäsentensä tai muiden läheisten läsnäollessa. Vierailijat olivat kuitenkin joka tapauksessa enemmän tai vähemmän body suspension -harrastukseen jo tutustuneita ainakin läheistensä

kautta, eikä paikalle varsinaisesti koskaan eksynyt täysin ulkopuolisia ihmettelijöitä.

Public Hours -aikana suspensio-, lävistys- ja jälkihoitoalueet teipattiin punavalkoisella huomioteipillä lähinnä ulkopuolista yleisöä varten, jotta tietämättömämmät eivät vahingossakaan aiheuttaisi kontaminaatoriskiä tai koskisi mihinkään, minne ei pitäisi. SusConin varsinaiset osallistujat saivat kyllä liikkua nauhojen sisäpuolella vapaasti. Vaikka nauhat olivat puhtaasti turvatoimenpiteitä, ne jakoivat aluetta ihan konkreettisesti yksityiseen ja julkiseen, osallistujiin ja katsojiin.

Myös Oslo SusConissa oli lupa vapaasti kuvata, jollei kukaan roikkuja sitä erityisesti omalta osaltaan kieltänyt, mutta kuvien julkaisu oli luvanvaraista. Kamerat räpsyivätkin tiuhaan tahtiin ainakin ylösnousun hetkillä, minkä jälkeen katsojat yleensä siirtyivät hiljalleen muille pisteille ainakin staattisempien suspensioasentojen osalta. Tapahtuma myös hämärsi yksityisen ja julkisen rajoja live stream -lähetyksellä YouTubeen.

Oslo SusCon pyrki järjestämään mahdollisimman monelle osallistujalle jonkun majapaikan, mutta niiden rajallisuudesta johtuen osallistujia kehoitettiin myös järjestämään sellaisia itse. Itse yövyin muiden vapaaehtoisten kanssa kantakaupungin alueella sijaitsevassa pienessä asuntolassa. Osallistujia kokoontui erään talon sisäpihalle aina iltaisin juttelemaan ja juomaan erään järjestäjän itse panemaa olutta. Oslo SusCon päättyi lauantaina majapaikkojen sisäpihalla järjestettyihin grillijuhliin, jossa osanottajat saivat halutessaan ihoonsa suspensioarpien lisäksi muistoksi myös polttomerkin.

3 Teoreettinen viitekehys

Teoreettisesti tutkielmani asettuu fenomenologisen antropologian sisään, mutta sen kehoon ja maailmaan sekä niiden väliseen vuorovaikutukseen perustuvat käsitykset pohjaavat fenomenologiseen filosofiaan. Fenomenologia on siis alun

perin filosofinen suuntaus, joka tutkii eletyn todellisuuden ilmiöitä (phainomena) ja niiden tieteellistä jäsentämistä (logos) (Csordas 1994, 269). Filosofisena suuntauksena se on yleisesti ajateltuna kiinnostunut eletyn todellisuuden ilmiöiden perimmäisistä olemuksista (essences) sekä kokemusten, havaintojen ja uskomusten merkityksestä (Mohanty 1997, 1). Pääasiassa se tutkii siis tietoisuutta, mutta ei naturalistisena ilmiönä, kuten biologi tai lääkäri, vaan perimmäisenä olemuksena ja linkkinä teon ja merkityksen välissä. (Mohanty 1997, 2.)

Koko tutkielmani pohjaa kuitenkin hyvin vahvasti Maurice Merleau-Pontyn eksistentiaaliseen fenomenologiaan, joka irrottautuu perinteisestä fenomenologiasta hylätessään fenomenologian perustajan Edmund Husserlin käsityksen tietoisuudesta sisäisenä yksityisenä tilana ja keskittyessään kehon ja maailman keskinäisen vuorovaikutukseen (Hammond et al 1991, 181). Merleau-Pontyn mukaan koko olemassaolomme ja maailmassaolomme (being-in-the-world) perustuu keholliseen tapaamme olla olemassa. Sen mukaan saamme tietoa maailmasta nimenomaan kehomme, aistiemme ja kehollisen toimintamme kautta, jolloin kehosta irrallista ja ikään kuin puhtaasti älyllistä tietoa ei ole. (Merleau-Ponty 1962, ix, 75, 82). Tästä johtuen myöskään kartesiolaista mieli/ruumis -jakoa ei voida tehdä, sillä ei ole olemassa kehosta irrallista ”sisäistä” ihmistä, vaan ihminen tuntee itsensä nimenomaan aina maailman ja siinä toimimisen kautta (Merleau-Ponty 1962, xi).

Merleau-Pontylle tietoisuus ei siis muodostu ajattelusta vaan tekemisestä, mikä muuttaa Descartesin kuuluisan teesin ajattelusta muotoon ”Pystyn, siis olen.” (Merleau-Ponty 1962, 137). Siinä missä fenomenologian perustajalle Edmund Husserlille intentionaalisuus on mielen suuntautumista kohti maailmaa, on se Merleau-Pontylle vahvasti nimenomaan kehon liikettä kohti maailmaa (Hammond et al. 1991, 180-181; Merleau-Ponty 1962, 137). Siten tietoisuus on johonkin suuntautumista kehon kautta (Merleau-Ponty 1962, 138-139).

Merleau-Pontylle keho voi toimia objektin lailla sitä katsoessamme, mutta se ei koskaan ole täysin tietoisuudesta irrotettu ympäröivässä maailmassa sijaitseva objekti, vaan objektivoituessaankin se on nimenomaan väline maailman kanssa

kommunikointiin (Merleau-Ponty 1962, 92). Tämä on nähtävillä myös body suspensionissa esimerkiksi siinä, miten kivun käsittelemiseen voidaan käyttää objektivointia, mutta miten kipuilevasta kehosta tulee lopulta väline erilaiseen maailmassaoloon ja siten maailmassa toimimiseen. Fenomenologisen antropologian perspektiivistä käsin kehon objektivointi on siis tapa kommunikoida kehollista kokemusta.

Merleau-Pontylle ensisijainen tietomme maailmasta rakentuu käytännöllisen kehollisen tiedon eli praktognosian kautta, jota tarvitaan uuden taidon oppimisessa analyysin lisäksi (Merleau-Ponty 1962, 141; Hammond et al. 1991, 179). Oppiessaan uutta kehon täytyy tulla sinuiksi tämän uuden kanssa aistimalla, tuntemalla ja tekemällä liikkeitä, eikä tästä näkökulmasta pelkällä intellektuaalisella tiedolla voida koskaan saavuttaa riittävää tietoa maailmasta tai oppia toimimaan siinä (Hammond et al. 1991, 179).

Näin nykyhetkessä tapahtuvat asiat kasaantuvat aina jo olemassa olleen ja tapahtuneen käytännöllisen kehollisen kokemuksen päälle. Eksistentiaalisesta fenomenologiasta käsin kehollinen olemassaolo kietoutuu niin läheisesti ajan ja paikan käsitteisiin, että kehon voidaan jopa sanoa sisältävän ne. Merleau-Ponty puhuu erilaisista aikaan ja paikkaan liittyvistä horisonteista, jotka määrittävät yksilön maailmassaoloa lukemattomilla eri taviolla. Keho kerää sekä itselleen tiettyssä ajassa ja paikassa tapahtuneet asiat että koko historiallisen ja kulttuurisen kentän itseensä. (Merleau-Ponty 1967, 140-141.) Näin uusien kehollisten rekistereiden avaaminen, etsiminen ja löytäminen myös body suspensionin yhteydessä kasaantuvat aina edellisten päälle.

Käytännöllinen kehollinen tieto sekä ajan ja paikan itseensä sisällyttävä keho näkyy myös antropologiassa esimerkiksi Marcell Maussin (1934/2006) kehotekniikoiden (techniques of the body) käsitteessä, vaikka strukturalismista ponnistavana Mauss ei fenomenologisen koulukunnan sisään asetukaan. Maussin mukaan ihmisten käyttämät arkipäiväiset keholliset tekniikat ja tavat toimia ovat riippuvaisia niin sosiaalisesta kontekstista, kehon fysiikasta kuin psykologisista tekijöistä (Mauss 1934/2006, 81). Eri yhteiskunnissa, yhteisöissä ja yhteyksissä on olemassa erilaisia konventionaalisia kehollisia tapoja

esimerkiksi lepäämiselle tai tietynlaiselle toiminnalle ja liikkeelle ja näiden tekniikoiden tehokkuutta kasvatetaan usein harjoittelun kautta (Mauss 1934/2006, 85, 89). Kehotekniikat eivät siis ole sisäsyntyisiä vaan usein myös tarkoituksellisen ja tietoisin kehollisen harjoittelun tulos. Mauss (1934/2006, 79) ottaa esimerkiksi englantilaisten ja ranskalaisten sotilaiden toisistaan poikkeavat tavat marssia, joiden harjoittelun voidaan fenomenologisesta perspektiivistä katsottuna sanoa olevan myös arkielämästä poikkeavan kehollisen intentionaalisuuden, olemassaolon ja liikkeen harjoittelua. Body suspensionin yhteydessä luotuja ja harjoiteltuja kehollisia tekniikoita sekä uudenlaista kehollista maailmassaoloa tarkastelen enemmän luvussa 6.

Fenomenologinen antropologia käsittelee myös Merleau-Pontyyn pohjaten kehoa usein yksilöiden omista kokemuksista sekä niille annetuista merkityksistä käsin. Fenomenologisen antropologian ja fenomenologisen filosofian erottaa se, että antropologiassa argumenttien täytyy pohjautua ja linkittyä kenttätyön avulla koottuun empiriseen dataan (Csordas 1994, 270).

Fenomenologiseen mieli/ruumis -jaon hylkäämiseen perustuu myös 1980-luvun ja 1990-luvun taitteesta lähtien antropologiassakin käytetty *kehollisuuden* (embodiment) käsite, jossa merkitys, mieli ja tietoisuus kietoutuvat erottamattomasti ilmiöiden ruumilliseen sekä aistin- ja liikkeenvaraiseen olemassaoloon ja elettyyn kokemukseen (Ziemke & Frank 2007, 1; Mascia-Lees 2011, 2). Csordaksen mukaan kehollisuus on samaan aikaan sekä metodologinen että fenomenologinen näkökulma, jossa ruumiin kokemus näyttäytyy kulttuurin ja kehollisen itsen olemassaoloa määrittävänä tekijänä (Csordas 1994, 269). Antropologiassa kehollisuuden käsitteen kehittyminen osaksi tieteellistä diskurssia on tarkoittanut paradigmanvaihdosta 1970-luvun lopun monoliittisena ja universaalina käsitelystä ruumiista (the body) kohti monimuotoisia kehollisen olemassaolon tapoja. Kehollisuuden käsite on myös 1990-luvulta lähtien ollut läheisessä suhteessa aistien, tunteiden ja affektiteorian kanssa. (Mascia Lees 2011, 1-2.)

Brian Massumi (1995, 85-89) käsittää affektin Gilles Deleuzeen ja Baruch Spinozaan pohjaten kehollisena intensiteettinä, joka ei ole niinkään

konventionaalisesti tai kollektiivisesti tunnistettavissa, määriteltävissä tai semanttisesti järjesteltävissä oleva tunne (emotion) vaan kehollisesti autonominen, ennakoimaton ja hetkellinen tila (state), joka sijaitsee aktiivisuuden ja passiivisuuden välimaastossa jännitteenä ja värinänä, eräänlaisina spinozalaisina passioina. Danilyn Rutherfordin (2016) mukaan nämä tilat ovat Massumin korostamasta välitilallisuudesta huolimatta nimenomaan voimia, jotka lopulta liikuttavat ihmisiä: ne vetävät puoleensa, karkottavat ja provosoivat (Rutherford 2016, 286). Body suspensionissa affekti tulee relevantiksi tarkastelukohteeksi sekä näkökulmaksi nimenomaan kehollisen intensiivisyyden muodossa niin kehojen sisäisinä kuin niiden välisinä intensiivisyyksinä ja yhteyksien luojina.

Myös body suspensionin yhteydessä koettua kipua voidaan ajatella eräänlaisena affektiivisena intensiivisyytenä. Antropologisessa kipututkimuksessa on ennen vuosituhannen vaihdetta keskitytty lähinnä kroonisen kivun tutkimiseen (Jackson 1994; Leder 1990; Scarry 1984). Vaikka nämä tutkimukset on tehty fenomenologisesta perspektiivistä käsin, ovat ne silti pohjautuneet vahvasti ajatukseen kivusta negatiivisena, sairauteen liitettävänä kokemuksena ja siten uusintaneet patologisoitua kivun diskurssia. Suurelta osin tämä johtuu käsiteltävissä olevan kivun luonteesta, sillä krooninen kipu on kokemuksena täysin erilainen kuin lyhytkestoinen ja itse valittu kipu. Vasta 2000-luvulle tultaessa on herätty laajemmin tutkimaan kipua valittuna kokemuksena ja väylänä johonkin muuhun (Aalten 2005; Atkinson 2008; Green 2011; Jackson 2011a, 2011b; Pavlidis & Fulgar 2015). Tätä body suspensionin vapaaehtoisesti valitun ja positiivisenakin näyttäytyvän kivun kontekstia tarkastelen luvussa 5 laajentaen näin antropologista valitun kivun diskurssia.

Affektin ja intensiivisyyksien välitilalliseen luonteeseen sekä body suspensionissa koettujen ja luotuihin tiloihin ja paikkoihin liittyy myös antropologi Victor Turnerin (1969) liminaalisuuden käsite. Turner kehittää eteenpäin Van Gennepin (1960) *liminaalisen vaiheen* (liminal phase) käsitettä *liminaaliseksi tilaksi* (liminal state), jossa initiaatoriiitteihin osallistuva yksilö on erotettu alkuperäisestä sosiaalisesta statuksesta, roolista ja tilastaan, mutta ei ole vielä liitettynä uuteen ja siten palautettu takaisin stabiiliksi yhteisön

jäseneksi. Liminaalista tilaa leimaa epämääräisyys, välitilallisuus ja rajalla oleminen. (Turner 1969, 94-95.) Turner esittää, että samalla kun liminaalisessa tilassa toimivat yksilöt on riisuttu aiemmista stabiileista ja tarkoin määritintellyistä sosiaalisista rooleistaan sekä malleistaan, muodostuu heidän välilleen uudenlainen välitilallinen ja rakenteellisesti häilyvä sosiaalinen side, jota hän kutsuu termillä *communitas* (Turner 1969, 96). Tämä turnerilainen liminaalitila tulee esille body suspensionin yhteydessä paitsi haastateltavien kommenteissa, myös heidän välisessään kehollisessa yhteisöllisyydessä. Tutkielmassani tarkastelen body suspensionin yhteydessä koettua kehollista yhteisöllisyyttä eräänlaisena positiivisen vapauden ilmentymänä. Isaiah Berlin (1969) on esseessään *Two Concepts of Liberty* ensimmäisenä erotellut vapauden sekä negatiiviseen että positiiviseen vapauteen. Bowringin (2015) mukaan klassisessa mielessä negatiivinen vapaus on vapautta muiden ihmisten, yhteisön tai yhteiskunnan asettamista esteistä ja rajoitteista eli vapautta *from* (freedom from). Negatiivinen vapaus on siis ikään kuin nollapiste, jossa yksilöllä on periaatteellinen mahdollisuus toimia, mutta se ei vielä käsitä toimintaa itsessään. Positiivinen vapaus puolestaan on vapautta hallita itseään, jolloin se käsittää yksilön itseohjautuvuuden ja tosiasiallisen toiminnan eli vapauden *to* (freedom for) eikä vain tilaisuutta siihen. Bowring kuitenkin huomauttaa, että näin ajateltuna positiivisesta vapaudesta tulee ongelmallista siinä, että toimiakseen se ikään kuin vaatii konfliktitonta ja utopistista maailmaa, jossa ei tarvitse tehdä vaikeita valintoja kilpailevien ja toistensa kanssa ristiriitaisten tarpeiden tai vapauksien välillä. (Bowring 2015, 156-157.) Viimeisten vuosikymmenten aikana tapahtunut tulojen kasvu sekä korkeakoulutuksen, vapaa-ajan ja siihen sisältyvien toimintojen lisääntyminen on luonut pohjaa Honnethin (2014) käsittämälle ”uudelle individualismille” joka keskittyy autenttisuuteen sekä itsensä löytämiseen ja toteuttamiseen. (Bowring 2015, 165).

Bowringin mukaan Honneth (1999) korostaa, että negatiivisen vapauden rinnalla tulisi toimia myös oikeus kuulua kulttuurisesti johonkin, jolloin positiivinen vapaus on mahdollista nimenomaan yhteisössä, jonka sisällä

yksilö voi negatiivista vapauttaan toteuttaa (Bowring 2015, 166). Tässä mielessä vapaus ei siis tarkoita individualismia, eikä positiivista vapautta voi palauttaa pelkästään itsensä ja identiteettinsä toteuttamiseen tai emansipaatioon. Tärkeää on myös ”käytännöllinen kriittinen toiminta”, jossa ihmiset kollektiivisesti toimivat muuttaakseen maailmaa eivätkä vain tulkitse paikkaansa siinä. (Bowring 2015, 167.) Bowring korostaa ranskalaiseen sosiologiaan ja filosofiaan Adré Gorziin pohjaten, että todellinen ja onnistunut positiivinen vapaus johtaa nimenomaan poispäin itsestä ja kohti muita (Bowring 2015, 168).

Näin positiivisen vapauden käsite kietoutuu yhteen fenomenologisen intentionaalisuuden käsitteen kanssa, jossa ihminen suuntautuu aina kehollisesti kohti maailmaa ja kohti jotain. Koska maailma koostuu myös muista siinä vaikuttavista ihmisistä, jotka vaikuttavat osaltaan myös meihin ja me heihin, linkittyy tämä yhteisöllinen positiivisen vapauden näkökulma myös fenomenologiseen affektiteoriaan, jonka avulla käsittelen tässä tutkielmassa body suspensionin yhteydessä koettua kehollista yhteisöllisyyttä luvussa 7.

4 Body suspensionin kulttuurihistoriallinen konteksti

Erilaisia kehoa ja mieltä koettelevia ruumiillisia rituaaleja on harjoitettu kautta aikojen ympäri maailman ja myös modernin body suspensionin voidaan ajatella kuuluvan tähän jatkumoon. Kuitenkin vahvasti yksilön oman kokemuksen sekä kokemuksellisuuden korostaminen asettaa body suspensionin hyvin länsimaiseen ja moderniin kulttuuriseen kontekstiin, vaikka sen alkuperäiset vaikutteet ja juuret ovatkin Pohjois-Amerikan alkuperäiskansojen sekä Intian ja Bengalin hindujen rituaaleissa (kts. Manfredi 2016, 502).

4.1 Amerikan alkuperäiskansojen sun dance -uskonto

Alun perin koukuista roikkumisen tai koukuista vetämisen rituaaleja on tehty Pohjois-Amerikan alkuperäiskansojen kulttuureihin sekä Intian hindulaisuuteen kuuluvissa initiaatio- ja parantamisrituaaleissa sekä keinona ”irtaantua ruumiista”, nähdä näkyjä ja kommunikoida henkimaailman kanssa. Vaikka body suspension ei länsimaaisessa kontekstissaan enää liity henkimaailmaan, on sen transsendenttinen, kehon ja mielen rajat ylittävä ulottuvuus läsnä samalla tavalla kuin esimerkiksi ekstriimiurheilua harrastavilla ihmisillä. (Kosut 2010, 195.) Modernin body suspensionin yhteydessä transsendenssi on yleensä riisuttu spirituaalisista opeista ja ideologioista, mutta se voi toimia sekä yksilöllisellä että yhteisöllisellä tasolla arkielämästä poikkeavan kehollisen kokemuksen kontekstissa.

Sun dance on Pohjois-Amerikan pohjoisten tasankoheimojen parissa harjoitettu uskonto, joka keskittyy sun dance -seremonian ympärille. Seremonian yksityiskohdat vaihtelevat hieman heimosta toiseen, mutta pääkohdat ovat samoja. Teton siouxien parissa sun dance -seremonian tarkoituksena oli kivun sietämisen julkisen uhrilahjan tarjoaminen. Uhrilahja oli suuren vaaran ja ahdistuksen, esimerkiksi sodan aikana tehdyn valan täytäntöön panemista. Se käsitti esimerkiksi rintakehän tai selän lävistämistä puukepeillä, joihin sidottiin narut, ja joista joko roikuttiin ilmassa tai joihin kohdistettiin vetovoimaa maassa ollessa niin kauan, kunnes puukepit repeytyivät irti. Konteksti uhrilahjalle oli yhteisöllinen ja sen antajat rukoilivat koko heimon puolesta taustanaan ajatus julkisen seremonian suuremmasta voimasta. (Densmore 1920, 437-440.)

Wind Riverin shoshoneja lukuunottamatta sun dance -uskonto ja -seremonia on kehittynyt länsimaisten valkoihoisten harjoittaman alkuperäiskansojen sorron seurauksena reservaateissa ja shoshoneillakin seremonian fokus muuttui radikaalisti reservaattien myötä metsästysonnen turvaamisesta sairautta ja yhteisön kurjuutta vastaan taistelemiseen. (Jorgensen 1972, 17.)

Sun dance kiellettiin Yhdysvalloissa 1880-luvulla, jolloin seremonioita järjestettiin salassa, ja ne ilmestyivät uudelleen täydessä muodossaan 1950-1970 -luvuilla, kun lävistäminen ei enää ollut laitonta. Sun dance -seremonioita järjestetään yhä ja ne ilmentävät alkuperäiskansoille ylpeyttä omasta kulttuurista ja etnisyydestä. (Lincoln 1994, 8-9.) Lincoln esittää, että sun dance -seremoniassa lävistykset ovat olleet ja ovat yhä kineettisiä ja korporaalisia representaatioita abstraktimmasta teemasta: yhdistymisestä, erottumisesta ja vielä uudellen yhdistymisestä koko kosmosta ja yhteisöä ylläpitäviin voimiin (Lincoln 1994, 8).

4.2 Kehonmuokkauksen ja lävistysten länsimainen historia

Tietoisuus omasta kehostaan sekä yksilön päätävältä omaan kehoonsa ovat kasvaneet länsimaissa 1900-luvun puolivälin jälkeen, mikä on mahdollistanut modernin länsimaisen kehonmuokkauskulttuurin synnyn (Hokkanen 2012, 16). Siinä missä alkuperäiskansojen yhteydessä kehonmuokkaus on yleensä liittänyt tradition kautta yksilön yhteisöön, on se länsimaissa ollut pääasiassa valtavirtakulttuurista ja -yhteisöstä erottautumisen tapa (Hokkanen 2012, 16-17). Kuitenkin yksilön lisääntynyt valta omaan itseensä ja kehoonsa on samalla luonut uutta, valtakulttuurista eroavaa yhteisöllisyyttä ja samaistumis pintaa. Näin kehonmuokkaukset voivat toimia myös identiteetin merkitsijöinä. (Hokkanen 2012, 16). 1990-luvun loppupuolelle tultaessa kehonmuokkaukset ovat yleensä toimineet ryhmään liittämisen sijaan enemmän itseilmaisun välineinä sekä taiteena, muotina että ”anti-muotina” (anti-fashion) (Sweetman 1999, 66).

Länsimaissa lävistykseen suhtauduttiin kielteisesti 1960-luvulle saakka, jolloin hippiliike avasi ovensa intialaiselle kulttuurille ja sen mukana nenä- ja korvalävistyksille (Hokkanen 2012, 37). Varsinainen lävistykulttuuri alkoi kuitenkin kehittyä ihan toisenlaisen alakulttuurin piirissä 1970-luvun puolivälissä. (Hokkanen 2012, 65.)

4.2.1 Moderni primitivismi

Moderni primitivismi on ajateltu olevan 1960-luvun lopulla länsimaisen body suspensionin isänä tunnetun Fakir Musafarin ajatuksista kehittynyt ideologia, joka on saanut vaikutteensa alkuperäiskansojen ruumiillisista rituaaleista kuten sun dance sekä ruumiin koristautumisen tavoista (Hokkanen 2012, 12-13). Se korostaa ihmisen sisäistä tarvetta ruumiillisiin rituaaleihin ja käytäntöihin ja uskoo, että moderni yhteiskunta on kadottanut yhteyden ruumiiseen turvautumalla liikaa järkeen ja logiikkaan pyrkien rajoittamaan tätä sisäistä tarvetta (Vale & Juno 1989, 4). Modernin primitivismi on levinnyt laajemmalle vuonna 1989 Re/Search-kirjasarjan julkaisema *Modern Primitives* -kirja, joka on kokoelma sen aikaisen Yhdysvaltojen tatuointi- ja lävistyskulttuurin keskeisten henkilöiden syvää luotaavia haastatteluja. *Modern Primitives* -kirjaa pidetään ajatussuuntauksen tärkeimpänä teoksena. (Hokkanen 2012, Lodder 2011.)

Yhtenä lävistyskulttuurin ja erityisesti modernin primitivismi sekä suspension perustajana pidetään Fakir Musafaria (1930-2018). Hän eli lapsuutensa Etelä-Dakotassa intiaanireservaattien läheisyydessä ja kiinnostui jo varhain alkuperäiskansojen kehonmuokkausrituaaleista. (Hokkanen 2012, 39-40.) Hän aloitti keholliset kokeilunsa jo 12-13-vuotiaana lävistämällä eri ruumiinosia ja tatuoimalla itse itseään. Vuosien saatossa Fakir Musafarin kehon rajoja venyttävät leikit sisälsivät lävistämisen ja tatuoimisen lisäksi muun muassa kehon rajoittamista korsetein ja vöin, paastoamista, koukuista roikkumista ja vetämistä sekä painojen kiinnittämistä ihoon (Vale & Juno 1989, 35-36). Näihin kehoa koetteleviin kokemuksiin hän viittaa termillä ”body play”, keholeikki. Fakiri Musafarille kehon koettelemisen ja kivun tuntemisen päämääränä oli ennen kaikkea päästä spirituaalisesti ”tietoisuuden muuttuneeseen tilaan”. (Vale & Juno 1989, 9-10.)

Sosiaalitieteilijät (Eubanks 1996; Klesse 1999; Pitts 2003) ovat kritisoineet modernia primitivismiä valkoisten länsimaalaisten harjoittamana kulttuurisena omimisena (cultural appropriation) ja kulttuurisen Toisen eksotisoimisena, jossa

etsitään merkitystä tai hauskuutta Toiselle pyhistä asioista (Kosut 2010, 193). Fakir Musafarin moderni primitivismi rakentuukin vahvasti kulttuurisen omimisen kautta. Romantisointi ja eksotisointi ovat eksplisiittisesti näkyvillä sekä Fakir Musafarin käyttämissä termeissä ja sanamuodoissa että johonkin keinotekoisesti ja jälkikäteen rakennetussa alkuperäiseen ja sisäiseen palaamisen ideassa. Tässä mielessä moderni primitivismi on kritiikkinsä ansainnut.

Lodder (2011) kuitenkin huomauttaa, että vaikka modernia primitivismiä on käsitelty sosiaalitieteissä laajempaan kehonmuokkauksen syntyyn vaikuttaneena ideologiana ja ajatussuuntauksena, on se virheellisesti saanut suuremmat mittasuhteet, mitä se tosiasiallisesti ansaitsisi. Modern Primitives -kirjassa kirjan toimittajien V. Valen ja Andrea Junon lisäksi haastatelluista 24:stä ihmisestä vain kaksi, Fakir Musafar ja Jim Ward, kuvaavat omaa toimintaansa modernin primitivismin termillä. Silti se on liitetty ideologiana kaikkiin kirjassa esiintyviin ihmisiin ja koko kirjaan kokonaisuutena, mikä varmastikin johtuu Valen & Junon editoriaalisista ratkaisuksista. Lodder argumentoi, ettei modernia primitivismiä ole koskaan ollut olemassa sellaisena, jollaisena kriitikot ovat sen esittäneet. (Lodder 2011, 101- 102.) Lisäksi tatuointi ja lävistäminen taidemuotona olivat Lodderin mukaan irtaantuneet hengellisestä ja spirituaalisesta puolesta jo kauan ennen Modern Primitives -kirjan julkaisua (Lodder 2011, 103). Tämä Lodderin mukaan virheellinen narratiivi modernista primitivismistä kokonaisena alakulttuurina ja ajatussuuntana on toistunut useissa sitä käsittelevissä teksteissä (esim. Eubanks 1996; Klesse 1999; Pitts 2003).

Nykyinen body suspension -kulttuuri on pyrkinyt aktiivisesti riisumaan itsestään kulttuurisen omimisen kaikuja muun muassa hylkäämällä alun perin mandanheimon seremoniaan viittavaan *O-kee-pa* suspensioasennon nimen ja vaihtamalla sen yksinkertaisesti Chest-suspensioksi kunnioituksesta Amerikan alkuperäiskansoja kohtaan. Nykyinen body suspension -kulttuuri ottaa vaikutteita vahvasti nimenomaan länsimaisesta kulttuuriperinteestä, esimerkiksi nimeämällä suspensioasentoja lähinnä länsimaisen populaarikulttuurin (Captain Kirk, Superman, Coma) tai juudeo-kristillisen perinteen (Angel, Crucifix, Anti-

Christ) mukaan. Lotus-suspensioasento, joka viittaa intialaiseen jooga-perinteeseen, on kylläkin olemassa, mutta joogan voidaan argumentoida myös tulleen varsinkin 2000-luvulla osaksi länsimaista kulttuuria sen liikunnallisessa kehon ja mielen hallinnan muodossaan

Tutkimissani yhteisöissä sekä body suspension että kehonmuokkaus ovat jokaisen henkilökohtaista kokemusta korostaessaan vahvasti länsimaisia ilmiöitä ja omanlaiseksi muotoutuneita alakulttuureja. Vaikka modernin länsimaisen lävistys- ja body suspension -kulttuurin syntyyn on vaikuttanut Toista eksotisoiva ja ihannoiva katse, on se jo liikkunut kauas kyseenalaisesta alkuperästään, eikä kulttuurisen omimisen laajempi analysoiminen tarjoa enää mitään uutta antropologiseen keskusteluun – olipa moderni primitivismi sitten olemassa laajempina liikkeenä tai ei. Hengellistä puolta korostavia body suspension -ryhmiä tai tapahtumia on kyllä olemassa, mutta tutkimani ryhmät ja tapahtumat eivät olleet sellaisia. Moderni primitivismi näyttäytyi tutkimukseni aikana body suspension -harrastajille lähinnä historiallisena kuriositeettina, jonka osa länsimaisen lävistyskulttuurin historiassa tunnistetaan, mutta johon ei niinkään samaistuta ideologisella tasolla, vaikka länsimaisen kulttuurin ruumiillisten rituaalien puutetta kritisoitiinkin. Fakir Musafaria kuitenkin kunnioitetaan länsimaiseen ja moderniin body suspensioniin vahvasti vaikuttaneena hahmona ja yhtenä perustajista, vaikka hänen oppeihinsa ei sitoudutakaan.

4.2.2 Body suspension länsimaisen lävistyskulttuurin kontekstissa

Länsimainen kehonmuokkaus- ja lävistyskulttuuri on lähtenyt liikkeelle 1970-luvun alussa Yhdysvaltojen länsirannikon homo- ja kinky-piireistä. Yhtenä modernin lävistämiskulttuurin perustajista pidetään Hollywood-miljonääri Doug Malloyta, joka toi yhteen lävistämisestä kiinnostuneita henkilöitä, kuten Fakir Musafarin ja koruvalmistaja Jim Wardin, järjestämällä tatuointi- ja lävistysjuhlia, joissa kokoonnuttiin ravintoloiden takahuoneisiin viettämään aikaa yhdessä ja vaihtamaan kokemuksia. (Vale & Juno 1989, 22-24.)

1980-luvulle tultaessa lävistykset alkoivat levitä suuremman yleisön tietoisuuteen. Jim Wardin ja Fakir Musafarin tiet erkanivat erilaisten lähtökohtien vuoksi: siinä missä Fakir oli kiinnostunut lävistämisen henkisistä puolista, riitti Wardille neutraalimpi ja pelkistetympi lävistystoiminta. (Hokkanen 2012, 98-99.) Vielä 1990-luvulle asti suurin osa Gauntletin asiakkaista oli erilaisiin alakulttuureihin, kuten kinkyihin tai punkkareihin kuuluvia ihmisiä, mutta lävistykset siirtyivät alakulttuureista valtavirtaan viimeistään 1990-luvun alussa (Hokkanen 2012, 100, 104).

Ennen internetiä lävistyskulttuuri levisi vielä kirjeiden, postimyynnin ja pienpainotuotteiden, kuten lävistyslehtien ja zine-julkaisujen muodossa. Vuonna 1994 Shannon Larrattin perustama BME: Body Modification Ezine -nettisivusto vaikutti ratkaisevasti kehonmuokkaus- ja lävistyskulttuurin kasvuun. BMEzinen tarkoitus oli sekä koota yhteen alan harrastajia, että normalisoida kehonmuokkausharrastusta, joka valtavirtakulttuurin edustajille näyttäytyi hieman epäilyttävänä ja se oli pitkään ainoa kansainvälistä kehonmuokkaus- ja lävistyskulttuuria ylläpitävä alusta. (Hokkanen 2012, 150-151.) Kuitenkin 2010-luvulla tapahtunut sosiaalisen median murros ja räjähdysmäinen kasvu tuntuu hajauttaneen harrastajat ympäri erilaisia sosiaalisia medioita, mutta esimerkiksi Facebookista löytyy hyvinkin aktiivisia body suspensioniin keskittyneitä ryhmiä. Body suspension -yhteisön pirstaloituminen on tehnyt erilaiset SusCon -tyyliset kokoontumiset entistä tärkeämmiksi yhteisöllisyyden ylläpitäjiksi ja osaltaan tähän tarpeeseen vastaa myös International Suspension Alliancen (ISA) perustaminen vuonna 2015.

Kehonmuokkaustavoista tatuoinnit ja lävistykset ovat popularisoituneet niin, että etteivät ne enää ole vain pienten alakulttuurien juttu, vaan osa valtavirtaa. Valtakulttuuriin astumisen myötä lävistyksistä on tullut enemmän neutraaleja kehon koristeita, eivätkä ne enää välttämättä kerro alakulttuuriin liitetävästä identiteetistä, spirituaalisesta lähestymistavasta tai seksuaalisista mieltymyksistä (Hokkanen 2012, 181). Kehonmuokkauksen piiristä löytyy kuitenkin myös harvinaisempia kehonmuokkauksen tapoja, kuten ihonalaiset implantit (esimerkiksi mikrodermalit), kielten halkaisut ja arpitatuoinnit tai

polttomerkit, jotka saattavat olla yleisiä body suspension -yhteisön keskuudessa, mutta joiden ei voida vielä sanoa kuuluvan valtavirtaan. Body suspension väliaikaisena kehonmuokkauksen muotona on myös jokseenkin marginaalinen harrastus lävistys- ja tatuointipiireissä. Se on kyllä tunnettua toimintaa ja esimerkiksi erilaisilla tatuointimessuilla on usein mahdollisuus kokeilla suspensiota, mutta se on säilyttänyt hieman marginaalisen asemansa, koska ajatus ihon lävistävistä koukuista roikkumisesta voi tuntua monesta jo valmiiksi tatuoidusta ja lävistetystäkin ihmisestä hurjalta ja äärimmäiseltä.

Suomessa Nalle Virolaisen erilaiset kipu- ja lävistysperformanssit raivasivat tietä friikkisirkus- ja sideshow-esityksille ja sitä kautta suomalaisen body suspension -yhteisön synnylle. Hokkanen kirjoittaa, että Virolaisen jo pohtiessa eläköitymistä vuosituhannen vaihteessa sai tämä puheilleen nuoria, jotka esittelivät kuvia omista ”lihakoukkulevitaatioistaan”. (Hokkanen 2012, 148.)

Jussi Paradise on Supersankari Suspension Teamin perustaja ja tiiminjohtaja, lävistysalan ammattilainen sekä tatuointi- ja lävistysliikkeen omistaja ja roikkui ensimmäisen kerran vuonna 2001, jolloin hän oli vielä lävistysliikkeessä työskentelevä harjoittelija. Hän oli nähnyt kuvia roikkumisista netissä ja halusi kokeilla sitä myös itse, mutta siihen aikaan kukaan ei vielä Suomessa ollut sitä tehnyt. Kaikki suspensioon liittyvä lävistämistä, koukkuja, köysiä ja muita tarvikkeita myöten piti kokeilla ja selvittää ihan itse yrityksen ja erehdyksen kautta.

Lassi Sidoron esiintyvä taitelija ja kehonmuokkausalan ammattilainen, tatuointi- ja lävistysliikkeen omistaja sekä kenttätyöni aikana toimineen Fly Low Society -suspensoryhmän perustaja. Hän oli myös ensimmäisten suomalaisten joukossa kokeilemassa koukuissa roikkumista 2000-luvun alussa. Lassin tausta on kinky- ja fetissikulttuurissa, joiden bileissä hän oli jo tehnyt hook playta eli koukuilla lävistämistä ja vetämistä, mutta ei roikkumista. Sekä Jussi Paradise että Lassi Sidoron kuuluivat 2000-luvun alussa Circus Mundus Absurdus -friikkisirkusryhmään. Sidoron liittääkin ensimmäiset suspensiokokeilut vahvasti siihen, että suspensiosta haluttiin tehdä osa CMA:n esiintymisiä.

2010-luvulle tultaessa kinky ja body suspension ovat sekä Suomessa että muualla selvästi erilliset alakulttuurinsa, vaikka ne toki limittyvät yhä hieman niin, että pieni osa ihmisistä on kiinnostunut molemmista. Kuitenkin body suspension -kulttuuri on pyrkinyt selvästi ja tarkoituksella erottautumaan taustastaan ja kinky-bileissäkin suspensioiden tekeminen on jäänyt jo taka-alalle. Ylivoimaisesti suurin osa haastateltavistani korostivat, ettei suspensioissa ole heille mitään seksuaalista. Myös itse body suspension -tapahtumat ovat rentoja, mutta eivät mitenkään seksualisoituja tapahtumia. Kehoon ja lävistämiseen suhtaudutaan ammattimaisesti ja kunnioittaen. Tuttujen kesken vitsaillaan joskus ronskistikin, mutta seuraamieni tapahtumien pohjavire on aina toverillisen rento ja epäseksuaalinen. Body suspension -kulttuurissa saatetaan yhä leikitellä kinky-estetiikalla, mutta seksuaalisuuden eksplisiittisempään toteuttamiseen ovat omat yksityisemmät aikansa ja paikkansa, eivätkä tutkimani puolijulkiset suspensiotapahtumat ole sellaisia.

Rajanveto kinky- ja body suspension -kulttuurin välillä johtuu ikään kuin luonnollisesta lävistyskulttuurin jatkumosta. Siirtyessä hyvin rajatuista alakulttuureista kohti valtavirtakulttuureja, on ollut tärkeää jossain määrin "normalisoida" toimintaa helposti lähestyttävämmäksi. Normalisointi on ollut erityisen tärkeää juuri modernin body suspensionin synnyinmaassa Yhdysvalloissa, jonka konservatiivisemmissä osissa on esimerkiksi ollut lasten huoltajuus vaakalaudalla body suspension -harrastuksen vuoksi (Raggio 2016). Lisäksi osallistujakunnan laajentuessa mukaan on tullut paljon sellaisia, jotka eivät koe länsimaisen lävistyskulttuurin alkuperään liitettäviä fetissejä, ajatuksia tai spirituaalisia ideologioita omakseen. Tähän lävistyskulttuurin paradigman vaihtoon sekä body suspensionin popularisoimiseen ja kehitykseen on vaikuttanut ratkaisevasti ensimmäisen suspensioryhmän TSD:n sekä Dallas SusConin perustaja ja Fakir Musafarin oppilas Allen Falkner, joka ei myöskään allekirjoita Musafarin henkisyttä korostavia oppeja. (Raggio 2016.)

4.3 Body suspension alakulttuurina ja vastakulttuurina

Body suspension -yhteisö koostuu ihmisistä, jotka saattavat tulla hyvinkin erilaisista taustoista ja elää harrastuksen ulkopuolella monenlaisia elämiä. On korkeasti koulutettuja ja vähemmän koulutettuja, työntekijöitä ja työnantajia, keskiluokkaisia ja työväenluokkaisia, kehonmuokkauksen harrastajia ja ihmisiä ilman yhtäkään tatuointia tai lävistystä. Suurin osa säännöllisesti body suspension -tapahtumissa käyvistä ihmisistä on kuitenkin yleisesti kiinnostunut kehonmuokkauksesta sekä muokannut kehoaan myös jollain pysyvämmällä tavalla, olipa kyse sitten tatuoinneista, lävistyksistä tai implanteista. Vaikka tatuoinnit ja lävistykset ovat nykyisin suurelta osin myös osa valtavirtaa, väittäisin, että kehonmuokkaus on yhä edelleen myös oma alakulttuurinsa. Se koostuu ihmisistä, jotka haluavat viedä muokkauksen toisenlaiselle tasolle myös implanttien, polttomerkkien ja arpitatuointien muodossa, jotka eivät ainakaan vielä ole osa keskivertokansalaisen arkipäiväistä habitusta.

Body suspension voidaankin nähdä osana kehonmuokkauskulttuuria ja monelle harrastajalle se on ollut ikään kuin luonnollinen jatkumo muusta kehonmuokkausharrastuksesta. Sen harrastajat kuvailevat erilaisista taustoista tulevia ihmisiä yhdistäväksi tekijäksi samanlaisen epäkonservatiivisen, vaihtoehtoisen ja vapautta korostavan ajatusmaailman. Näin ollen body suspension -harrastus ei ole niinkään kytköksissä mihinkään tiettyyn sosiaaliluokkaan, vaan sosiaalisen eronteon ja määrittelyn välineenä toimii enemmän juurikin ala- ja vastakulttuuri /valtavirtakulttuuri -jaottelu.

Lävistyskulttuurin popularisoituminen ja hajaantuminen on myös osa laajempaa alakulttuuriliikkeiden ja koko alakulttuurikäsitteen hajoamista ja hajaantumista. Alakulttuuri voidaan määritellä yleisimmillään vain kulttuuriksi laajemman kulttuurin sisällä, jolloin vältytään nykyisin häilyvärajaisen ja joustavan käsitteen liian tiukalta rajaamiselta. Keskeistä kuitenkin on, että tämä pienempi kulttuuri eroaa jotenkin laajemmasta yhteiskunnasta ja valtakulttuurista, jonka sisällä tai tarkoituksella siitä erillisenä ja ulkopuolella se toimii. (Adams, Ernestes & Lucey 2015, 637.) Chicagon koulukunta ja Yinger toivat esiin jo 1960-luvulla vastakulttuurin (contraculture) käsitteen korostamalla alakulttuurien nousua

konfliktista pienemmän ryhmän ja laajemman yhteiskunnan välillä (Yinger 1960, 629).

Globaalissa, monikulttuurisessa ja fragmentoituneessa maailmassa voidaan kysyä, onko alakulttuureja enää edes olemassa - ainakaan siinä määrin kuin ne niiden teoretisoinnin alkuaikoina 50- ja 60-luvulla olivat. Alakulttuuria korvaamaan on ehdotettu erilaisia käsitteitä, joista *yhteisö* vaikuttaisi olevan käytännöllisin, koska sen avulla ja rinnalla voidaan tarkastella paremmin myös identiteetin käsitettä erilaisissa ajoissa ja paikoissa. Nykyisten alakulttuurien ja yhteisöjen jäsenet eivät välttämättä enää jaa yhteistä maantieteellistä aluetta kuin hetkellisesti, mutta jakavat silti esimerkiksi tunneyhteyden (affect) ja yhteisiä mielenkiinnon kohteita. Internet ja muut sosiaaliset mediat ovat myös auttaneet globaaleja ajan ja paikan ylittäviä alakulttuureja pysymään elinvoimaisina. (Adams, Ernestes & Lucey 2015, 639-640.)

Huolimatta alakulttuurien sekä käsitteellisestä että konkreettisesta fragmentoitumisesta ja lävistysten popularisaatiosta, voidaan body suspension - yhteisö nähdä lävistyskulttuuriin kuuluvana alakulttuurina sekä sen hyvin elinvoimaisen yhteisön ja yhteisöllisyyden että tietynlaiseen vastakulttuuriin asettautumisen vuoksi. Se toimii samaan aikaan sekä yhteiskunnan sisällä siihen mukautuen että sen kehollisia konventioita haastaen. Tässä mielessä body suspension -yhteisö on myös alakulttuuri Chicagon koulukunnan mukaisessa määrittelyssä, jossa alakulttuuria tarkastellaan yhteiskunnallisista normeista poikkeamisen kautta (Adams, Ernestes & Lucey 2015, 637).

Fincham (2007) on tuonut esille, että yhteiskunnan marginaaleissa toimimisen ja erottautumiseen perustuvan yhteisöllisyyden lisäksi alakulttuurit voivat tarjota myös nautinnollisia kokemuksia, kuten yhteistä ajanviettoa ja hauskanpitoa vapaa-ajan merkeissä. Ottamalla mukaan myös nautinnon käsitteen, voidaan alakulttuureja tarkastella huomattavasti positiivisemmasta ja monimuotoisemmasta näkökulmasta, kuin pelkästään erottautumisen ja ulkopuolisuuden negatioiden kautta. (Fincham 2007, 198.)

Samalla lailla kuin Finchamin tutkimat polkupyörälähetit, myös useat body suspension -harrastajat mainitsivat syyksi harrastukselleen sen, että se on yksinkertaisesti hauskaa. Hauskaa ei ole kuitenkaan vain itse roikkuminen, vaan myös kaikki sen ympärille rakentuva toiminta ja yleinen ”hengailu”. Body suspension -tapahtumissa onkin tavallista, että osallistujat jäävät vielä paikalle oman roikkumisensa jälkeen katsomaan, kun muut roikkuvat. Joskus paikalle saattaa ilmestyä harrastajia ihan vain viettämään aikaa muiden harrastajien kanssa ilman, että he roikkuvat edes itse. Monet mainitsivatkin, että yksi syy koko harrastuksen vetovoimaan on tapahtumien yleinen rento ja hyvä fiilis.

Kaikki kolme kenttätöryhmiä kuuluvaa body suspension -ryhmää, Supersankari Suspension Team, Vallila Fly Low Society sekä Wings of Desire ovat suspensioiden osalta halunneet sanoutua irti voittoja maksivoivasta kapitalistisesta eetoksesta ja tarjota kulut kattavaa summaa vastaan suspensioelämyksiä niistä kiinnostuneille. Kaksi ensin mainittua suomalaista body suspension -ryhmää ovat poliittisesti sitoutumattomia, mutta norjalaisen Wings of Desire -ryhmän sekä siihen kytköksissä olevan sideshow-ryhmän Pain Solutionin fyysinen majapaikka sijaitsee Oslon keskustassa Blitz-nimisessä vasemmistonarkistisessa nuorisotalossa, jonka Oslon kaupunki lahjoitti anarkisteille 1980-luvun talonvaltausaallossa.

Kaikista kenttätöryhmiä sisältyvistä tapahtumista nimenomaan Oslo SusConissa body suspension -yhteisö asettautui selkeimmin osaksi perinteistä Chicagon koulukunnan määrittelemää ala- ja vastakulttuuria. Suomen body suspension -ryhmät eivät ole samalla tavalla kytköksissä poliittisiin ideologioihin, vaikka eräänlainen Do It Yourself (Tee se itse) -asenne taustalla vaikuttaisikin. Vastakulttuuritaustasta huolimatta Oslo SusConiin oli saatu sponsorointitukea myös virallisemmalta taholta eli Oslon kaupungilta, mikä toisaalta osoittaa, ettei valtakulttuuri-vastakulttuuri -jako ole niin yksinkertainen ja jäykkä kuin millaiseksi Chicagon koulukunta on sen alun perin hahmotellut ja millaiseksi se helposti esitetään. Tästä Oslon kaupungin antamasta tuesta olivat Oslo SusConin järjestäjät hyvin ylpeitä ja iloisia, sillä se osoitti tapahtumalle virallista valtakulttuurin antamaa hyväksyntää, joka toki on ollut myös laajemman, erilaisten suspensioita hyväksi käyttävien kehollisten taideprojektien, vuonna

2015 ilmestyneen fiktiivisen nuortenkirjan sekä Wings of Desiren taipaleesta kertovien kirjojen tuoman yleisen tietoisuuden tulosta. Näin vastakulttuurit elävät valtakulttuurien sisällä samalla siitä erottautuen ja sitä kyseenalaistaen että siihen mukautuen, mutta huomattavaa on, että myös valtakulttuurilla on mahdollisuus tukea vastakulttuurien toimintaa.

Body suspension -harrastajat saattavat myös hieman haastaa ja hätkähdyttää valtakulttuuria myös Suomessa, esimerkiksi tekemällä suspension Helsingin metrossa, vaikka motiivina tälle oli enemmän hauskan ja uudenlaisen kokemuksen saaminen ja tarjoaminen kuin minkäänlainen eksplisiittinen hätkähdyttämisen tarkoitus. Kuitenkin tällainen julkisessa kulkuvälineessä tehty suspensio voidaan lukea myös vastakulttuurimaiseksi toiminnaksi, jossa haastetaan ja rikotaan valtakulttuurin normeja ja jokapäiväisiä konventioita

Body suspension -yhteisön käsittäminen ala- tai vastakulttuurina sekä sen kulttuurihistoriallinen konteksti auttavat ymmärtämään paremmin sekä itse toimintaa, sitä harjoittavia ihmisiä, että tässä tutkielmassa käsiteltäviä asioita, sillä alakulttuureihin liitettävä DIY-kulttuuri sekä vapaus leikkiä omalla keholla kietoutuvat olennaisella tavalla myös kaikkiin tutkielmani analyysilukuihin.

5 Hyvää kipua - kipu väylänä ja vieraana

And this is what people are lacking in our society. A lot is like realizing that there are benefits from painful experience. It's not just painful, it's more than just painful.

Håvve Fjell

Håvve Fjell on norjalainen fakiiri, kehotaitelija ja sideshow-taitelija. Fjell on sekä norjalaisen sideshow-ryhmän, Pain Solutionin, että suspension-ryhmän, Wings of Desiren, perustaja ja Oslo SusConin pääjärjestäjä. Haastattelusta otetussa

lainauksessa hän viittaa Drew Lederinkin (1990, 3) esiin tuomaan huomioon siitä, miten länsimaisen yhteiskunnan lähtökohtaisesti hyvin epäkehollinen elämäntyyli suojaan, varallisuuteen ja teknologiaan nojaten sekä kartesiolainen mieli-ruumis -jako on ollut omiaan vieraannuttamaan länsimaista ihmistä paitsi eletystä kehosta, myös kivusta ja kivuliaista kokemuksista. Kipuun suhtaudutaan yleensä negatiivisena tuntemuksena, jota on kaikin keinoin vältettävä ja joka on ilmestyessään nimenomaan lääkittävä pois.

Tässä luvussa pyrin fenomenologiaan pohjautuen laajentamaan antropologista valitun kivun diskurssia sekä osoittamaan, miten kipu toimii body suspensionin kontekstissa yhtenä intensiivisyyden osasena ravistellessaan kokijansa elämismaailmaa, mutta miten sillä on myös valittuna mahdollisuus rakentaa kokijansa maailmassaoloa uudelleen voimaannuttavalla tavalla. Lähden liikkeelle kehystämällä kivun kulttuuriseen ja fenomenologiseen kontekstiinsa, josta siirryn analysoimaan body suspensionin yhteydessä koettua kipukokemusta tai kivun puutetta sekä niiden merkitystä keholisuudelle. Kuljetan koko kappaleen ajan fenomenologisen ja kulttuurisen kontekstin rinnalla myös hieman kivun fysiologista kontekstia, koska tätä lääketieteeseen pohjaavaa diskurssia tuovat kommentoissaan yhdenmukaisesti esille myös roikkujat itse.

5.1 Hyvää kipua?

Kipu on hyvin yksilöllinen ja subjektiivinen kokemus, johon vaikuttavat sekä biologiset, historialliset, kulttuuriset että sosiaaliset olosuhteet (Guerci 2009, 186), ja siihen liittyy itse sensorisen kivuntunteen lisäksi myös sen emotionaalinen puoli (Carter 2016, 252). Fenomenologisesti ajateltuna ei ole olemassa kipua, joka olisi vain biologista, sillä kaikki kipu on kulttuurin ja merkityksen läpäisemää (Jackson 1994, 201). Kipuun liitettävät kulttuuriset merkitykset usein määrittelevät, onko se hyväksyttävää vai ei, vaikka kyseessä olisikin sensorisesti samankaltainen kipu. Esimerkiksi lääketieteellisin perustein tai urheilusuorituksen yhteydessä aiheutettu kipu voi olla ”hyvää kipua”, mutta vahingossa itsensä satuttaminen yleensä ei. (Zborowski 1969, 28.) Kivun

sosiaalinen ja kulttuurinen konteksti erilaisine merkityksineen voi jopa vaikuttaa siihen, kuinka intensiiviseksi tai epämiellyttäväksi se koetaan (Rysewyk 2016, 5). Myös kipuun tottuminen sekä kokijan oma suhtautuminen voivat vaikuttaa kivun kokemiseen niin, että odotettu tai hyväksytty kipu on helpompaa kestää kuin odottamaton tai vastentahtoinen kipu. (Guerici 2009, 186).

One time it might be like "hmm, is that all?" and another time it's like. And often with the first timers when they get the hooks for the first time they are, they don't know what to expect and they usually are expecting something a lot more painful than it actually is. So with that very high expectation for an intense incredible unpleasant pain it's like oh, that was it? That was no big deal. And then they come back the next time and their expectation that low, it's not gonna be a big deal at all. Hardly felt it the last time. And then it's like "Ow fuck, it sucks, hurt like a motherfucker!" So it also has to do with your expectation and what you are prepared for.

Håvve Fjell

Geniusas tuo esille, miten Husserlin fenomenologisen perspektiivin mukaan kipu näyttäytyy hyvin kompleksisena ja kerrostuneena kokemuksena, jossa kaiken perustana olevan tunneaistimuksen päälle rakentuu myös sen intentionaalinen tai tietoinen kerros (Geniusas 2014, 13).

Nykyfenomenologisesta perspektiivistä katsottuna kivun kokemus ei synny kehosta irrallisessa tietoisuudessa tai pelkästään fyysisessä kehossa, vaan nimenomaan eletyssä kehossa ja kehollisessa olemassaolossa, jossa fyysinen keho ja tietoisuus kietoutuvat toisiinsa erottamattomana kokonaisuutena (Geniusas 2014, 16), jolloin kivun merkitys kokijalleen korostuu.

Yleensä suspensiossa ne vaiheet, joissa kipu tuntuu eniten, ovat lävistys ja nosto. Kipu itse suspensiokokemuksessa eli ilmassa roikkuessa on puolestaan hyvin häilyvää ja erittäin paljon riippuvaista asennosta, koukkujen paikasta ja kokijasta itsestään. Se voi joko olla todella kivuliasta tai ei lainkaan. Varsinkin niin sanotuissa helpoimmissa asennoissa, kuten Suicidessa ja Angelissa, itse

roikkuminen ei välttämättä satu juuri ollenkaan. Se tuntuu kyllä, mutta se on enemmän puutunutta vedon tunnetta, joka voi vähän sattua, mutta joka on samaan aikaan sekä kipua että ei-kipua – turtumusta tai kipua, johon tottuu.

Drew Carter (2016) on lähestynyt kipua sen affektiivisesta kontekstista käsin. Hän pohjaa Pricen (2000) luokitteluihin ja määrittelee ensisijaisen kipuaffektin koostuvan varsin fyysisestä ”hetki hetkeltä koetusta epämukavuudentunteesta”, joka näyttäytyy kokijalleen välittömänä itseen ja kehoon kohdistuvana tunkeutumisenä tai uhkana, kun taas toissijainen kipuaffekti muodostuu niistä tunteista ja emotiosta, joita kipuun sekä sen merkityksiin liitetään aina pitkäaikaisvaikutuksia myöten (Carter 2016, 252.)

Jackson (2011b) kirjoittaa, että kivun voidaan ajatella koostuvan sekä sen fyysisestä aistimuksesta että luotaantyöntävästä tuntemuksesta. Tällainen kahtiajako on tietenkin keinotekoinen ja todellisuudessa kipuaistimuksessa nämä molemmat kietoutuvat erottamattomasti yhteen. Jackson kuitenkin korostaa, että luotaantyöntävyyden tunne on niin olennainen osa kipua, ettei ilman sitä voida edes puhua varsinaisesta kivusta. (Jackson 2011b, 144.) Jos kipu määritellään luotaantyöntäväksi ja epämiellyttäväksi tunteeksi, ei ilmassa ollessa tai joskus edes lävistettäessä sellaista välttämättä tunneta.

No se mitä tulee vaan, et sattuuks se paljonkin, niin siihen voi vaan heittää sen, et kyllähän se totta kai sattuu, mut taas ku pääsee siitä kivusta yli, et se katoa tosi nopeesti, ainakin no mitä se oli just yläselästä meni, et siinä ku oli päässy ilmaan, ni siinä katoa se koko kipu, ainakin mulla, et mulla jää vaan se kiristäminen. Sitten siellä vaan niinku pystyy olee. Se oli semmonen tosi vapauttava fiilis, et sai olla siellä vaan.

Juho

[...] And the hooks surprised me, because they didn't feel at all like I thought they would feel like. That actually just really lifted

my spirits, it's intense, but actually for me, I wouldn't describe it as pain, it kinda felt like a cat kneading really fast on my back. [...] It wasn't at all, all of my piercings hurt much more than that. Shockingly these were more intense, don't get me wrong. Not pain as I quantify it. So that surprised me.

Hanne

Kivun puute voi olla hämmentävää tilanteessa, jossa ikään kuin *pitäisi* sattua. Tätä suspensioiden yhteydessä tapahtuvaa kivun katoamista lähes kaikki haastateltavat selittivät nimenomaan fysiologisilla syillä turvautuen lääketieteen diskurssiin kehon kivunlievitysmekanismeista, vaikka kokonaisvaltainen lähestymistapa body suspensioniin saattoikin heillä olla hyvin eri niin fyysisyyttä, kehollisuutta kuin mentaalista ja henkistä prosessia erilaisin painotuksin korostaen. Fysiologisesta näkökulmasta katsottuna stressi ja shokki voivat vaikuttaa erilaisten kipua lievittävien hormonien ja aineiden, kuten ACTH:n, prolaktiinin, beeta-endorfiinien, noradrenaliinin ja adrenaliinin vereen erittymiseen. Lisäksi toistuva ja lievä kipu helpottaa kipua lievittävien ja rauhoittavien opioidien erittymistä aivokuoressa enemmän kuin yksittäinen kova kipu. (Guerci 2009, 188.)

Että esimerkiksi se, että mä teen noita fakiirihommia ja muita, niin en mä kuvittele, että mä pystyn mitenkään olemaan niinku kipua sietävä, tai siis että mä pystyisin transsin kautta sietämään jotain. Mä tiedän ihan tarkalleen, miten se tapahtuu. Miten hermoimpulssi kulkee ja kuinka sä pystyt fokusoimalla vaikuttamaan hermoimpulssin aistimiseen. Ja sama juttu on näissäkin, että se, että suspensiossa tulee tietynlainen fiilis, niin mä tiedän, että siinä on adrenaliinit, endorfiinit, ja ne tietyt asiat, jotka vaikuttaa. Tiedän sen, että kun se tehdään se ite operaatio, että laitetaan koukut paikalleen, ni miten mä pystyn keskittymään siihen, että se tuntuu miellyttävältä. Ettei se ole äärettömän epämiellyttävää. Tällasia. Mä suhtaudun siihen ehkä vähän kliinisesti [nauraa], mutta toisaalta mä suhtaudun siihen

sellaisena suorituksena, joka ei oo niinkään henkinen, vaan enemmän fyysinen.

Ville

Oikeestaan keskittyy vaan siihen hengittämiseen ja siihen kropan fiilistelyyn ja sit se kipu oikeestaan hälveneekin pois ihan hetkessä, ku noi endorfiinit ja dopamiini ja kaikki välittäjäaineet valtaa koko aivot ja kropan. Ni siinä vaiheessa yleensä valtaa semmonen tosi syvä tyyneys.

Tommi

Vaikka osallistujat korostavatkin kivun katoamisessa nimenomaan fysiologisia syitä, on Villen ja Ollin kommentteista hyvin nähtävillä, miten niiden rinnalla kulkee myös tietoista ja henkilökohtaista prosessia korostava kivun ja itsensä ylittämisen eetos, jossa kipua käsitellään keskittymällä tai kehystämällä se positiiviseen kontekstiinsa. Tätä käsittelen hieman enemmän tämän luvun myöhemmässä osassa.

Vaikka kipu määritellään usein epämiellyttäväksi aistimukseksi ja tunteeksi, se voi myös valittuna olla jotain positiivista tai ainakin kytköksissä siihen:

Se oli... mä tykkään siitä sit kun laitetaan oikein monta koukkua kerralla, kun sit siitä menee sellanen... tosi iso kipuaalto läpi koko kropan joka sit tavallaan niinku alkuun tuntuu tosi inhottavalta, mutta sit se muuttuu sellaseks hyväks tuneeks kun kroppa niinku menee shokkiin tavallaan. No, sehän on sit se ensimmäinen paha osuus, lävistys. Sitten toinen, nosto on aina sellanen, tavallaan inhottava. Koska siinä se kipu tulee uudestaan, koska kroppa ei oo vielä ehtinyt niinku tarpeeks puuduttaa itseään. Ja no sitten kun nosto on tapahtunut. Kun siinä vaiheessa vasta kun on kokonaan ilmassa niin sit siinä menee jotain sekunteja, en osaa sanoo kuinka kauan, en oo hirveesti ottanut aikaa, mutta.. Sanotaan, että lyhyen ajan päästä

niin se puuutuu. Kokonaan ne koukkureiät. Ja sen jälkeenhän sit. Sithän se on vaan et ei muuta ku roikkuu vaan niin kauan ku jaksaa.

Heikki

No nousu, se on omalla tavallaan semmosta aika mukavaa kipua yleensä, riippuen tietty mistä kohtaan on kiinni, mutta yleisesti ottaen se on mun mielestä aika semmosta mukavantuntuista kipua, jos niin voi sanoa. Et se ei oo semmosta kauhean piinallista, niinku esim. joku hammassärky. Se nyt on maailman hirvein kipu, mitä ei varmaan kukaan voi sietää. Ja sit ku ite pystyy määräämään sen tahdin niin se helpottaa sitä tosi huomattavasti. Silleen nouseminen yleensä on, joko sattuu, tai sattuu vähän ja on ihan hauskaa.

Tommi

Vaikka kipu nähtiin suurimmaksi osaksi hyvin olennaisena osana koko suspensiokokemusta, useimmat haastateltavat eivät suinkaan pitäneet sitä tärkeimpänä ja korostivat, etteivät ole kiinnostuneita body suspensionista sen yhteydessä koetun kivun vuoksi tai että kipu itsessään olisi heille tavoiteltua. Body suspension näyttäytyykin enemmän henkilökohtaiseen prosessiin ja kokemukseen nojaavana kamppailuna itsensä kanssa, minkä yhteydessä kipu toimii väylänä tai työkaluna saavuttaa esimerkiksi suspensioista aiheutunutta euforian, vapauden, voiton tai hyvänolon tunnetta roikkujan ylittäessä itsensä ja kipunsa. Vaikka kipukokemusta ei tavoiteltaisikaan sinänsä, koettiin se usein erottamattomaksi osaksi koko prosessia ja sen haasteellisuutta:

Mun mielestä se on enemmänkin se, et se kuuluu siihen asiaan. Et jos siinä ei ois sitä kipua, niin ei siinä ois sitä jännitystäkään siinä kohtaan. Mut esim. kun just on ollu noissa [lävistys]liikkeissä pyörimässä, ni ihmiset ottaa puudutusaineita, ni mun mielestä se on vaan sillai, et kyllä se nyt kuuluis se kipu siihen, et siinä ei oo ees sitä haastetta, jos siinä ei oo sitä

*kipua. [...] En mä jaksa lähtee koittaa ees sitä chest
suspensioniaakaan, jos mä en tietäis, et se tulis sattumaan. Ei
se oo siis se, et mä haluan, et se tulee sattumaan, vaan se,
että se kuuluu siihen hommaan, et se on se, mistä pitää päästä
yli.*

Juho

*This is super hard to explain without being banal. Pain is
important to me, and definitely a positive thing in this context,
but I wouldn't say that I do it FOR the pain. It's a part of the
journey. The most important thing is the feeling of surrender,
serenity and euphoria, that I can get from pain, but not the pain
itself.*

Anne

Jackson esittää, että kun kipua aktiivisesti haetaan tai etsitään, esimerkiksi osana urheilua tai seksuaalisen tai uskonnollisen ekstaasin yhteydessä, voidaan kivun sanoa olevan haluttua, koska siihen assosioituu jotain muutakin hyvää. Tässä yhteydessä kipu toimii väylänä johonkin ja on haluttua sen luotaantyöntävyydestä huolimatta, ei niinkään sen takia. (Jackson 2011b, 144.) Tällöin kivun merkitys nousee erityisesti keskiöön (Jackson 2011b, 185).

Kivun kontekstisidonnaisuutta voidaan ajatella ja avata myös semiotiikan kautta. Webb Keane (2003) käyttää hyväkseen sekä kehittää eteenpäin Nancy Munnin (1986) käsitystä peirceläisestä laadullisesta merkistä (qualisign) ja esittää, että se on ikään kuin esineisiin tai asioihin sisältyvä tai kehollistunut (embodied) ominaisuus, laatu tai potentiaalinen arvo, kuten keveys, eikä sitä voida erottaa itse esineestä tai asiasta, koska tätä laatua ei olisi sellaisenaan ja samanlaisena olemassa ilman siihen liittyvää esinettä tai asiaa (Keane 2003, 414). Jos kipua ajatellaan merkinä (sign) jostain, esimerkiksi kehoon kohdistuneesta fyysisestä vauriosta, on kivun hyvyys sen laadullinen ominaisuus (qualisign). Siten kipu ei ole myöskään

pelkkä tuntemus tai sensorinen aistimus, eikä kivun laatua, kuten sen hyvyttä, polttavuutta tai pistävyyttä voida erottaa itse kivusta, sen kokijasta tai kiputilanteesta eli siitä kokonaisvaltaisesta kontekstista, jossa sen merkityskin muodostuu.

Kivun kokemukseen ja sen luonteeseen vaikuttaa siis vahvasti sen syy ja merkitys. Jackson tutki kroonisesta kivusta kärsiviä potilaita niin sanotussa ”kipukeskuksessa” eli kroonisen kivun hoitolaitoksessa, josta raportoitiin potilaiden usein kertovan kivun vähenemisestä, kun sen lääketieteellinen syy on selvinnyt (Jackson 2011b, 161). Tällöin kipu on helpompi ottaa haltuun. Kroonisen kivun konteksti ja kokemus ovat täysin erilaiset kuin akuutin ja valitun kivun nimenomaan siksi, että valittu kipu on hallittavissa ja sen syyt selvillä. Eräs haastateltavista, Heidi, oli lapsuudesta saakka kärsinyt kroonisista kivuista, jotka olivat aikuisiällä helpottaneet. Kroonisten kipujen painuessa taka-alalle häntä alkoi kiinnostaa ”erilaisten hallittujen kipukokemusten tuominen elämään”. Siinä missä kipu oli ennen jotain ”kammoksuttavaa” ja ”jokapäiväistä”, oli se nyt hallittuna mielenkiintoista.

Ajatukseni siitä, että kipu on vain yksi kehollisista ilmiöistä eikä siis vaarallista; vain tällainen kokemus, on vahvistunut suspension myötä. [...] Keholliset reaktiot kipuun ovat yksi kiintoisimmista osista kipukokemuksta. Suspensioon kehoni reagoi melko voimakkaasti ja se on siksi äärimmäisempänä esimerkkinä kokemuksena niin erilainen kuin mitkään muut keholliset kokemukset liittyen kipukokeiluihini. Esimerkkinä köysissä roikkuminen on myös melko kivuliasta, mutta koska kipu pysyy kehon ulkopuolella, ei elimistön ”tarvitse” reagoida siihen niin voimakkaasti, joten meditatiivisesta ympäröivästä maailmasta irtoamisesta huolimatta se on kokemuksena hyvin todellisen tuntuinen, missä ihon lävistäminen koukuilla taas luo hyvin surrealistisen kokemuksen.

Heidi

Kyseinen harrastaja reagoi kehollaan voimakkaasti myös seuraamassani suspensiossa. Lävistämisen jälkeen hän joutui istumaan vähän aikaa ja tasaamaan pyörryttävää tunnetta. Itse roikkumisessa olo oli hänen mukaansa polvikoukun vihlomista lukuunottamatta ”euforisen pysähtynyt”. Heidille kipu oli liikkunut kroonisesta ja aina läsnä olevasta hallittavissa olevaksi objektiksi, joka ei välttämättä aina ole vaarallista, vaikka se tuntuukin siltä.

5.2 Kipuileva ja ilmestyvä keho

Drew Leder (1990, 1, 31) tuo esille, miten rutiinisoitujen jokapäiväisten toimintojen yhteydessä keho ikään kuin katoaa. Emme aktiivisesti ajattele käsiemme asentoa laittaessamme ruokaa tai mieti suumme liikkeitä syödessämme. Tähän tiedostamattomaan ruumiinkokemukseen Leder viittaa termillä *poissaoleva keho* (*the absent body*). Kivun, sairauden ja sosiaalisen tuottamattomuuden tiloissa keho kuitenkin ilmestyy uudelleen tehden itsensä tiettäväksi, tunnetuksi ja koetuksi konkreettisella tavalla. Keho ilmestyy tietoisuuteemme särkevän selän tai haavoittuneen sormen kautta, tai kun emme enää pystykään tekemään asioita, joita ennen pystyimme, tai joita meiltä odotetaan. (Aalten 2005, 58; Schilling 2005, 57.) Tätä kehon uudelleen ilmestymistä Leder nimittää termillä *dys-appearance* eli *häiriöilmestyminen* (suomennos oma) viitaten sairauden tai vamman tuottamaan patologiseen ja poikkeavaan tilaan, mutta ulottaa sen koskemaan myös sellaisia patologioista irrallisia kehollisia tiloja, joissa keho kohtaa toiminnalliset rajansa, kuten esimerkiksi nälän tai janon yhteydessä (Schilling 2005, 57; Leder 1990, 84). Keho voi Lederin mukaan ilmestyä myös nautinnossa tai vahvoissa affektiivisissa häiriötiloissa kuten vihassa ja ahdistuksessa, mutta koska nautinnossa kehoa ei yleensä koeta itselleen vieraaksi, se on lähtökohtaisesti hyvin erilaista ilmestymistä kuin häiriöilmestyminen. Kivulla on voima tuoda meidät takaisin kehoomme intensiiviselläkin tavalla, koska se vaatii yleensä välittömän kehollisen ja affektiivisen huomiomme. Lederin mukaan tähän ei välttämättä muut aistikokemukset tai edes nautinto samalla tavoin pysty, sillä muiden kuin kivun yhteydessä ajatukset voivat harhailla huomattavasti

helpommin ja huomio keskittyä myös muihin asioihin. (Leder 1990, 73.) Vaikka kipu ei täysin tuhoaisi tai romahduttaisi kokijansa maailmaa, se rajoittaa ja supistaa sen tilallista ja ajallista ulottuvuutta merkittävästi kääntäen sitä sisäänpäin kokijaan itseensä vaatimalla huomiota tässä ja nyt (Leder 1990, 76). Lederille kivun kautta tapahtuvaan häiriöilmestymiseen liittyy vahvasti kehon vierauden lisäksi kivun vastentahtoisuus. Hän mainitsee kuitenkin, että tietoisesti valittuna kipu voi olla myös itseä vahvistavaa ja rakentavaa (Leder 1990, 76-77). Tällöin kivun voidaan ajatella kääntävän sisäänpäin ei niinkään poissulkevalla ja supistavalla vaan enemmän hyväksyvällä ja voimaannuttavalla tavalla. Body suspensionin yhteydessä kipua ja sen luotaantyöntävyyttä ei yritetä paeta vaan se tietoisesti ja aktiivisesti kohdataan, hyväksytään ja lopulta ylitetään. Silloin kivuliaalla kokemuksella on mahdollisuus myös avata kokijansa elämysmaailmaa ulospäin ja luoda yhteyttä muihin ihmisiin kivun vaatimasta huomiosta huolimatta esimerkiksi tuen saamisen ja antamisen muodossa. Tätä kehollista yhteisöllisyyttä käsittelen enemmän luvussa 7.

Kivun luotaantyöntävästä luonteesta johtuen sen kohtaamiseen sekä pakenemisen vastustamiseen täytyy käyttää jonkin verran voimaa ja tahtoa, mistä johtuen sitä käytetään usein työkaluna aikuistumisriiteissä (Leder 1990, 79).

Of course pain is part of suspension, I wasn't afraid of that part of it, but it also opens some doors I guess. You have the combination of the chemistry in the brain, the endorphins, adrenaline, dopamine, all of this affecting perception of yourself and your surroundings. And this I guess people interpret in different ways. Some people seek inwards, others seek outwards. For me I just felt like so much stronger after. And also because of my very long time in pursuing this before I got to the point where I could actually successfully suspend was like a strong sensation of victory, personal victory.

Håvve Fjell

Schilling nojaa Hans Joasiin (1996) ja huomauttaa, että ”nimenomaan silloin, kun kehomme ovat kaikista luovimillaan, olemme niistä myös enemmän tietoisia”. (Schilling 2005, 58.) Kehomme katoaa toiminnassa, joka on rutinisoitua ja normalisoitua, mutta ei välttämättä epätuottavaa (Schilling 2005, 58). Tässä valossa kipu ja sairaus eivät ole ainoita tiloja, jossa keho ilmestyy tietoisuuteen. Se on mahdollista myös intensiivisessä kehollisessa leikissä, joka eroaa tarpeeksi ”normaalista olemisen tilasta” tai maailmassaolosta. Kun keho on yhtäkkiä ilmassa koukkujen ja köysien varassa ja kehon totutut painopisteet siirtyvät, myös tietoisuus kehosta muuttuu ja ilmestyy tietoisuuteen eri tavalla, riippumatta siitä, tunteeko roikkuja sillä hetkellä kipua vai ei. Näin kipu voi auttaa kehon tietoisuuteen ilmestymisessä, mutta keho ei myöskään välttämättä katoa, vaikka kipu loppuisikin.

Body suspensionissa kehon tietoisuuteen ilmestyminen ei kuitenkaan ole riippuvaista vain kivusta ja sitä kautta häiriöilmestymisestä, vaikka se onkin ikään kuin yksi ilmestymisen intensiivisimmistä kulminaatiopisteistä. Kehoon ja sen tuntemuksiin keskittyminen voi alkaa jo kivun ja koko suspensiokokemuksen odotuksessa. Vaikka haastateltavat eivät yleisesti ajatelleet valmistautuvansa suspensioihin mitenkään erityisesti, kertoivat he esimerkiksi pyrkivänsä syömään hieman terveellisemmin ja saamaan paremmin lepoa, vaikka pyrkimykset eivät aina realisoituisikaan.

Itse roikkumispäiviä leimaa kuitenkin jonkinlainen tietoinen odotus ja omaan kehoon ja tulevaan kokemukseen keskittyminen. Kun esimerkiksi itse makasin lävistyspöydällä, kiinnitin jo valmiiksi huomiota kehoni eri osiin tiedostaen, että hetken kuluttua metallikoukku lävistää jalkani tai käteni ihon. Sitten lävistyksen tekevä henkilö aloittaa ihoni nipistelyn tunnustellen parasta kohtaa koukulle. Ihoani vedetään, nipistetään, kosketellaan ja merkataan, kunnes lopulta vedän syvään henkeä ja uloshengityksen aikana koukku lävistää ihon, eikä sen lyhyen kolmen sekunnin aikana ollut olemassa muuta kuin minä ja kipu - joko puhtaana ja terävänä tai repivänä ja sekavana, riippuen esimerkiksi siitä, kuinka helposti lävistys menee läpi. Koukun asettamisen jälkeen lävistyspaikkaan leviää pieni lämpö ja jomotus, ja muutamassa kymmenessä sekunnissa nekin muuttuvat

turtumukseksi ja kipu häviää oikeastaan kokonaan ilmestyäkseen uudelleen nostovaiheessa.

Näin keho ilmestyy vähitellen aina odotuksesta nipistelyjen ja merkkeiden kautta itse lävistyksessä, nostossa tai roikkumisessa koettuun kipuun ja muihin kehollisiin tuntemuksiin. Kivun kokemisesta huolimatta body suspensionin yhteydessä ei siis voida puhua pelkästään häiriöilmestymisestä vaan keho ilmestyy tietoisuuteen myös huomion keskittymisen, odotuksen, objektivoinnin ja kivuttoman kosketuksen kautta. Näin tavallisuudesta poikkeava kehotietoisuus voi ulottua itse lävistys- tai roikkumishetkeä laajemmin koko roikkumispäivään sekä sitä ympäröiviin päiviin. Toki huomioitavaa myös omaan kokemukseeni pohjatessani on se, että tutkijan positiosta johtuen omaan kehooni keskittyminen ja kehoni ilmestyminen objektivoinnin kautta tapahtuu väistämättä hieman eri tavoin ja mahdollisesti voimakkaammin kuin se tavallisen harrastajan positiosta katsottuna saattaisi tehdä. Kuitenkin kehonsa havainnoimisesta sekä odottaessa että lävistettäessä ja roikkuessa kertoivat myös jotkut haastateltavista:

Siis ensikshän on odottamisvaihe. [nauraa] Kun odotat omaa vuoroas. Ja se on ainakin joskus, itse asiassa se on hirveen raskasta odottaa jonkun aikaa, koska sit kun se hetki tulee niin pulssi kyllä aina nousee ku joutuu siihen lävistettäväksi. Ja sitten tulee lävistysvaihe. Riippuu tietenkin lävistetäänkö uusia paikkoja, sillon mulla tulee aina se, että tekeeköhän se nyt ihan tajuttoman kipeetä. Kuinka nopeesti se puutuu, kirveleekö se vai eikö se kirvele, koska oikeestaan joka paikassa on eri hermosto. Et sitäkään ei voi niinku ikinä tietää.

Heikki

No niin ja sit siinä tavallaan samalla havainnoi kehoaan sellasella tosi tosi korkealla asteella niin sanotusti. Että niinku tiedostaa kaikki pienetkin muutokset koko kehossa. Sen koko suspensiokokemuksen aikana. Et lävistämisestä siihen laskeutumiseen asti. Ja sit tietenkin siinä nousun aikana. [...]

Niin siinä on tosi tietoinen itsestään silleen tavallaan. Silleen yksinkertaisesti sanottuna. [...] Siinä ei just ajattelee niinku mitään ylimääräisiä asioita, niinku että pitäis käydä pankissa tai maksaa lasku tai mitähän laitan iltapalaksi tai yhtään mitään. Siinä keskittyy vaan siihen kokemukseen ja omaan itteensä. On aivan tosi hieno hetki.

Tommi

Lederin teorian ongelmana on kuitenkin sen lähtökohtainen ”normaali” vs. ”epänormaali” -asetelma, jota patologisoitu termi *dys-appearance* korostaa, eikä se ota huomioon sitä, etteivät ei-heteroseksuaaliset, naispuoleiset tai muun/transsukupuoliset kehot välttämättä katoa samalla tavalla edes rutinoiduissa ja arkipäiväisissä toiminnoissa. Leder tosin itsekkin myöntää sen, ettei hänen tarkoituksenaan ole kattaa kaikkia kehon ilmestymisen ulottuvuuksia, vaan keskittyä nimenomaan häiriöilmestymiseen (Leder 1990, 70). Lederin *dys-appearancea* voidaan ajatella Merleau-Pontyn heurestisena keinona, joka paljastaa itsestäänselvänä pidetyn ja problematisoi sen. Tämä kuitenkin johtaa Schillingin huomauttamaan lopputulokseen siitä, että Lederin teoria päättyy helposti marginalisoimaan ihmiset, joiden keho on päivittäin enemmän läsnä (Schilling 2003, 186-187).

Schillingin kritiikin ja Heidin kroonisen kivun historian huomioiden myös hallitut kipukokemukset tai body suspension ovat enemmän mahdollisia sellaisille kehoille, jotka eivät ole jo valmiiksi kivun tai sairauden täyttämiä.

Haastateltavani Maria piti esimerkiksi taukoa roikkumisesta kehoonsa liittyvien ongelmien vuoksi, vaikka kokikin roikkumisen myös ongelmista johtuen myös voimauttavana. Muun kuin suspensioiden yhteydessä koetun kivun ei myöskään tarvitse olla kroonista vaikuttaakseen roikkumiskokemukseen: haastatteleman Else mainitsi, että kuukautisten aikana suspensiosta aiheutuvaa kipua on yleensä paljon vaikeampi hyväksyä, koska kipu on muutenkin sillä hetkellä enemmän läsnä.

Kehon ilmestyminen muuttuneen maailmassaolon ja kivun vuoksi ei kuitenkaan tarkoita sitä, että keho olisi tietoisesti läsnä suspensioissa koko ajan. Päinvastoin, se voi myös kadota kehon omien kivunlievitysmekanismien ja hormonien avulla saavutetussa ”luonnollisen humalan” tilassa tai erilaisten affektiivisten intensiivisyyksien avulla. Myös tietoisuus itsessään voi muuttua tai jopa kadota esimerkiksi pyörtymisen seurauksena. Aalten (2005) kuvailee, kuinka balettitanssijan keho katoaa tanssiessa. Kuitenkin myös baletissa tapahtuva kivun turtuminen saavutetaan Aaltenin mukaan kivun tarkoituksellisen ja tietoisin hiljentämisen ja sivuuttamisen seurauksena, jolloin keho ikään kuin aktiivisesti kadotetaan. (Aalten 2005, 64.) Aaltenin (2005) tutkimassa baletissa ja body suspensionissa taustalla olevat kehon omat kivunlievitysmekanismit voivat olla samat, mutta siinä missä balettitanssijat kieltävät kipunsa ja piilottavat sen keveyden illuusion taakse, body suspensionin harrastajat hyväksyvät sen erottamattomana osana prosessia, antavat kehon puhua välillä irvistyksin ja valituksin ilmaisten näin kipunsa vapaasti ja sitten päästävät siitä irti. Syyt kivun käsittelemisen eroille löytyvät perustavanlaatuisesti erilaisista kulttuurisista ympäristöistä: siinä missä baletin maailma on kilpailullinen, kontrolloitu ja suoritukseen keskittyvä, nojaa body suspension hyvin vapaaseen ja vapauttavaan sekä rentoon ja leikkisään asetelmaan.

5.3 Kivun käsitteleminen

Body suspensioniin voi suhtautua esimerkiksi intensiivisenä kehollisena kipuprosessina, jossa kipu ylitetään ottamalla se haltuun. Kivun aiheuttamaa epäjärjestyä järjestetään ei vain parantuessa, vaan jo kiputilanteessa itsessään esimerkiksi mentaalisten prosessien kautta.

Siihen voi vaikuttaa sillä omalla kokemuksella tosi paljon tai silleen. Silleen miten niinku käsittelee kipua omalla mielellään. Ja sillä pystyy vaikuttaan tosi paljon myös siihen, miten sen tuntee, koska meidän mieli ja keho on kuitenkin jatkuvassa yhteydessä. Jos tavallaan keskittää energiansa siihen, et tiedostaa sen kivun, mutta sitten ei

niinku välitä siitä, niin sen nopeesti unohtaa. Ainakin niinku mä pystyn siihen. Mut sekin kanssa on treenattavissa oleva juttu.

Tommi

Kirjassaan *Ten Years of Pain* (2003) Fjell kertoo suhtautumisestaan kipuun: se on osa elämää, ja jos sitä oppii käsittelemään oikein, se menettää negatiivisen värinsä (Fjell 2003, 104).

Yksi hyvä tekniikka kivun käsittelemiseen ja kontrollointiin, on sen riisuminen pelosta, muun muassa hengittämällä syvään ja rauhassa:

Without fear of it, pain is a lot easier to control. If we know why we are feeling pain, and that is not connected to any fatal damage or disease, then there is no reason to be afraid. Even if the pain is caused by disease, fear will not make it any easier to deal with the sensation. On the contrary, accepting the fact and eliminating fear will make it easier to think positively, and not letting the pain be an obstacle. In order to control pain, relaxing is essential.

(Fjell 2003, 104.)

I think it's impossible to explain the pain... its like explaining hot or cold. Its just a sensation. And when my brain realizes where it comes from, that it's not dangerous and that it just needs to accept it - it goes away. And when its gone its almost impossible to belive it was just there. Pain exists until it doesn't.

Linn

Pelon ja kivun eliminointiin saatetaan käyttää myös sekä tietoista järkeilyä ja tutkiskelua että kivun hyväksymistä:

*Aina kun mä teen suspension, niin jotenkin jo siitä itensä
alkuvalmisteluista ennen kun menee lävistyspenkkiin, niin siitä jo
alkaa mennä semmoseen tietynlaiseen mielentilaan, missä kipu,
tavallaan niinku tuntee, mutta sitten se ei oikeesti haittaa ollenkaan.
Et sen niinku tiedostaa, et okei, tää on vaan mun kehon signaali,
mikä sanoo, että täällä tapahtuu jotain ikävää. Mutta kun kuitenkin
tiedostaa sen, että mitä on tekemässä, niin sitten se tavallaan, se
kipu ei enää haittaa, se ei tavallaan niinku satu sillon.*

Tommi

*Sometimes the pain is too strong to ignore, it is just impossible not to
pay attention to it. In these cases, I try to put all my focus on the pain
itself. I search for the centre of the pain. I try to figure out how it
spreads, where the borders of the sensation are, and how it feels
right next to where it is hurting. By going into the sensation and
exploring it rationally, I find that the focus is in studying the pain,
instead of suffering it.*

(Fjell 2003, 107.)

Näin kipu siirtyy subjektiivisesti eletystä ja koetusta myös tarkkailun kohteeksi. Fenomenologisesta näkökulmasta katsottuna kipu on jotain olennaisesti ruumiissa elettyä ja koettua, samanaikaisesti tunnetila ja astimus/aistihavainto. Se on myös esiobjektiivista eli ei vielä liitettynä subjekti-objekti -erotteluun. (Jackson 1994, 201.) Ruumis ja kipu objektivoituvat vasta, kun alamme kiinnittää niihin huomiota ja puhumaan niistä. (Jackson 1994, 209.) Kipua on paljon helpompi käsitellä silloin, kun se on Zborowskin (1969) luokitteluihin viitaten odotettua, itse aiheutettua tai hyväksyttyä:

*And this is what I also try and tell people who are first timers. You
have to accept that it will be worse before it gets better. And you
just have to, you know, breathe trough it, scream or do what you
need to.*

Håvve Fjell

Mutta monesti jos mä teen ite ittelleni asioita, niinko aluks ku mä roikuin polvesta tai muusta, ni mä halusin aina, kaikki mihin mä yletyin ite, mä halusin ite lävistää, mä pystyn paljon paremmin käsitteleen silleen niinku, et ku mä oon ite koko aika kontrollissa ja tiedän tarkalleen mitä mihinkin aikaan tapahtuu. Mutta on mulla kerran käyny sileenki et ollu niin kova kipu, et en noussu ees ylös. Kyl mä varmaan aika lailla samalla tavalla tunnen, mitä monet muutki ihmiset tuntee, mutta ehkä mä pystyn käsitteleen sen pääni sisällä sillen, että okei, nyt se sattuu, mutta mä en siihen kuole ja sitten vähän ajan päästä se loppuu, ja kuitenkin tiiän koko aika, että ei musta niinku, vakavaa vaurioo ei oo tulossa. [...] Mä en meditoi tai mitään, kyllä niitakin ihmisiä on, mutta mä vaan niinko hyväksyn sen tilanteen.

Matti

Sit toinen on se nostovaihe, niin sehän on sit sellasta pitkää kipua kun vähitellen nostetaan vähän kerralla, se ottaa aina enemmän kipeetä ja sit joudutaan oottaan et se tasaantuu, sit nostetaan vähän lisää, ootellaan et se tasaantuu se kipu. Ja niin kauan vedetään tota et se nousee ylös. Ja siinä itse asiassa aika monella pettää ne hermot jossain vaiheessa. Mut mä tiedän et se loppuu se kipu sit kun mä pääsen ilmaan. Sen pystyy niinku asettaan tavoitteeksi, mutta sellanen joka ei oo tehnyt sitä, joka ei tiedä miten se kroppa toimii, se voi varmaan kuvitella et se yltyy se kipu loputtomiin ja sit ku roikkuu niin sit se on maksimaalissa.

Heikki

Zborowski (1969) huomauttaa, että kivun hyväksyminen ei kuitenkaan tarkoita sen katoamista, mutta sen kestää paremmin, kun yksilö on siihen valmistautunut, tai kun kulttuuriset tavat ja rakenteet antavat sille hyväksytyn kehyksen (Zborowski 1969, 28-29). Vaikka kipu olisi odotettua, se ei välttämättä

ole hyväksyttyä ja tällöin kipua myös tavallisesti yritetään lääkitä pois (Zborowski 1969, 30).

5.4 Sanaton kipu

Usein kieli loppuu siinä, missä kipu alkaa ja kivun sanoittaminen on äärettömän vaikeaa. Yksi kivun olennaisimpia erityispiirteitä on se, kuinka se pakenee kieltä (Scarry 1985, 5). Länsimainen kartesiolainen mieli-ruumis –jako laskee kielen kuuluvan mieleen, ei ruumiiseen, jolloin sanallisesta kielestä eroteltu ruumiinkieli tai kehollinen kommunikaatio nähdään ”primitiivisenä” tai ”esikielellisenä”. Kipua on usein vaikea käsitteellistää tai kommunikoida, koska se on näkymätöntä. (Jackson 2011b, 157-158.)

Jos intensiivisenä kokemuksena suspensio pakenee kaikkia kuviteltavissa olevia referenssipisteitä, samoin tekee myös siihen liittyvä kipu/ei-kipu. Haastateltavien oli hyvin vaikea kuvailla paitsi suspensiokokemusta myös siihen liittyvää kipua/ei-kipua, ja siten myös häilyvästä suspensiokivusta sekä kivuttomuudesta tulee osa Diensken (1985) sanomatonta (ineffable), jota voidaan myös ajatella omana kokonaisuutenaan niin kuin pimeyskään ei ole vain valon puutetta (Diencke 1985, 3). Näin eräs haastateltavani kuvailee omaa roikkumiskokemustaan:

And then I just got pushed really hard and I screamed so fucking loud, because it was so, like suddenly I was back in the reality and it was painful, it was like intense, but it wasn't painful in a way that I wanted to escape, it was more like, I just screamed and let something really, that was really [ugh], I just let it out.

Ole

Tämä haastateltava päästi oman roikkumisensa aikana suustaan voimakkaita huutoja, jotka eivät suinkaan liittyneet pelkästään fyysiseen kipuun vaan myös

kaikenlaiseen mukana kannettuun mentaaliseen ahdistukseen, joka koukuista roikkuessa purkautui ulos kehollisessa ja sanattomassa muodossa.

Sanallisen ilmaisun loppuessa kuvioon astuukin kehon kieli. Lävistysvaiheessa annetaan usein ohjeeksi vetää ensin syvään henkeä ja sitten puhalttaa ilmaa voimakkaasti ulos, jotta keho ja mieli rentoutuisi. Tämän ulospuhalluksen aikana koukkujen päässä olevat lävistysneulat lävistävät ihon ja kehoon iskee usein voimakas kipuimpulssi, joka kestää vain muutaman sekunnin ajan. Kasvot vääntyvät irtistykseen, otsa rypistyy ja suusta purkautuu joko voimakas puhallus tai vaikerrus tai molempia. Kun koukku on paikallaan, kipu muuttuu usein jomottavaksi ja lämpimäksi hävitäkseen sen jälkeen miltei kokonaan, kunnes se ilmestyy uudelleen taas nostovaiheessa. Pahimman kivun hälvetessä ja vielä lävistyspöydällä maattaessa, siitä samasta suusta, joka hetki sitten oli taipunut irtistykseen, saattaakin purkautua ulos jo helpottunutta naurua.

Jacksonin mukaan kivusta puhumisen vaikeus johtuu siitä, että asettaessa esikielellisen tuntemuksen sanalliseen muotoon, kieli kadottaa osan esiobjektiivista kokemusta. Todellisessa elämässä kipumme tai kehomme eivät ole objekteja, vaan fenomenologisesti suhteemme ruumiiseemme on ei-kokemuksellinen. Puhuessamme kipu ja keho on kuitenkin väistämättä asetettava subjekti-objekti –erottelun muotoon. (Jackson 2011b, 161.)

Jos kipua ajatellaan yksityinen-julkinen -akselilla, on yksityinen kipu aistimus, muilta sulkeutuva elämys tai tunne ja sen voidaan ajatella olevan henkilökohtaisesti koettua ja jakamatonta. Kuitenkin esimerkeiksi Helman (1984) tuo esille, että yksityiseltä näyttävä kipu on pohjimmiltaan yhteisöllistä. Kipu on varsin usein sosiaalisesti säädeltyä ja rakennettua: miten sitä tulkitaan, mitä sille tehdään ja miten muut suhtautuvat kivun kokijaan. (Myöhänen 2006, 13-14.)

Oslo SusConissa seurasin monia hyvin intensiivisiä ja kivuliaitakin vaikuttavia suspensioita. Yksi vaikuttavimmista oli yhdellä koukulla tehty Chest-asento, jonka koko prosessi kesti varmastikin yli tunnin, ja josta itse roikkumista oli vain muutama sekunti. Roikkuja heijasi itseään edes takaisin koukkuun nojaten ja välillä irtistäen, ja yritti totutella itseään ja kehoaan koukun tuomaan vetoon ja

kipuun. Välillä hartiat jännittyivät miltei korviin asti, kädet puristuivat nyrkkiin, silmät kipristyivät kiinni ja suu puhkui ja puhalsi ja ähisi. Ihmiset istuivat ja seisoivat ympärillä ringissä ja olivat hiirenhiljaa.

Tämän kyseisen suspension tiiminjohtaja meni roikkujan luokse, piteli käsistä kiinni, antoi tämän selän nojata itseensä ja tuki vähän aikaa hänen kehoaan omalla kehollaan ja läsnäolollaan, jonka jälkeen antoi taas hänelle tilaa. Sitten viimein roikkujan suusta purkautui ”Aaargh, fuck it!” ja hän nosti jalat ilmaan muutaman sekunnin ajaksi, kunnes taas laski painonsa takaisin maahan. Koko salin vallannut jännitys laukesi aplodeihin, eikä kukaan enää muistanut sitä, että roikkujan toiveena oli ollut, ettei hänelle taputettaisi. Aplodit olivat kuitenkin selvästi jännittyneiden katsojien tapa osoittaa roikkujalle tukensa. Tiiminjohtaja meni roikkujan luokse ja tämä lyyhistyi hänen olkapäätänsä vasten koko kehoa vavisuttavaan itkuun. Roikkujalle tuotiin tuoli, johon hän istui, ja kaksi ihmistä käärivät kätensä hänen vieläkin vapisevan kehonsa ympärille.

Jälkihoitopöydällä koukkuja pois ottaessa ja haavoja paikatessa hän jo nauroi. Jos kipu pakenee sanallista ilmaisua, niin tekee luonnollisesti myös siihen vastaava toisten ihmisten tuki. Sanattomaan kipuun myös vastataan sanattomasti. Toki Oslo SusConissa oli myös sanallista tuen osoittamista, mutta paljon oli myös silittäviä käsiä toisten kehojen päällä, suukkoja otsalla, tiukkoja halauksia ja käsiä, jotka pyyhkivät kyyneleitä pois poskilta. Tätä kehoollista yhteisöllisyyttä käsittelen enemmän luvussa 7.

5.5 Kivun jälkeen

Vaikka kipu oli monille haastateltavistani oleellinen osa koko body suspension -kokemusta ja taas toisille ei lainkaan, korostivat kaikki, ettei kipu ole sen päämäärä tai tarkoitus sinänsä, vaan väylä johonkin muuhun, joka on roikkujan itsensä määriteltävissä. Henkilökohtaisia merkityksiä suspensiokokemuksen yhteydessä koetulle kivulle on loppujen lopuksi yhtä monta kuin on roikkujaakin,

mutta kollektiivisesti niihin kietoutuu ajatus siitä, mitä tapahtuu ensisijaisen kipukokemuksen jälkeen.

Mun mielestä se on enemmän niin tota, siis se on osa sitä, mutta se koko kokemus, niin se on enemmän sellasta oman päään ylittämistä. Siihen liittyy se kivun kokeminen, koska sillon, ku koukut laitetaan paikalleen ja sillon ku ei olla vielä kokonaan suspensiossa, niin siihen liittyy kipua. Mut siihen myös liittyy se, että aivot ei anna periks sitä, että joo mä voin roikkua yhdellä koukulla rinnasta. Et aivot sanoo, et ei, tää ei käy, että pidä jalat maassa ja sun pitää päästä sen yli. Ja tällasii juttuja, niin siihen liittyy aika monta eri aspektia. Se kipu on sinänsä niinku mukana siinä, mut mun mielestä se ei oo kovinkaan olennainen. Ja vaikkakin sitä kovin usein painotetaan ja ihmiset näkee sen jonkinlaisena kipuprosessina, niin itse asiassa se on aika toissijainen juttu se. Et se kokemus, se riippuu paljon enemmän, ja se kivun määrä on aika pientä kuitenkin. Tai riippuu tietenkin mistä roikkuu. Että tuota oon mäkin tehny sellasia, missä kipu on ihan karmee.

Ville

Jackson kehittää eteenpäin Turnerin (1991) ajatuksia kehosta järjestyksen ja epäjärjestyksen metaforana tuomalla esiin kivun kontekstin. Jacksonin mukaan "kipu on epäjärjestyksen perimmäinen symboli" ja yksilöllisenä kokemuksena jopa kuolemaakin sekavampi uhka, ja länsimaissa kuolemaa järjestetäänkin ritualisoiduissa konteksteissa kipua enemmän. (Jackson 2011a, 372). Samalla Jackson (2011a, 372) kuitenkin huomauttaa, että kipu voi väylänä toimiessaan olla myös järjestävä voima (Jackson 2011a, 372). Body suspensionissa kivun voidaan ajatella painopisteiden muuttumisen ohella ensin hajottavan tai horjuttavan kokijansa maailmassaoloa, mutta samalla koko kokemus valittuine kipuneen, iloineen sekä vapauden- ja voitontunteineen voi myös rakentaa

kokijansa maailmassa oloa uudella tavalla uudenlaisia intensiivisiä kehollisia rekistereitä avaten.

Affektiivisesti kipua voidaan luokitella ensisijaiseen ja toissijaiseen kipuaaffektiin, jossa ensimmäinen koostuu välittömästi koetusta epämukavuudentunteesta, ja näyttäytyy kokijalleen pääasiassa itseän ja kehoon kohdistuvana tunkeutumisena tai uhkana. Toissijainen kipuaaffekti taas muodostuu niistä tiedostetummista tunteista, emootioista, tulkinnoista ja merkityksistä, joita kivun kokija kipuunsa liittää (Carter 2016, 252). Body suspensionin yhteydessä valitun kivun merkityskonteksti liu'uttaa ensisijaista uhkakokemusta kohti helpommin käsiteltävää ja henkilökohtaisten ylitysten kautta jopa kehollisessa mielessä uudelleen rakentavaa kokemusta uudenlaisine kehollisine intensiivisyyksineen.

Kristin Zeiler (2010) on kehittänyt eteenpäin Drew Lederin (1990) häiriöilmestymisen (*dys-appearance*) käsitettä tuomalla esiin kehon ilmestymisen positiivisen kontekstin. Nautinnollisessa ilmestymisessä (*eu-appearance*, suomennos oma) keho ilmestyy tietoisuuteen nimenomaan positiivisena, harmonisena ja intentionaalisena ilman häiriöilmestymisen muodostamaa uhkaa, epämukavuutta ja vierauden tunnetta (Zeiler 2010, 16). Myös nautinnolliseen ilmestymiseen voi vaikuttaa outo ja totutusta poikkeava tilanne sitä vahvistamaan ja normalisoituminen sitä vähentämään synnyttäen kehon katoamisen. Tällainen tilanne voi olla esimerkiksi uuden kehollisen taidon opettelu ja siinä onnistuminen, jolloin uudella tavalla hallitut kehon liikkeet tuovat kehon esiin positiivisena, voimakkaana ja omana, vaikkei kehoa tietoisesti siinä hetkessä reflektoidisikaan. (Zeiler 2010, 21.)

Body suspensionin yhteydessä voidaan ajatella olevan yhtä aikaa kyse sekä häiriöilmestymisestä että nautinnollisesta ilmestymisestä, tai niiden eräänlaisesta välimuodosta: haasteellisesta ilmestymisestä. Keho näyttäytyy nimenomaan aktiivisesti ja tietoisesti valittua epämukavuutta ja kipua kokevana, mutta lopulta epämukavuuden voittavana ja nautintoa, hyvää oloa ja onnistumista tuottavana, jolloin intentionaalisuuden katkeamista ja kehollista vieraudentunnetta ei niinkään synny. Näin haasteellisesti ilmestyneestä kehosta

tulee osa suspensiokokemuksen *haastavaa hauskuutta*, jota käsittelen enemmän luvuissa 6 ja 7.

Et enemmän se on ehkä silleen, et tietää, et minä pystyn tuohon. Ja et sen on tehnyt, ja siitä oikeesti nauttii, tai et se on niinku kivaa. Sillonki ku se sattuu. Tai et se on vähän niinku semmonen sitkeys. Tää on vähän tämmönen urbaanin ihmisen ”oon niin rankka ku roikun koukuissa”. Et välillä ku miettii. Mut se on hieno kokemus tai et sitä pystyy tekee. Ja sitten ne jäljet mitä siitä jää, ni sit ihan fyysiseltä kannalta, et kyl mä nään ne ja silleen tietää, että kropassa on jälkiä jostain, et minä itse olen päättänyt tehdä tämän tai mennä siihen ja pystynyt.

Maria

Saulius Geniusas (2016, 154) esittää, että koska krooninen kipu rikkoo kokijansa suhteen itseensä, omaa kehoonsa sekä ympäröivään maailmaan, on se vahvasti depersonalisoiva voima. Samalla krooninen kipu kyseenalaistaa ajatuksen ja kokemuksen eletystä kehosta vapaan tahdon ja liikkeen välineenä, jolloin kipu näyttäytyy vastarintana kehollistuneelle vapaudelle (Genusas 2016, 152). Tätä vasten body suspensionissa valitun kivun voidaan ajatella toimivan nimenomaan eletyn kehon vapauden ilmentymänä. Valitessaan vapaaehtoisesti kivuliaan tai haasteellisen intensiivisen kokemuksen, body suspensionin harrastajat tuovat kehonsa ja itsensä esille aktiivisina toimijoina, suuntautuvat intentionaalisesti kohti maailmaa ja toisiaan ja ylitysten kautta uudelleen rakentavat sen, mitä kipu väliaikaisesti horjuttaa. Näin valittu kipu muuttuu body suspensionin yhteydessä tuhoavasta voimasta ja väkivaltaisesta tunkeilijasta itsensä ylittämisen ja itseään haastavan kehotietoisuuden välineeksi, jonka arvo on lopulta koettua epämukavuutta suurempi. Siten kivun voidaan kehollisen vapauden ilmentymäksi ja vieraaksi, joka hetkellisestä epämiellyttävyydestään huolimatta nähdään hyvänä ja kutsutaan vapaaehtoisesti sisään.

6 Roikkuminen intensiivisenä kehollisena kokemuksena

Koska ei semmosta tunnetta, ainakaan normielämässä, niin ei sitä oo missään ikinä.

Maria

Olen aiemmin käsitellyt kipua suspension yhteydessä tuoden esille, miten kipua voidaan katsoa myös positiivisena itsensä ylittämisen välineenä ja elämismaailmaa hajottavana, mutta valittuna sitä myös uudella tavalla rakentavana intensiivisyytenä. Kuitenkin kipu on vain yksi osa suspensiokokemuksen arkisesta kehollisesta kokemuksesta ja maailmassaolosta irroittavasta intensiivisyydestä ja tässä luvussa pyrin vastaamaan siihen, mistä muista osasista intensiivisyys fenomenologisesti muodostuu sekä kivun läsnä ollessa että sen puuttuessa. Lähden liikkeelle käsittelemällä roikkumiskokemusta keho-orientaation muutoksena.

Samalla, kun koukkujen paikkoja merkkailtaessa ja ihoa puristeltaessa totuttaudutaan mahdolliseen kipuun ja vedon tunteeseen, voidaan koko valmisteluprosessia ajatella myös ensiaskeleena paitsi erilaiseen kehotietoisuuteen, jossa keho ilmestyy arkipäiväisestä elämismaailmasta läsnäolevaksi, myös askeleena täysin uudenlaiseen keho-orientaatioon. Kun koukut on saatu kiinnitettyä paikoilleen, siirrytään riggaukseen ja narujen ollessa paikoillaan itse nousuvaiheeseen.

Nousutyylejä on monenlaisia: jotkut suosivat nopeaa ylös vetämistä ja toiset hiljaista totuttelua. Suurin osa seuraamistani suspensioista tapahtui totuttelun kautta. Jos nosto tapahtuu seisaaltaan, koukkujen varassa olevaa kehoa heijataan kävellen eteen ja taa sekä nousten välillä varpailleen narujen ja koukkujen kiristyessä samalla kun ihossa alkaa tuntua enemmän vetämisen ja kivunkin tunnetta. Joskus roikkuja voi haluta pienen hengähdystauon ja palata vielä hetkeksi takaisin jalkapohjien varaan vähentäen näin ihoon kohdistuvaa

painovoimaa ja vedon tunnetta, kunnes kokee olevansa taas valmiimpi nousuun. Osaltaan tämä vaihe saattaa heijailuineen muistuttaa vähän rauhallista tanssia, ja eräs Oslo SusConin osallistujista kiittikin myöhemmin oman suspensionsa ryhmänjohtajaa ”tanssimisesta” roikkumisen aikana hänen pidellessään roikkujaa heijaamisen aikana käsistä kiinni. Jos taas ollaan istuvassa tai makaavassa asennossa, vetoa saatetaan kohdistaa vähitellen ja roikkuja kertoo köyden päässä olevalle nostajalle sanoin tai käsimerkein, milloin vetoa voi kohdistaa lisää ja milloin lopettaa. Myös itse itsensä ylös vetäminen ja narun päästä kiinni piteleminen on mahdollista. Näin roikkuja on hiljaisen ylösnousun aikana itse koko ajan kontrollissa siitä, mihin tahtiin se tapahtuu.

Tämä totutteluvaihe on usein jokseenkin kivulias, mutta sitä leimaa enemmän kivun ja turtumisen väliset aallot kuin jatkuva kova kipu. Se, että body suspension koetaan useammin mentaalisenä pelon voittamisena kuin kipuprosessina johtuu siitä, että vaikka totuttelun viimeisessä vaiheessa keho on jo varsin usein miltei kokonaan koukkujen varassa, pitelee roikkuja jotain kehon osaa lattiaa vasten viimeiseen asti. Silloin esteenä ilmaan nousemiselle ei ole kipu sinänsä, vaan se, uskaltaako luottaa itseensä ja kehoonsa, kokea mahdottoman mahdolliseksi ja päästää irti.

Nostovaiheessa on kyse myös uudelleen keho-orientaatioon ja kehon kautta tapahtuvaan maailmassaoloon totuttelemisesta. Tavallisesti ja varsinkin arkipäiväisessä elämässä painovoima kohdistuu kehossa seisoessa jalkapohjiin, istuessa pakaroihin tai maatessa kehon etu- tai takapuolelle. Sen tuntee siinä osassa kehoa, joka on kulloinkin maata vasten tai vertikaalisesti maanpintaan nähden alapuolella. Suspensiossa painovoima kohdistuu kehoon yläpuolelta eli sieltä, missä koukut kiinnittyvät ihoon ja kehon alapuoli jää täysin ilmaan. Tällainen yhtäkkinen keho-orientaation muutos ja vedon tunne koukuissa hämmentää usein varsinkin ensikertalaisen roikkujan niin, että dynaamisissakin asennoissa kuten Suicide ja Angel, jotka käsitetään nimenomaan helpoimpina ja ensikertalaisille sopivimpina, ei roikkuja usein tiedä miten kehossaan olla tai uskalla edes liikkua. Tähän toki liittyy myös pelko siitä, että liikkuminen voisi sattua.

Uudenlaiseen keho-orientaatioon voidaan totuttautua dynaamisissa asennoissa nimenomaan liikkeellä. Omassa ensimmäisessä suspensiossani (Angel) minua neuvottiin ravistelemaan käsiä ja jalkoja, jotta veri kiertäisi niissä paremmin ja jotta huomaisin, että liikkuminen ei satu enempää eikä iho repeä, ja että voin luottaa koukkuihin ja kehooni erilaisesta olemisesta huolimatta. Staattisissa asennoissa liikkumisvapauden puuttuessa voidaan keskittyä enemmän havainnoimaan kehon erilaisia tuntemuksia ilman itse tuotettua liikettä.

Body suspensionissa tapahtuvaa keho-orientaation ja painopisteiden muuttumista voidaan ajatella perustavanlaatuisena, joskin hetkellisenä, intensiivisenä maailmassaolon muutoksena. Roikkumisessa rikotaan vanhoihin ja tuttuihin kehollisiin aistimuksiin perustuvat tiedot ja rakennetaan hetkellisesti uutta keho-orientaatiota uusine kehollisine toimintatapoineen käytännöllisen tiedon eli praktognosian kautta (Merleau-Ponty 1962, 141). Tämä keho-orientaation muutos on yksi osa intensiivisen ”jotain ihan muuta” -kokemuksen rakentamisessa, jossa arkinen käsitys ja tuntemus maailmassaolosta rikotaan ja rakennetaan tilalle jotain uutta.

Keho-orientaation muutos ja kehoon luottaminen käy yleensä helpommin ilmassa ollessa jo paljon suspensioita tehneille. Näin Merleau-Pontyn (1962) kehon sisältämiin aikaan ja paikkaan liittyviin horisontteihin viitaten aikaisemmat suspensiokokemukset auttavat aina uusissa omaksumaan kehollisen olemassaolon muutoksen tietoisuudella siitä, että keho kyllä kestää. Jokainen suspensio on kuitenkin erilainen ja jopa paljon roikkuneet voivat käyttää ilmaan nousemiseen oman aikansa, eikä itse ylösnousu välttämättä helpotu kokemuksesta huolimatta, koska kontrasti jokapäiväiseen maailmassaoloon on niin suuri. Harrastajat korostavat, että jokainen ylösnousu ja roikkuminen on oma haasteensa, mutta yleensä keho-orientaatiosta ja kokemuksesta saadaan dynaamisissa asennoissa ensikertalaista helpommin kiinni viimeistään ilmassa ollessa. Lisäksi tietoisuus ja luotto kehon kestävyYTEEN saa usein venyttämään omia rajoja vieläkin pidemmälle kokeilemalla uusia ja haastavampia tapoja roikkua. Itse roikkuminen ei välttämättä helpotu, mutta roikkumistavat ja

uskallus niiden kokeilemiseen laajenevat niin, että ilmassa ollessa kehoa voidaan käyttää tottuneemmin sekä tehdä haastavampia suspensioita.

Tottuneet roikkujat saattavat käyttää kehoaan dynaamisissa asennoissa hyvinkin luovilla, vauhdikkailla ja leikkisillä tavoilla esimerkiksi ponkaisemalla vauhtia latioista tai seinistä sekä kokeilemalla uusia liikkumisen ja roikkumisen tapoja hyppäämällä koukkujen varassa korkealta tai kiepsahtamalla narujen ympäri niitä oikeista kohdin katkomalla. Spinning beamissa kaksi roikkujaa asettautuvat riginä käytettävän pitkän parrun eli beamin molempiin päihin ja pyörivät ympäri karusellimaisesti aina maasta jaloilla vauhtia ottaen ja ylös ponkaisten. Näin uudenlainen keho-orientaatio voidaan valjastaa arkikokemusta ja maailmassaoloa rikkovaksi ja uudelleen järjestäväksi intensiiviseksi keholliseksi leikiksi, jossa keho on yksi leikkivälineistä. Tätä kehollista leikkiä käsittelen enemmän luvussa 6.

Staattisissa asennoissa uudenlainen keho-orientaatio omaksutaan samanlaisilla tavoilla kuin kivunkin kanssa eli kehon tuntemuksiin tietoisesti keskittymällä, niitä havainnoimalla ja lopulta ne hyväksymällä:

Toi viimeisin oli jotenkin tosi selkee, koska siinä mä lähinnä keskityin siihen olemiseen ja siihen et muistaa hengittää. Se on jännä ku vaik siinä on makuuasennossa, ni mä tajusin, et mä saatoin ruveta jännittää vaikka jotain raajaa tai jotain niinku just jalkoja, et mun piti tosi usein silleen, et hetkinen, niinku tietoisesti uudestaan niinku täysin rentoutua ja sit huomas aina et ahh, taas helpottaa. Siinä oli tollasta niinku, se oli jotenkin tosi fyysistä, ja semmost just, et keskityin siihen tunteeseen, en nyt pelkästään silleen, et "Ai ai ai, ihan kamalaa, sattuu, nyt pitää keskittyä!", vaan silleen et, se oli tavallaan tosi mielenkiintoista.

Maria

Erilaisen keho-orientaation ja painopisteiden muutoksen huomaa kuitenkin lopulta varsin konkreettisesti ja tietoisesti vasta siinä vaiheessa, kun roikkuja lasketaan takaisin maanpinnalle. Esimerkiksi omien roikkumisteni yhteydessä jalkapohjien tai muiden kehon osien taas koskettaessa lattiaa on painovoima

iskeytynyt kehoon sellaisella voimalla, että minusta on tuntunut siltä, kuin painuisin lattialle kasaan tai jopa sen läpi. Koko keho tuntuu todella raskaalta ja painavalta ja olotila samaan aikaan paradoksaalisesti todella kevyeltä ja vapautuneelta. Kehon raskaus on kuitenkin häipynyt varsin nopeasti kävellessäni takaisin jälkihoitopöydälle ja jäljelle on jäänyt keveys ja kupliva olo, joskus myös sekä fyysinen että henkinen väsymys rankemman roikkumisen jälkeen. Myös haastateltavat kertoivat samanlaisesta painovoiman yllättämisestä:

Mut sehän on niinku se että kun sut lasketaan sieltä roikkumasta alas ja tulee se painovoima vastaan. Kun kroppa on roikkunu. Niinku ilman mitään jännittyneitä lihaksia, se on jännä efekti, kun sut lasketaan alas ja jalat ottaa maahan ja se ruumiin paino tuntuu niin moninkertaisena, et oikein niinku vetää sua maahan alas. Mä aina unohdan sen. Se aina yllättää mut ku joka kerta, koska en mä niinku ajattele sitä ja sit ku mun jalat osuu maahan niin siitä mä muistan [...].

Heikki

Näin Lederin (1990) katoavaan ja ilmestyvään kehoon sekä Merleau-Pontyyn viitaten arkinen maailmassaolo kyseenalaistuu ja tulee näkyväksi nimenomaan silloin, kun siinä tapahtuu jokin sitä horjuttava muutos. Tästä näkökulmasta katsottuna body suspension repii rikki hetkellisesti tavallisen kehollisen tietoisuuden ja maailmassaolon aina painovoimaa ja kehollisia tekniikoita myöten antaen vastinparin sille, miltä keho ja liike arkipäiväisessä olemisessä tuntuu.

Body suspensionin yhteydessä voidaan puhua myös Maussin (1934/2006) kehotekniikoihin viitaten uudenlaisten kehollisten tekniikoiden omaksumisesta ja kehittämisestä sekä staattisissa asennoissa levätessä että dynaamisemmissa asennoissa liikkuessa. Hengittäminenkään ei välttämättä ole samanlaista, vaan hengitystä yleensä rytmitetään toisin lävistysvaiheessa vetämällä syvään henkeä ja lopulta voimakkaasti ulos hengittäessä koukut lävistävät ihon.

Tietyissä asennoissa roikkuessa hengitys voi puolestaan rytmittyä tavallisuudesta poikkeavaksi koukkujen kohdistaessa painetta rintakehään.

Koukkujen varassa roikkuvan kehon liikuttaminen on perustavanlaatuisesti erilaista koukkujen osittain rajoittaessa liikeratoja ja tuntuessa vetona siellä, minne ne on asetettu. Samalla ne kuitenkin mahdollistavat uudenlaisia liikkumisen tapoja ja vaativat uudenlaista koukutettuun kehoon luottamista. Näin koko kehosta tulee Donna Harawayhin (1985) viitaten yhtä aikaa sekä kyborgimainen leikkikenttä että leikkikalu metallisten koukkujen tullessa hetkellisesti ikään kuin osaksi kehoa, työntyen sen sisään ja pistäen siitä ulos, sekä yhdistyen lopulta luovastikin aseteltuihin nauruihin, köysiin ja muihin tukirakennelmiin. Samalla tavalla kuin Merleau-Pontyn (1962, 152) esimerkissä sokeasta ihmisestä ja tämän kepeistä, myös body suspensionissa ihon lävistävät koukut yhdistettyinä nauruihin, köysiin ja rigiin eivät roikkuessa näyttäydykään enää objekteina, vaan liikkeen sekä uudenlaisen maailmassaolon välineinä ja mahdollistajina. Tällaisen luovan fyysisyyden ja uudenlaisen kehollisen maailmassaolon kautta kehon rajat piirtyvät hetkellisesti uudelleen ja saattavat tuoda jopa emansipatorisia vapautumisen kokemuksia, joita käsittelen enemmän kappaleessa 6.

Jos kipuun, koukkuihin ja uudenlaiseen keho-orientaatioon totutellaan hiljaa ensin lävistyspöydällä ja sen jälkeen ylösnousussa, tapahtuu takaisin arkipäiväiseen maailmassaoloon palautuminen myös painovoiman kehoon iskeytymisen jälkeen vielä erikseen jälkihoitopöydällä (after care). Siinä koukut otetaan pois ja haavat puhdistetaan sekä peitellään haavasidoksin. Usein, jos koukkujen venyttämistä rei'istä on päässyt menemään ilmaa ihon sisään, hierotaan ja puristellaan sitä hieman pois ennen haavasidoksella peittämistä. Mitään vakavaa haittaa ei ilman ihon alle pääsemisellä ole ja se häviää sieltä muutaman päivän kuluessa, mutta se saattaa kipeyttää lihaksia ja tuntua ikävältä.

Myös jälkihoitopöydällä tapahtuvaa kehon ja ihon käsittelyä sekä hieromista voidaan ajatella arkipäiväiseen maailmassaoloon ja keho-orientaatioon palautumisena. Se antaa myös pragmaattisen haavojen puhdistamisen ja

sitomisen lisäksi roikkujalle tilaisuuden käydä kokemustaan alustavasti läpi järjestäjien kanssa ja näin järjestää itselleen kokemaansa. Tämä roikkumisen jälkeinen huolenpito näyttäytyi useille haastateltavista hyvin olennaisena osana koko kokemusta ja saattoi erään haastateltavan kohdalla ulottua kotiin haavasidosten mahdolliseen vaihtamiseen ja haavojen paranemisen seuraamiseen asti. Näin body suspension ja siihen liittyvä jälkihoito voidaan nähdä myös eräänlaisena ritualisoituna huolenpitona itsestä ja muista.

Intensiiviseen suspensiokokemukseen kuuluu paitsi omien rajojen ylittäminen fyysisesti ja mentaalisesti, myös varsin konkreettisesti kehon rajat läpäisemällä. Iho on ihmisen suurin elin, joka sekä suojelee kehoa että toimii myös yhteyspintana maailmaan ja kaikkeen siinä olevaan. Jos fenomenologisesti koko elämismaailmamme perustuu siihen, miten suuntaudumme maailmaa kohti, on iho ja sitä kautta tuntoaisti yksi tärkeimmistä tavoista kerätä tietoa maailmasta. On myöskin perustavanlaatuisesti eri asia kokea maailmaa ihon pinnalla kuin se lävistämällä. Näin Heidi vertaa kokemuksiaan shibarin eli japanilaisen köysisidonnan avulla tehdystä roikkumisesta koukuilla tehtyyn roikkumiseen:

Esimerkkinä köysissä roikkuminen on myös melko kivuliasta, mutta koska kipu pysyy kehon ulkopuolella, ei elimistön ”tarvitse” reagoida siihen niin voimakkaasti, joten meditatiivisesta ympäriövästä maailmasta irtoamisesta huolimatta se on kokemuksena hyvin todellisen tuntuinen, missä ihon lävistäminen koukuilla taas luo hyvin surrealistisen kokemuksen.

Heidi

Surrealistista kokemusta harrastajat selittävät ihmisen fysiologiaan ja lääketieteeseen perustuvilla elimistön ”shokkitiloilla”, jossa verensokeri laskee ja elimistön omat kivunlievitysmekanismit kaikkine hormoneineen (adrenaliini, endorfiini) astuu toimintaan. Siihen kuitenkin liittyy koko elämismaailmaa ja keho-orientaatiota haastava ja hajottava ominaisuus.

Vaikka koko kokemus voi muuntuneine painopisteineen tuntua varsin surrealistiselta, on suspensio tajunnantilan muuttuessa kuitenkin varsin erilainen kokemus. Tällainen muuntunut tajunnantila esimerkiksi juuri pyörtymisen seurauksena on asia, jota suurin osa kenttätyössäni tapaavista harrastajista ei havittele eikä yleensä myöskään koe, mutta on myös harrastajia, jotka varta vasten sitä tavoittelevat tai sitten vain sattuvat sellaisen saamaan. Kenttätyöni aikana seurasin kahta suspensiota, jossa roikkujat kokivat suunnittelematta jonkinlaisen tajunnantilan muutoksen pyörtyessään ja muutamaa, joissa pyörtyminen on ollut lähellä. Yksi pyörtyneistä kuvaili ”leijuneensa avaruudessa”, joka oli ”kaikkea ja ei mitään samaan aikaan”, toinen tunsu olleensa ”jotenkin tippunut vaan tyhjyyteen, jossa ei ollut mitään aikaa, joka ei ollut missään”.

Järjestäjät valvovat roikkujan vointia koko roikkumisen ajan ja pyörtymässä oleva tai jo pyörtynyt henkilö otetaan koukuista alas ja herätellään takaisin todellisuuteen. Usein pyörtymistä ja heikkoa oloa yritetään estää jo ennakolta varmistamalla ja ohjeistamalla, että roikkuja syö hyvin ennen roikkumista ja tuomalla heikotukseen sokerista mehua, karkkia tai muuta välipalaa. Pyörtyminen ei kuitenkaan ole mikään varsinainen hätätila, jota varotaan kaikin keinoin, vaan se käsitetään joskus tapahtuvana luonnollisena osana roikkumista ihmisten reagoidessa koukkuihin eri tavoin. Mahdollista tajunnanmenetystä kuitenkin valvotaan herkeämättä ja siihen myös reagoidaan nopeasti.

Intensiivisille kokemuksille on usein ominaista ajantajun muuttuminen tai katoaminen (kts. esim. Brymer 2005), eikä siihen tarvita body suspensionin yhteydessä edes pyörtymistä. Kysyttäessä, kuinka kauan harrastajat roikkuivat tai ovat roikkuneet, eivät useimmat ole osanneet sanoa suuripiirteistä arviota lukuunottamatta kunnollista vastausta. Esimerkiksi Oslo SusConissa eräs osaanottaja oli alas tultuaan hämmästynyt siitä, että oli roikkunut tunnin, kun koko kokemus tuntui hänestä kestäneen vain noin puoli tuntia. Vaikka mitään varsinaista aikarajoitusta roikkumiselle ei olekaan, joutuvat järjestäjät joskus kevyesti vihjaillen kyselemään jo pitkään ilmassa olleilta aikomuksia alas tulemiselle, jotta muutkin vielä odottavat pääsisivät roikkumaan.

6.1 Ekstriimiä intensiivisyyttä

Jossain määrin body suspensionia voidaan harjoittaa ekstriimiurheiluun verrattavissa olevilla tavoilla tai tällaisten lajien yhteydessä, mutta se ei kuitenkaan varsinaisesti ole sellaista. Seuraamissani yhteyksissä body suspensionista puuttuu harrastajien välinen kilpailullisuus, sillä kilvoittelu on enemmän oman pään sisäistä ja itsensä kanssa tapahtuvaa, joskin näin saattaa olla myös joidenkin ekstriimiurheilulajien kohdalla. Body suspensionin harrastajat saattavat esimerkiksi kokeilla jotain asentoja useita kertoja, kunnes onnistuvat niissä itse ja itseään varten. Ekstriimiurheiluun liitetään usein myös vakavan vaurion tai jopa kuoleman riski (Laviolette 2011; Lyng 2014; Brymer 2005), jota body suspensionissa ei loppujen lopuksi ole, ainakaan ammattilaisten kanssa ja turvallisesti tehtynä. Suspensiokokemuksia tarjoavat tahot ovat useimmiten vastuussa lävistämisen riskeistä, kontaminaatiosta, suspensioiden suunnittelusta sekä turvallisuudesta, eikä yksittäinen roikkuja ota varsinaisia riskejä, muuta kuin yhteisymmärryksessä jotain uudenlaista ja riskialttiimpaa tapaa tai paikkaa kokeillessaan. Body suspensionia ja ekstriimiurheilua yhdistävät kuitenkin endorfiinihumala ja adrenaliinipiikit, rajojen rikkominen sekä arkipäiväisen ylittävien kokemusten saaminen ja tähän liittyvä sanomaton (Dienske 1985; Brymer 2005).

Sekä kipu että veri ovat kuitenkin vahvoja kuoleman ja sitä kautta myös elämän symboleja ja tuovat näin mukanaan tietynlaista riskin tuntua. Vaikka body suspension ei ole ammattilaisten käsissä ja oikein tehtynä tosiasiallisesti vaarallista, saa kehon fyysisten rajojen radikaali rikkominen sen kuitenkin tuntumaan sellaiselta. Vaaran tunne tulee ilmi paitsi kehollisissa reaktioissa kuten adrenaliinin ja endorfiinin purkauksina, mutta myöskin pelkona ja epäilyksenä päästää irti kaikesta totutusta, luottaa kehon ja ihon kestävyYTEEN ja nousta lopulta ilmaan.

Suomessa suspensioita on tehty muun muassa liikkuvassa metrovaunussa, korkeassa nosturissa ja suspensiolla avantoon laskeutumalla. Suomalaiset

harrastajat ovat myös yhdistäneet suspensiota BASE-hyppyyn. Tässä kontekstissa body suspension lähestyy ekstriimiurheilua omaa kehoa ja mieltä koettelevalla, tavallista maailmassaoloa rikkovalla ja jokseenkin riskialttiilla sekä adrenaliinihakuisella tavalla.

Matti näkee oman kiinnostuksensa body suspensioniin jatkumona jo lapsuudesta lähteneelle itsensä haastamiselle ja omien pelkojen voittamiselle:

Niinku sanoin, kaikki tommoset sideshow-systeemit ja tatuointi- ja lävistysmeiningit kiinnosti. Sitä kautta siihen jotenkin hakeutu. Mua on aina kiinnostanu kamppailulajit ja lumilautailu ja kaikki en mä tiedä voiks silleen ajatella, et kaikki vähän missä saattaa sattuaikin ja muuten. Et ei se oo ollu muuten se kipu ikinä se, että minkä takia jotain ehkä vois alkaa kokeilee ja niin edespäin. Mut ihan niinku omien pelkojen voittamista se on. Mut sama se on niinku kaikessa muussaki ollu, et nuorempana tykkäs hyppiä silloilta jokeen tai muuten jotain isoja hyppyjä suksien kans tai jotain, et aina silleen niinku et ”Uskaltaiskohan vielä vähän korkeammalta?” taikka muuta.

Matti

Ville puolestaan liittää oman roikkumisensa suoraan adrenaliiniin:

Mulle se on sellanen just nimenomaan johonkin laskuvarjohyppyihin ja muihin verrattavissa oleva, ei urheilumuoto, mutta... Siis se on sellanen, mistä mä saan pirun hyvät adrenaliinikicksit. Se on ihan sama, ku että tosiaan kävisin ottelemassa erän kehässä.

Ville

Roikkumisen näyttäytyminen adrenaliinin lähteenä ja tietynlaisen kehollisen hormonitoiminnan aktivoinnista saatavana "luonnollisena humalatilana" tai surrealistisen kokemuksen luoja pohjaa myös kivun yhteydessä esille tulleeseen lääketieteelliseen ja medikalisoivaan diskurssiin, joka voidaan osaltaan erottaa fenomenologisemmasta ja kehollisemmasta maailmassaolon muutoksen diskurssista. Kuitenkin tarkasteltaessa tällaisia aistinvaraisesti "humalluttavia" tai kehon hormonitoiminnan aktivoivia kokemuksia voidaan myös huomata, miten body suspension voi näyttäytyä Lavioletten (2011) esiin tuomana aistikokemuksiin perustuvana vapaa-ajanviettona, jossa yhdistyvät hedonistinen hyvänolontunteen ja kokemuksellisuuden etsintä. Kun tällaiset ajanviettotavat pohjaavat Lavioletten (2011) mukaan yhteisiin ja jaettuihin aistinvaraisiin kokemuksiin, saavat ja luovat ne myös uusia eksperimentaalisia kehollisia ajanvieton tasoja. (Laviolette 2011, 105.) Tällaista erilaista kehollista yhteisöllisyyttä tarkastelen enemmän luvussa 5.

6.2 Roikkumista rajapinnoilla

Näin Valo kuvailee omaa suhtautumistaan body suspensioniin:

[...] jos rituaalin tarkoituksena on tietynlainen rajan ylittäminen, siirtyminen jostain vaiheesta toiseen, esimerkkinä nyt perus "aikuistumisrituaalit" niiden kaikissa ilmenemismuodoissa monissa monissa kulttuureissa. Niin liminaalinen tila on siinä rajalla – eli suspension minulle ei ole täysin rajan ylittämistä, vaan rajalla käymistä, viipymistä, tutustumista. En ehkä osaa sanoa mikä raja se tarkalleen on, mitä siellä toisella puolella olisi. Täydellinen heittäytyminen, antautuminen, kontrollista täysin luopuminen?

Valo

Kommentissaan Valo jatkaa Turnerin (1969) käsittelemää sosiaalista, symbolista ja ritualistista liminaalitalan ajatusta kohti kokemuksellista ja

symbolista raja-alueella käymistä. Käsitelleessään ekstriimiurheilua Lyng (2014, 448-449) tuo esille käsitteen edgework, joka on riskialtista toimintaa, jossa tasapainotellaan järjestyksen ja kaaoksen eli elämän ja kuoleman, tietoisuuden ja tiedottomuuden sekä täydellisen toiminnallisuuden ja pysyvän vamman rajapinnoilla koskaan niitä varsinaisesti ylittämättä. Lyng määrittelee edgeworkin ”kokemukselliseksi anarkiaksi”, jossa osanottaja joutuu hallitsemaan yllättäviä ja uhkaavia tilanteita päästen näin mahdollisimman lähelle fyysisen tai mentaalisen vaurion reunaa, tarjoten näin hyvinkin autenttisen ja ”hypertodellisen” kokemuksen (Lyng 2014, 449). Lyng (2014) tuo esille myös Foucault’n (1997) käsitteen limit-experience, jossa ”suuri intensiteetti ja suuri mahdottomuus ovat läsnä samaan aikaan” (Lyng 2014, 450; Foucault 1997, 241). Foucault (1997) ei kuitenkaan itse määrittele limit-experience-käsitettä sen selkeämmin.

Ekstriimiurheilusta irrallisena body suspensionin voidaan ajatella jakavan edgeworkin kanssa saman kolikon kääntöpuolen: se on jokseenkin riskitöntä rajapinnoilla oleskelua ja jopa fyysisten ja mentaalisten rajojen ylityksiä suhteellisen turvallisilla ja ennalta-arvattavilla, mutta siitä huolimatta hyvin totutusta todellisuudesta poikkeavilla tavoilla. Vaikka elämän ja kuoleman raja ei oikein ja turvallisesti toteutettuna ole todellisuudessa lähelläkään eikä ylity, on se symbolisesti silti läsnä. Sen sijaan arkipäiväiseen olemiseen ja ehjään ihoon sisältyvä järjestys väistyy lävistämisen, kivun ja keho-orientaation muutoksen tuoman epäjärjestyksen tieltä, mutta koska nämä rajat eivät ylity pysyvästi, on parempi puhua nimenomaan edgeworkin tapaan rajapinnoilla tasapainottelusta tai joskus jopa rajojen väliaikaisista ylityksistä, rajaviivan molemmin puolin hyppimisestä sekä keskenään vuorottelevista järjestyksestä ja epäjärjestyksestä aina uusine uudelleen järjestämisineen.

Suspension yhteydessä koettua intensiivisyyttä ja rajalla roikkuvaa kehoa voidaan analysoida ja valottaa myös Deleuzen & Guattarin (1988, 158) luoman Body without Organs (ruumis ilman elimiä) -käsitteen kautta, jossa BwO on järjestyksestään tyhjennetty ruumis tai organismi, joka täyttyy toisiaan vuorottelevilla ja ohikulkevilla intensiivisyyden tasanteilla ilman lopullista purkautumista. Suspensiossa keho on lävistettynä, verta vuotavana ja ilmassa

roikkuvana järjestyksestään rikottu keho, joka täyttyy erilaisilla intensiivisyyden aalloilla, kuten kivulla ja nautinnolla, endorfiineilla ja adrenaliinilla, ihmetyksellä ja ilolla. Samaan tapaan kuin Deleuzen & Guattarin (1987, 152) masokistin ruumiissa, joka on vain yksi BwO:n ilmenemismuodoista, kipu kulkee ruumiin läpi intensiivisenä ja hetkellisesti sitä täyttävänä, mutta ei ole itse tarkoitus. Intensiivisenä koetut tuntemukset ovat työkaluja avaamaan uudenlaisia yhteyksiä ja saavuttamaan raja-alueella häilyvä intensiivisen läsnäolon tasanne ja siten suspensiosta saatava nautinto (Deleuze & Guattari 1987, 160), jota body suspensionin yhteydessä voidaan ajatella hetkellisesti muuttuneena, yhtä aikaa sekä surrealistisena että todellisena haltuun otettuna uudenlaisena maailmassaolona, jonka puitteissa voidaan toimia ja luoda jotain uutta. Näin lävistetty keho toimii välineenä maailmassaolon ravistelemiseen ja body suspensionissa saavutettavaan *haastavaan hauskuuteen*, joka ei vain haasteellista, vaan myös totuttuja järjestyksiä ja konventioita haastavaa, kyseenalaistavaa ja näkyväksi tekevää.

Samaan tapaan kuin Lyngin edgeworkissa, myös BwO:ssa on kyse varovaisesta raja-alueella tasapainottelusta ilman pysyviä ylityksiä, sillä se on ainoa tapa pitää intensiivisyys kasassa. Deleuzen & Guattarin (1987) sanoin kyse on oikeanlaisesta annostelusta:

You don't do it with a sledgehammer, you use a very fine file. You invent self-destructions that have nothing to do with the death drive. Dismantling the organism has never meant killing yourself, but rather opening the body to connections that presuppose an entire assemblage, circuits, conjunctions, levels and thresholds, passages and distributions of intensity and territories and deterritorializations measured with the craft of a surveyor.

Deleuze & Guattari (1987, 160)

BwO:t ja intensiivisyys eivät pääse muodostumaan silloin, jos ne tukahdutetaan jo alkutekijöissään liian tiukkoihin rajoihin, ja vastaavasti hajoavat silloin, jos

rajat kasvavat liian laveiksi tai ne ylitetään yhdellä liian suurella rysäyksellä (Adkins 2015, 106; Deleuze & Guattari 1987, 161). Myös body suspensionissa tasapainotellaan rajojen ja vapauden välimaastossa ja siihen kietoutuu voimakkaasti irti päästämisen ja vapauden/vapautumisen eetos, jossa tärkeää on uskaltaa luopua siitä, mikä on ajateltu jokapäiväisen perusteella mahdottomaksi ja päästää näin kirjaimellisesti jalat irti maasta. Vaikka body suspensionissa koetaan kipua ja vuodatetaan verta, ei kyse ole missään nimessä itsetuhoisuudesta vaan uudenlaisesta kehollisen kokemuksen muodosta, jossa vanha järjestys väistyy tai tuhoutuu hetkellisesti uuden tieltä. Oikeanlaista annostelua valvotaan kuitenkin herkeämättä myös pitämällä hyvää huolta puhtauden ja yleisen turvallisuuden rajoista. Lisäksi lävistämisen väliaikaisuus pitää kokemukselliset rajat kasassa niin, ettei se laajene koskaan täysin osaksi jokapäiväistä, kuten esimerkiksi pysyvien lävistysten kohdalla käy väistämättä, jolloin ne eivät näyttäydykään enää intensiivisen kokemuksellisuuden merkkeinä vaan esimerkiksi osana bourdieulaista habitusta. Näin body suspensionissa koettu intensiivisyys elää samanaikaisesti sekä rajoista että vapaudesta, alati häilyvänä yhdistelmänä molemmista.

On kuitenkin syytä muistaa, että monille kokeneille harrastajille ja esimerkiksi lävistysalan ammattilaisille voi body suspension näyttäytyä varsin arkipäiväisenä asiana, vaikka keho-orientaatio hetkellisesti roikkuessa rikkoutuisikin ja adrenaliini virtaisikin. Varsinkin työroolissa, esimerkiksi esiintyessä tai suspensiokokemusta muille tarjotessa suspensioiden tekeminen voidaan kokea varsin pragmaattisena toimintana ilman varsinaisia itseään koskevia suurempia intensiivisyyksiä tai rajalla roikkumisia. Näihin työhön liitettäviin kehollisiin kokemuksiin tai body suspensionin show-puoleen en tässä työssäni varsinaisesti keskity, mutta huomionarvoista on kuitenkin, miten työksi koettu asettuu usein arkipäiväisen sisään, jolloin Deleuze & Guattaria (1987) mukaillen kehollinen intensiivisyyskin joko hajoaa levitessään liian lavealle ja rutinisoituneelle alueelle tai ei vastaavasti pääse samalla tavalla muodostumaan säädellyn työn ja tiukkojen show'n tekemistä ohjaavien rajojen puitteissa.

Monille haastatelluista tärkeä osa alkuperäistä kiinnostusta body suspensioniin oli sen keholle ja mielelle tuoma haasteellisuus, jossa roikkuja joutuu laittamaan

itsensä likoon ja kohtaamaan vaikeitakin tunteita ja tuntemuksia. Joillekin body suspensionia kokeileville haaste on käyty läpi ja ikään kuin suoritettu jo ensimmäisellä roikkumiskerralla, eivätkä he koe tarvitsevansa niitä lisää. Toiset taas haluavat rikkoo ja venyttää omia rajojaan uusilla roikkumistavoilla haastaen itseään yhä uudelleen, mutta haasteiden rinnalle tulee yleensä myös paljon muitakin syitä, kuten esimerkiksi suspensioista saatu rentouttava ja meditatiivinen kokemus tai rituaali, niiden visuaalinen näyttävyys, arkielämää ja elämismaailmaa rikkova kokemuksellisuus, body suspensionin ympärille rakentunut yhteisö ja kehollinen yhteisöllisyys sekä suspensioiden tuoma hyvä olotila endorfiini- ja adrenaliinipiikkeineen. Vaikka osanottajat yleensä tiivistävätkin syynsä suspensioiden tekemiselle siihen, että se on vain yksinkertaisesti niin hauskaa, muodostuu body suspensionin haastava hauskuus näistä kaikista eri syiden osasista painottuen jokaiselle roikkujalle hieman eri tavoin. Niin kuin Laviolette (2011, 178) ekstriimiurheilusta kirjoittaa, ei kyse ole koskaan pelkästä hauskuudesta, vaan body suspensionissa mukaan astuvat myös erilaiset merkitystä, intensiivisyyttä ja yhteisöllisyyttä luovat kokemukselliset ja keholliset ulottuvuudet.

Suspension yhteydessä kuvailtua haastavaa hauskuutta ja intensiivisyyttä voidaan ajatella myös eräänlaisena nautintona, jota Roland Barthes (1993) peilaa ei niinkään kipuun, vaan mielihyvään. Barthesille mielihyvän (plaisir) teksti on sellainen, joka on peräisin vakiintuneesta kulttuurista ja miellyttää sen rajojen sisällä tuottaen näin onnellisuuden tunnetta. Nautinnon (jouissance) teksti puolestaan on riitasointuinen ja horjuttaa kokonaisvaltaisesti sekä psykologisia malleja että aikaan ja paikkaan sidottua kulttuurista kontekstia luoden eräänlaisen menetyksen tilan. (Barthes 1993, 23.) Siinä missä mielihyvän teksti tuottaa euforiaa hienotunteisen turvallisesta paikasta käsin, repii nautinnon teksti kielen ja kulttuurin palasiksi aina niiden tuottamaa mielihyvää myöten (Barthes 1993, 69). Samaan tapaan kuin Deleuzen ja Guattarin (1987) BwO, myös Barthesin nautinto elää saamisen ja menettämisen, ylenpalttisuuden ja katoamisen sekä intensiteetin ja raukeamisen välisestä jännitteestä, eräänlaisena välitilallisena paradoksina (Vainikkala 1993, 102).

Myös body suspensionin kokemuksellinen vetovoima sekä haastava hauskuus ja nautinto muodostuvat vastinpareista ja toisiinsa verrattuna suhteellisen äärimmäisistä tunteista ja tuntemuksista. Syvästä rentoutumisesta ja jännityksestä, pelosta ja helpotuksesta, keveydestä ja raskaudesta, kivusta ja mielihyvästä, totutun hajoamisesta ja uuden rakentumisesta. Niin kuin Barthesin (1993, 31) nautinto tai Diensken (1985) sanomaton, myös body suspensionin haastava hauskuus ja intensiivisyys pakenee kieltä eivätkä ole useinkaan sanallisesti ilmaistavissa:

I don't think its possible to explain how I feel.. And its different every time... all I can say is that it hurts and it feels amazing, and I love every step of the process. The planning, the excitement, the fear, the pain, the relief.

Karin

Body suspensionia ja roikkumista voidaan siis ajatella kipukokemusta laajemmin, kuvaavammin ja monipuolisemmin intensiivisenä kehollisena kokemuksena. Olen tässä luvussa pyrkinyt vastaamaan siihen, mistä osasista ja millä tavalla tämä body suspensionissa koettu kehollinen intensiivisyys muodostuu ja miten sitä voidaan käsitteellistää niin, että sanomattomasta ja kieltä pakenevasta tuleekin sanoitettua ja ymmärrettyä fenomenologisen kokemuksellisuuden ja deleuzelaisten intensiivisyyksien kautta. Tästä näkökulmasta katsottuna body suspensionin intensiivisyys ja haastava hauskuus muodostuvat arkisen maailmassaolon rajansa ylittävässä ja rajoilla roikkuvassa kehossa sekä kehollisessa toiminnassa. Tämän kehollisen toiminnan ja haastavan hauskuuden vapauttavia sekä yhteisöllisiä ulottuvuuksia tarkastelen seuraavassa luvussa.

7 Haastavaa hauskuutta – kehollinen yhteisöllisyys ja leikki vapauden välineinä

Se oli semmonen tosi vapauttava fiilis, et sai olla siellä vaan.

Juho

Tässä luvussa käsittelen body suspensionia kehollisen vapauden ja vapautumisen sekä niistä kumpuavan luovuuden, eksperimentaation ja leikin välineenä ja osoitan, miten nämä kokemukset vaikuttavat kehollisen yhteisöllisyyden luomiseen body suspension -tapahtumissa. Tarkastelen kehollista vapautta ja vapautumista sekä individualistisen negatiivisen vapauden (vapaus jostain) että yhteisöllisen positiivisen vapauden (vapaus johonkin) näkökulmasta käyttäen hyväksi myös affektiteorian sekä kehollisen leikin antia body suspensionissa muodostuvalle luovalle keholliselle yhteisöllisyydelle ja *haastavalle hauskuudelle*.

7.1 Body suspension vapautumisena ja vapautena jostain

Olen aiemmin viitannut suspensiokokemukseen arkipäiväisen maailmassaolon vastakohtana ja ”jotain ihan muuta” -kokemuksena, joka irrottaa kokijansa tavanomaisesta tasapainoilemaan intensiivisyyden reunalla. Tässä mielessä body suspension näyttäytyy siis hetkellisenä rutiineista, arkikokemuksesta ja tavanomaisesta kehollisesta maailmassaolosta vapautumisena. Kysyttäessä miksi roikkua, Else vastasi:

Well there are several reasons, but the one that keeps pulling me back is, that there is so much around us on a day to day basis. There is so much stuff going on, I live in a city, there's things, there's noises, there's energy and there's so much you need to relate to. When I suspend, I become very one with my body and my mind in the moment. I don't think too much about

other things and trivial questions and things that bothers me. I'm just there and breathing. And it's a very meditative thing for me. Cause it gives me a calmness, that is hard to find in a busy daily life.

Else

Jos body suspension puolestaan asetetaan ala- ja vastakulttuurin kontekstiin, se voidaan nähdä vapautumisena sekä vapautena valtakulttuurin sosiaalisista normeista ja säännöistä sekä yksilön omaa henkilökohtaista kokemusta ja valintaa korostavana väliaikaisena kehonmuokkauskokemuksena, jossa oma keho otetaan haltuun vastalauseena yhteiskunnan asettamille vaatimuksille, normeille ja määritelmille. Tässä kontekstissa roikkuva keho voi näyttäytyä samaan aikaan sekä individualistisena itsensä kehittämisen ja määrittelemisen välineenä että tietynlaiseen alakulttuurikontekstiin ja muokattuun kehoideaaliin mukautuvana.

Body suspensioniniin kietoutuu vahvasti yksilön omaa henkilökohtaista ja ainutkertaista kokemusta korostava eetos (kts. Manfredi 2016). Vaikka jokaisen henkilökohtaiset syyt roikkumiselle ovat hieman erilaiset, ovat ne silti yhteisön keskuudessa yhtä hyväksyttyjä, kunhan ne ovat nimenomaan yksilöstä itsestään lähtöisin ja tehdään omasta halusta. Jokaisen roikkumiskerran ajatellaan olevan kokemuksena ainutlaatuinen, eikä sitä ajatella voitavan etukäteen määritellä, vaikka roikkumisasento, paikka ja välineet voidaankin valita, sillä roikkumiskokemukseen voi vaikuttaa niin sen hetkinen mielentila, kehollinen vireysaste kuin ympäristö miljöineen ja ihmisineen. Näin roikkuja antautuu itse roikkumiskokemukselle, hyväksyy sen mihin ei voi itse vaikuttaa ja antaa sen muotoutua sellaiseksi, kuin se sillä hetkellä sattuu muotoutumaan. Abrahams (1986, 48) liittää kokemuksellisuuden ja kokemuksen arvostamisen sen itsensä vuoksi syvästi moderniin länsimaiseen eetokseen. Individualismin periaatteiden mukaisesti yksilölliset kokemukset asettautuvat tärkeiksi virstanpylväiksi henkilökohtaisen kehityksen ja itsensä toteuttamisen tiellä (Abrahams, 1986, 50). Abrahams tuo esille, ettei itse kokemuksen lopputuloksella eli onnistumisella tai epäonnistumisella ei ole niinkään väliä, sillä

molemmat voidaan valjastaa myöhemmissä kertomuksissa osaksi yksilön kehitystä ja identiteetin rakennusprosessia (Abrahams 1986, 53).

Myös body suspensionin harrastajat korostavat, ettei ole olemassa yleisiä onnistumisen tai epäonnistumisen mittareita, sillä tärkeintä on itse kokemus ja se, mitä yksilö itse kokee siltä saavansa. Edes ilmaan nouseminen ei ole välttämättömyys tai osoitus onnistumisesta, koska nousematta jättäminenkin voidaan kehystää osaksi roikkujan henkilökohtaista prosessia, jota voidaan taas jatkaa seuraavilla roikkumiskerroilla esimerkiksi samaa asentoa uudelleen kokeilemalla. Näin onnistuminen ja epäonnistuminen muodostuvat henkilön itsensä määriteltäviksi. Kun intensiivinen kehollinen kokemus on yksilön vapaasti merkityksellistettävissä, luo se oivaa pohjaa myös henkilökohtaisesti emansipatoriselle ja vapauttavalle kokemukselle.

Useat haastateltavista kokivat body suspensionin olevan osa luonnollista jatkumoa muulle kehonmuokkaukselle. Joillain haastateltavista roikkuminen liittyi kehonmuokkaukulttuurin lisäksi myös oman kehon haltuunottoon ja sen aktiiviseen sekä voimaannuttavaan itsemäärittelyyn myös body suspensionia laajemmassa mittakaavassa:

Ja sitten ehkä viimeisenä vielä se pointti siitä, että suspension on kehon haltuunottamista samassa mielessä kuin muu kehonmuokkaus. Identifioin itseni trans ihmiseksi, ja yksi sen ikäviä puolia on varsin vahva ja epämiellyttävä kehodysforia [...]. Kehonmuokkaus onkin välillä yksi iso keskisormi omalle ruumiille, taistelemista sitä vastaan, ottaa haltuun siitä osia, pistää jalka oven väliin ja sanoa, että fuck you, minäkin asun täällä, minä pistän tähän kohtaan tällaisen jutun, koska se on kaunis. [...]

Suspension ei tietenkään ole samalla tavalla pitkäkestoisesti visuaalista, kuten lävistykset tai tatuoinnit, mutta ehkä juuri kehomuisti, asiat jotka eivät näy ulospäin, ovat niitä pidempään vaikuttavia asioita roikkumisessa. Koko prosessi lävistämisestä roikkumiseen, aftercaresta haavojen parantamiseen. Pystyy luottamaan siihen, että kyllä se keho tietää mitä sen pitää tehdä ja että se selviää kyllä. Ja että se osaa tehdä edes jotain oikein niin kuin haluan, eli parantaa niitä haavoja.

Valo

Kommenttinsa lopussa Valo tuo esille suspensiokokemuksen vaikutuksen kehomuistiin tai keholliseen olemassaoloon, jolloin kehonmuokkauksen laajemman sosiaalisen ja kulttuurisen kontekstin rinnalle astuu myös hyvin kehollinen ja kinesteettinen voimaantumisen sekä vapautumisen kokemus niiden pidempiaikaisine vaikutuksineen (kts. Brymer 2005, 244). Erilaisten kehotekniikoiden omaksuminen sekä uudenlaisten kehorekisterien avaaminen voivat samalla tuoda uusia mahdollisuuksia kokea ja katsoa omaa kehoa myös pidempiaikaisesti jokapäiväisessä kontekstissa. Laviolette (2016, 319) huomauttaa, että vaikka modernia kehoa ajatellaan ja teoretisoidaan usein nimenomaan Foucault'n hengessä tarkkailtuna, kontrolloituna ja säädeltynä, voidaan Maussin (1934/1992) tiettyssä kulttuurisessa kontekstissa helposti normatisoituvia kehotekniikoita ajatella myös emansipatorisina luovuuden välineinä. Näin body suspension saattaa kehonmuokkauks kontekstissa näyttäytyä paitsi kehollisena ja emansipatorisena vapautumisena yhteiskunnallisista normeista, myös oman kehon asettamista haasteista tai kehoon liittyvistä vaikeista tunteista henkilökohtaisella tasolla (vapautena jostain) ja toimia myös oman aktiivisen kehollisen toimijuuden ja luovuuden vahvistajana (vapautena johonkin).

Ja sit mä jotenkin aattelin, et olisin mä menny roikkuu joka tapauksessa, mut sit oli vähän semmonen fiilis, et sanoin piruuttani, et ku täl kropal ei tee yhtään mitään, ni mä pistän sen lihakoukkuihin roikkumaan, hah hah.[...] Et siinä, ku oli jo toista kuukautta ollu ihan köppänen. Silleen liikkuminenkin normaaliin verrattuna vähän huonompaa, ni sit ku sä vaan roikut siinä koukuissa, ni se ei haittaa. [...] Plus oli se muutenkin tosi hauska roikkuminen, tai oli tosi kivaa. Mut jotenkin just sillä hetkellä tuli sillon aateltuu, et no, pystynpähän ainakin roikkumaan.

Maria

Haastatteluissa sekä kenttätyöni aikana harrastajien kanssa käydyissä keskusteluissa kävi ilmi, ettei normaalissa arkielämässä tai

normaalikulttuurisessa kontekstissa kehoon mahdollisesti liitettäviä häpeän tunteita tai piilottelun tarvetta välttämättä koettu suspensiotapahtumissa niin voimakkaina, vaan harrastajat saattoivat ennemmin kokea erilaiset ja joskus vähäpukeisetkin kehonsa sekä itsensä hyväksytympinä juuri sellaisina kuin olivat. Toki asennoista riippuen ja koukkujen asettelusta johtuen jonkinasteinen vähäpukeisuus on body suspensionissa väistämätöntä sekä turvallisuus- että mukavuussyistä, mutta jotkut harrastajat kertoivat kokeneensa tavallisesti häveliäisyssyistä kehonsa peittämisen suspensiokonteksissa turhalta ja vaatteettomuuden vapauttavalta. Näin kehollisen olemassaolon muuttuessa ja tietyn kulttuuriseen kontekstiin tai turnerilaiseen liminaalitilaan siirtyessä myös tavallisessa arkipäiväisessä kontekstissa kehoon liitetyt konventiot saattoivat menettää merkitystään. Kehoon liittyvän häpeän kanssa kamppailleen Olen sanoin: *"unohdin vain kehoni, koska se ei ollut se pointti, roikkuminen oli"*.

Erilaiset kehoihin liitetyt ristiriitaisetkin tunteet, kokemukset ja vaatimukset saattoivat näin väistyä itse suspensiokokemuksen tieltä ja antaa sen myötä tilaa myös keholliselle vapautumiselle sekä hyväksynnälle. Tähän vaikuttaa valtavasti suspensiotapahtumien kehollisen yhteisöllisyyden konteksti. Useat haastateltavista kuvasivat varsinkin ensimmäistä roikkumiskertaansa sekä voimaannuttavana että vapauttavana kokemuksena, joka jätti jälkeensä itsensä ylittäneen *"voittajafiiliksen"* ja kokemuksen siitä, että *pystyy* johonkin, joka aluksi näyttäytyy mahdottomalta ja siten esimerkiksi haastateltavani Tommin sanoin *"huijaavansa painovoimaa"*.

Ja sit mä aattelin, et niin jos siinä pyörii tai vaikka ottaa vauhtia tai jotain, et mitä jos mulle tulee huono olo, emmä voi käydä missään huvipuistolaitteissa tai mitään. [...] Mut siis tolla ei oo tullu mitään semmosia, et se on ollu tosi vapauttavaa ja silleen. Semmonen tunne, et mä tiedän, et mä roikun vaan itestäni ja ihostani ja sit on vaan silleen.. semmonen tavallaan tosi painoton tunne.

Maria

Tässä mielessä body suspension saattaa näyttäytyä kokijalleen kehoillisena ja kinesteettisenä vapautena jopa arkielämässä toimivista fysiikan laeista sekä yleisesti ajatelluista ihmiskehoa koskevista rajoista ja rajoitteista, ja tätä mielikuvaa korostavat useat body suspension -ryhmien nimet kuten Supersankari Suspension Team, Wings of Desire tai Vallila Fly Low Society. Body suspensioniin saatetaan usein viitata ”lentämisenä”, joka on eri historiallisissa ja kulttuurisissa konteksteissa saattanut näyttäytyä yleisenä vapauden symbolina ympäri maailman (kts. esim. Eichberg et al. 2018).

Kuitenkin painovoima on kehoon kohdistuva voima, joka samalla sekä rajoittaa kehon liikkeitä että myös mahdollistaa ne. Painovoimasta koettu vapaus ei tietenkään ole tosiasiallista vapautta sen negatiivisessa merkityksessä (vapautta jostain), sillä painovoima ei varsinaisesti häviä - kehon painopisteet vain vaihtuvat. Käyttäessään aktiivisesti hyväksi niin kehoa kuin fysiikan lakeja ja painovoimaa kehoillisen yhteisöllisyyden ja leikin kontekstissa ja luodessaan yhdessä uudenlaisia kehoillisen olemassaolon tapoja voidaan body suspensionin harrastajien kuitenkin sanoa saavuttavan jotain, jonka voidaan ajatella olevan vapautta nimenomaan sen positiivisessa ja spinozalaisessa mielessä (vapautta johonkin).

7.2 Vapautta johonkin eli kehoallinen yhteisöllisyys ja affekti

Well at first when I started suspending, I really wanted my friends to come and watch, which rarely anyone did. But then I kinda ended up befriending the community instead. And it's a very accepting community. You can look the way you want, you can be the way you want, as long as you're being polite. It's just a big family. And like also SusCon, we have so many different people from different countries and you form these bonds, cause you

spend these intense times together. You share tears, you share your blood.

Else

Äärimmäisillä kokemuksilla on voimaa riisua sellaiset sosiaaliset normit ja seinät, jotka säätelevät intimitetin tasoa jokapäiväisessä elämässä ja normaalissa sosiaalisessa kanssakäymisessä. Green (2011) tuo esille Batailleen (1991) pohjaten, miten yhteisö rakennetaan ylittämällä sellaisia tabuja ja rajoja, jotka sulkevat ihmiset sisäänsä. (Green 2011, 389.) Greenin tutkimille MMA-taistelijoille yhteisöllinen elementti rakentuu hetkessä, jolloin molemmat taistelijat makaavat matolla ottelun jälkeen yrittäen toipua ja miettiä mitä juuri tapahtui (Green 2011, 391). Body suspensionissa yhteisöllinen elementti ei ole riippuvainen jostain tietyistä suspension-kokemuksen vaiheesta, vaikkakin vastaava hetki voidaan nähdä "after care" -pöydällä, jossa koukut otetaan pois. Silloin suspensiosta vastuussa olevat henkilöt tarkoituksellisesti ja eksplisiittisesti pitävät huolta roikkujasta puhdistamalla ja sitomalla haavat. Yhteisöllinen elementti on kuitenkin olemassa myös tärkeiden kehojen päälle asetetuissa lohduttavissa käsissä, rohkaisevissa sanoissa nousun hetkellä tai jaetussa naurussa ja vitseissä koko tapahtuman aikana. Greenin MMA-taistelijat jakavat yhteisen toipumisen hetken ottelun loputtua, mutta ilman kilpailun elementtiä body suspensionin useat pienet ja suuret intensiivisyyksien aallot mahdollistavat myös useita pieniä toipumisen ja sitä kautta myös yhteisöllisyyden hetkiä.

Body suspension -tapahtumissa muodostuva kehollinen yhteisöllisyys ilmeni kenttätyöni aikana eri paikoissa hieman eri tavoin ja painotuksin: siinä missä Oslo SusConissa se oli enemmän kehollista ja emotionaalista läheisyyttä, oli se Suomen tapahtumissa enemmän leikkisyyteen ja kunnioittavan varovaiseen sekä emotionaalisesti etäisempään kosketukseen perustuvaa. Toki läheisyyttä ja erilaisia emotionaalisia kehojen kohtaamisia oli myös Suomessa sekä leikkisyyttä ja emotionaalisesti etäisempää kosketusta Osllossa, mutta kehollisen

yhteisöllisyyden tasolla niiden pääsääntöiset tunnelmat olivat hieman erilaiset.

Oslo SusConissa sekä muodostui että muodostettiin viikon aikana intimiteetti ja turvallinen tila ja paikka kaikenlaisille tunneilmaisuille roikkumisen aikana sekä yleisesti toisten ihmisten fyysiseen koskettamiseen ja läheisyyteen. Se ei johtunut vain yhdessä vietetystä pitkällisestä ajasta, vaan myös tarkoituksella ja tietoisesti rakennetusta ilmapiiristä. Jo Oslo SusConin ensimmäisenä varsinaisena päivänä kaikki osallistujat kokoontuivat tapahtumapaikalle, jossa järjestäjät alkusanoissa kertoivat haluavansa luoda koko tapahtumalle rauhallisen, hyväksyvän ja tervetulleen ilmapiirin, kehottivat kävelemään rauhassa, kunnioittamaan toisia ja antamaan ihmisille tilaa heidän niin halutessaan. Monet toisilleen entuudestaankin tuntemattomat ihmiset tervehtivät halaten ja näitä halauksia sateli pitkin viikkoa varsinkin aamuisin paikalle kokoonnuttaessa, mutta myös päivän kuluessa joko ennen tai jälkeen suspensiokokemuksia tai vaikka vain toisten roikkumisia katsellessa.

Oslo SusConissa muodostettiin viikon aikana ja suspensioiden yhteydessä arkielämästä selvästi eroava intimiteetti ja turvallinen tila, jota voi ajatella myös yhteisöllisellä tasolla eräänlaisena turnerilaisena liminaalitulana, jossa tavallisessa elämässä toimivat konventiot, rajat ja toimintamallit siirtyvät, muuttuvat ja vaihtuvat uusiin.

The other thing I really like about suspension is, this is the place where it's ok to have emotions. You know, I mean in the real world outside, it's like we're not supposed to have emotions, we're supposed to pretend, we're supposed to be something and here, you know, if you need to cry, you cry, if you need a hug, you can get a hug. It is a place where it's like, all of this is fine. I think if I wanted people to know about suspension, like that's the thing I'd want people to know more than anything else, that part of it. You know, I've seen grown men cry here and it's fine. And that's so neat. And just the calm atmosphere and how

everybody's willing to help and I mean everybody's here because they love it.

Hanne

Artikkelissaan *Collective Feelings* (2004) Sara Ahmed käsittelee sitä, miten yhteisö muodostuu nimenomaan kehojen kautta ja välillä niiden vaikuttaessa toisiin kehoihin. Hän lähtee liikkeelle siitä, miten sana emotio (emotion) juontaa juurensa latinan kielen verbistä emovere (liikkua) ja esittää, että emotiot ovat sitä, mikä liikuttaa meitä. Sama yhteys näkyy myös suomen kielen sanassa liikkua/liikuttua. Samalla emotiot myös kiinnittävät (attach) meidät johonkin, jolloin se, mikä meitä liikuttaa, pitää meitä myös paikoillaan. Tällöin liikkuminen/liikuttuminen ei niinkään katkaise kehon yhteyttä sen olinpaikkaan vaan enemmänkin yhdistää kehot toisiin kehoihin. (Ahmed 2004, 27.)

Affekti on intensiivisyydessään ja tietynasteisena sisäisenä tilana siitä vaikeasti tavoitettava ja epäselvä käsite, ettei sitä voi konkreettisesti ja objektiivisesti nähdä, saati sitten edes välttämättä tunnistaa tai siitä eksplisiittisesti puhua. Erilaiset intensiivisyyden ilmaukset ovat kuitenkin kuultavissa huudoissa ja hihkaisuissa, kasvoilla nähtävissä naurussa ja kyynelissä, kehojen välillä ja ihon pinnoilla risteilevissä sekä ihon lävistävissä kehollisissa kohtaamisissa.

*Else roikkui vaakatasossa kasvot kattoon suunnattuina,
metallisen neliönmuotoisen kehikon sisällä Coma-asennossa.
Pitkin hänen kehoaan aina otsasta nilkkoihin asti risteilivät
koukkuihin kiinnitetyt valkoiset narut, jotka kiinnittyivät säteinä ja
säikeinä kehikkoon kutoen graafisia linjoja. Koukut vetivät ihoa
irti kehosta luoden siihen ylös ja alas laskevia kumpareita
vuoristojonon lailla. Ylös nostettaessa hän oli huutanut huutoa,
joka tuntui purkauksen lailla tulevan jostain syvältä itsestä ja joka
kuului kauas kivisessä salissa ympäröivästä hälystä huolimatta.
Ilmassa ollessaan hän itki. Välillä joku kävi silittämässä hänen
päättään ja antamassa pusuja pääläelle, välillä joku pyyhki*

hellästi kyyneleitä. Välillä joku piteli kiinni käsistä ja välillä jaloista, välillä hänen annettiin olla rauhassa, mutta koko ajan joku joko katseli vieressä tai kävi tarkistamassa vointia. Hyvin yksityiseltä vaikuttava kokemus sai yhteisöllisiä muotoja.

Kenttäpäiväkirjaan kirjoitettuihin muistiinpanoihin ja valokuviiin perustuvaa omaa kuvailua

Elsen huuto ja kyyneleet eivät olleet pelkästään fyysisen kivun ilmaisuja, vaan myöhemmin haastattelussa hän kertoi niiden olleen kaiken aiemmin keväällä tapahtuneen henkilökohtaisen emotionaalisia purkauksia, jotka siinä tilanteessa yllättivät hänet itsensäkin. Kuvauksestani, muistiinpanoistani ja haastateltavien kommentteista näkyy selvästi, miten emootioiden ja affektiivisten tilojen ajatellaan helposti ja ensisijaisesti olevan lähinnä sisäisiä tiloja ja osittain ne ovatkin. Ahmed (2004) kuitenkin esittää, että koska emootiot ovat fenomenologisesti ajateltuna aina intentionaalisia eli suuntautuneita joltain kohti, ovat ne aina olemassa suhteessa johonkin eli suhteessa itsemme, objektien ja muiden *välillä*. Siksi niitä ei voi ajatella jonkin sisäisen ulospääsynä tai jonkin ulkoisen sisäänpääsynä, vaan nimenomaan vaikutuksena sisäisen ja ulkoisen välisiin eroihin ja rajoihin.

Parhaiten tämä tulee näkyväksi ihossa, joka on elin, joka paitsi erottaa meidät toisista muodostaen ruumiimme rajat, myös yhdistää meidät toisiin kosketuksen tai siihen toisten jättämien jälkien eli vaikutusten kautta. (Ahmed 2004, 28-29.) Ahmedille (2004, 29) iho tulee olemassa olevaksi vasta silloin, kun siihen vaikutetaan samaan tapaan kuin Lederille (1990) keho ilmestyy ja tulee tietoisuuteen vasta silloin, kun siihen sattuu. Siten emootiot eivät ole vain yksityisiä ja henkilökohtaisia tunnetiloja, vaan liikuttaessaan kehoja toisiaan kohti ja toisista poispäin uudelleenjärjestävät ja määrittelevät sekä niitä että sosiaalista yhteisöä muodostaen näin sosiaalisen kehon, jonka rajoja emootiot lopulta piirtävät, siirtävät ja tekevät näkyviksi. (Ahmed 2004, 33, 39.)

Body suspensionissa yhteys toisiin kehoihin voi tapahtua myös yhdessä roikkumalla, joista useimmat ovat dynaamisempia ja leikillisempiä asentoja ja suspensioita. Staattisemmista asennoista Coman ja Supermanin yhdistelmää käytetään eniten, jolloin toinen roikkuu vaakatasossa kasvot ylöspäin ja toinen kasvot alaspäin, kehojen kohdatessa katseen välityksellä ja yhteisessä roikkumiskokemuksessa kehojen välillä risteilevien narujen toimiessa konkreettisena linkkinä toisiinsa. Se mahdollistaa myös kosketuksen kehojen välillä roikkujien niin halutessaan.

Vaikka suspensiokokemusten henkilökohtaisuutta korostetaankin, ovat ne yksityisyydestään huolimatta aina myös jaettuja paikalla olevien ihmisten kesken, jolloin yksityisen ja henkilökohtaisen, sisäisen ja ulkoisen rajatkin venyvät näissä kehollisissa kohtaamisissa. Omien henkilökohtaisten rajojen ylitysten lisäksi rajoja siirretään ja intimiteettiä luodaan myös suhteessa toisiin kohdatessa kosketuksen tasolla, olipa kyse sitten lohdutuksista, leikillisyydestä, yhdessä roikkumisesta, emotionaalisista kohtaamisista tai käytännöllisestä lävistystä varten tehdystä kosketuksesta. Håvve Fjell huomauttaakin:

And sometimes just putting your hand on somebody's shoulder or on the back you know, on the arm. It has an effect. [...] You've already been touching by disinfecting the skin and piercing the skin, it's already a very intimate relation.

Håvve Fjell

Suspensioiden tekeminen on myös aina tiimityötä ja sitä korostavat eri maiden ja kaupunkien suspensioita tarjoavien tahojen kutsuminen tiimeiksi (team tai crew). Yksi Oslo SusConin järjestäjistä kuvasi tapahtumaa näin:

But we also try really hard to turn into like a mega crew, where we all teach each other the best techniques and we all grow and evolve and get better together, instead of trying to prove which one of us is the best one.

Uudenlaisia kehollisia rekistereitä ja affektiivisia tiloja avaamalla, yhdessä

henkilökohtaisia haasteita kohtaamalla sekä tiiminä työskentelemällä luodaan uutta arkipäiväisestä eroavaa kehollista maailmassaoloa ja kehollista yhteisöllisyyttä. Näin Body suspensionin yhteydessä kehollinen yhteisöllisyys muodostuu sekä toisiin kehollisesti ja affektiivisesti vaikuttamalla, ihon tasolla kohtaamalla että tietoisesti yhdessä työskentelemällä.

Ruddick (2010, 26) esittää, että koska ihmiset harjoittavat toimijuuttaan usein sosiaalisessa ympäristössä, tulevat he kykeneväisiksi ja toimiviksi yksilöiksi nimenomaan yhteistyössä muiden kanssa. Artikkelissaan *The Politics of Affect* (2010) hän sitoo spinozalaisen ajattelun affektiin esittämällä, että affekti on ”kokemus kehon affektioista (affections), joiden avulla kehon kyky toimia joko nousee tai laskee, helpottuu tai vaikeutuu sekä samalla ideat näistä affektioista” ja muotoilee kaksi eri sosiaalisen ja poliittisen toimijuuden sekä vaikuttamisen lähtökohtaa osoittaen, miten affektia voidaan käyttää niissä hyväksi (Ruddick 2010, 27). Samalla ne ovat kaksi eri vapauden ja vapautumisen lähtökohtaa: Negriin (2000) pohjaava spinozalaisiin iloihin passioihin eli iloa ja aktiivisuutta tuottaviin sisäisiin tiloihin keskittyvää vapautta sekä sekä Deleuzeen (1978) pohjaava surullisten passioiden eli passiivisuutta aiheuttavien, vaikeiden ja kivuliaidenkin tilojen aktiivisen kohtaamisen kautta saavutettua vapautta. Näistä molemmat yhdistyvät body suspensionissa sekä affektiivisella että kulttuurisella tasolla ja tavalla, jota kutsun edellisissäkin luvuissa esiin tulleeeksi haastavaksi hauskuudeksi.

Ruddick tuo esille Deleuzeen pohjaten, kuinka pelkästään iloihin passioihin keskittyminen ei riitä, vaan aktiiviseen sosiaaliseen toimintaan sekä uuden luomiseen tarvitaan myös surullisten passioiden kohtaamista. Haasteena tällöin ei ole vältellä surullisia passioita vaan aktiivisesti kohdata ne sekä toimia niiden kanssa ja näin ollen tutkia kaikkia emotionaalisia intensiteettejä. Näin ajatus ja uusi syntyy nimenomaan affektiivisessä yhteentörmäyksessä surullisten passioiden kanssa: kun on pakotettu sekä ajattelemaan että toimimaan toisin (Ruddick 2016, 35-36.)

Myös Rutherford tuo esille, että vaikka affektiivista työtä voidaan ajatella eräänlaisena laajennettuna *aineettomana työnä* (immaterial labor) samaan

tapaan kuin feminismissä paljon käsiteltyä ja usein naisten harteille kaatuvaa *emotionaalista työtä* (emotional labor), sitä voidaan ajatella myös mahdollisena vapautumisen lähteenä ja ikään kuin paljaana ”biovoimana”, joka sosiaalisissa kohtaamisissa kulkee kehoista toisiin ja luo uusia maailmassaolemisen tapoja, joissa tavallisesti ja konventionaalisesti sosiaalisiin rooleihin liitettyt tunteet ja olotilat väistyvät spinozalaisten passioiden ja intensiivisyyksien tieltä uudenaikaisissa ja usein myös epämukavissa tilanteissa eli silloin, kun ei ole olemassa mitään valmista mallia tai mielikuvaa siitä, miten pitäisi olla, toimia ja tuntea. (Rutherford 2016, 288.)

Susan Ruddick korostaa, että (positiivisen) vapauden todellinen tehtävä ja luonne tulee näkyväksi nimenomaan toimintakykämme laajentavissa kollaboratiivisissa projekteissa ja yhteistyössä tapahtuvassa affektiivisessä kohtaamisessa ja ymmärryksessä, joissa affekti toimii ikään kuin moottorina ja mekanismina kaikenlaisen uuden tuottamiselle (Ruddick 2016, 26-27). Tässä mielessä positiivinen vapaus ja aktiivisuus on joksikin tulemista, ei vain olemista - se on sosiaalinen toimintatapa ja yhteistyössä luotu (Ruddick 2016, 30).

Kun body suspensionin harrastajat ylittävät kehonsa ja roikkuvat rajalla, kun he käyttävät kipua välineenä jonkin sen jälkeen tulevan hyvänolontunteen tai uudenaikaisen kehollisen maailmassaolon saavuttamiseksi, kun he joutuvat koukkuihin kiinnitettyinä ja naruista roikkuvina löytämään uudenaikaisia ja arkielämästä poikkeavia kehotekniikoita, kun he huutavat kivusta tai hihkuvat ilosta, saavuttavat he positiiviseen vapauteen perustuvia uudenaikaisia intensiivisiä tiloja ja kehollisia rekistereitä yhdessä toimien ja uudenaikaisia luovia roikkumistapoja keksien. Tästä samanaikaisesti itseään haastavasta että sitä kautta saavutetusta löytämisen, ilon, mielihyvän ja yhteisöllisyyden kokemuksesta muodostuu myös body suspensionin haastava hauskuus.

Body suspensionissa luotu yhteisöllisyys saattaa levitä myös ihossa näkyvien jälkien kautta arkipäivään konkreettisten muistojen ja muistutusten tasolla. Oslo SusConin viimeisenä päivänä, jolloin ei enää varsinaisesti järjestetty suspensioita, pidettiin erään järjestäjän asuinkerrostalon pihalla grillijuhlat, jossa

yhtenä paljon odotettuna ohjelmanumerona oli polttomerkin ottaminen. Polttomerkin ottamisesta ja grillijuhlista puhuttiin osaanottajien kesken koko viikon alusta lähtien eräänlaisena kehollisen viikon huipentumana ja ihmiset kyselivät toisiltaan, mihin kohtaan olivat polttomerkin ajatelleet tällä kertaa ottaa ja miettivät, minkälainen se tulisi tänä vuonna olemaan, vai ottavatko sitä ollenkaan. Joka vuosi vaihtuvan polttomerkin lisäksi mahdollisuutena oli painaa ihoonsa Wings of Desire -suspensiorhman logo. Ihoon painetulla merkillä oli selvästi yhteisöllisyyden rakentamisen ja yhteisöön identifioitumisen sekä muistojen merkitsemisen merkitys, missä intensiiviset yhteisölliset kokemukset ja kipu leviävät arkielämään asti iholla tuntuvana poltteena tai parantuneena arpikudoksena vielä pitkään Oslo SusConin loppumisen jälkeen. Eräs polttomerkin ihoonsa ottanut osallistuja mainitsi:

It doesn't hurt now, but afterwards it's gonna hurt a lot. It's a good way to remind yourself of all the feelings.

Body suspensionissa muodostetaan kehollista yhteisöllisyyttä, jossa erilaiset emotiot ja keholliset intensiteetit liikkuvat kehoista toisiin, vaikuttavat ja vaikuttuvat. Näin body suspension -yhteisö muodostuu sekä ihon pinnalla että sen lävistämällä, jälkiä jättämällä sekä konkreettisia että symbolisia, yksityisiä että yhteisöllisiä rajoja siirtämällä ja taas uudelleen piirtämällä. Verta ja kynneliä vuotaessaan keho vuotaa rajojensa yli, jolloin se symbolisesti kurottautuu kohti muita.

Bruce Kapferer analysoi kirjassaan *The Feast of the Sorcerer* srilankalaisten singaleesibuddhistien noituuskäytäntöjä ja sunyama-rituaalia, jonka tarkoituksena on Kapfererin mukaan uudelleenorientoida uhrin kehollinen maailmassaolo aktiiviseksi yhteisönsä jäseneksi (Kapferer 1997, 86, 158). Tässä verettömästi väkivaltaisessa rituaalissa kehoa käytetään sekä rituaalin välineenä että paikkana ja sen voima piilee nimenomaan rituaalin harjoittamisessa eli kehollisessa ja sosiaalisessa toiminnassa, ei niinkään rituaalisissa uskomuksissa (Kapferer 1997, 177).

Body suspension ei missään nimessä ole väkivaltaa, koska se perustuu yksilöiden vapaaehtoiseen itsensä haastamiseen ja kivun kohtaamiseen. Se on kuitenkin sunyaman tapaan ”kokemuksellista eksessiivisyyttä” (Kapferer 1997, 259), jossa arkipäiväisen kehollisen maailmassaolon hajottamalla ja uudenlaiseen kehollisuuteen totuttelemalla sekä siinä aktiivisesti toimimalla voidaan saavuttaa uudenlaista kehollista toimijuutta sekä rakentaa kehollista yhteisöllisyyttä. Jos body suspensionia halutaan ajatella kehollisena rituaalina, myös sen voima aktualisoituu nimenomaan kehollisissa käytännöissä ja harjoittamisessa: arkielämän rajat ylittävässä pysähtyneisyydessä sekä aktiivisessa liikkeessä ja luovassa toiminnassa.

Myös Deleuzelle ja Guattarille (1987) kaiken keskellä ovat hajottamalla tapahtuva uudenlaisten yhteyksien luominen sekä eksperimentaatio. Erilaiset kehon läpi risteilevät intensiteetit avaavat kehon kokeilulle ja eksperimentaatiolle (Deleuze & Guattari 1987, 159), kuten myös toisin päin BwO ja intensiteetit muodostuvat nimenomaan hallitun eksperimentaation ja kokeilun kautta. Samaan tapaan kuin Ruddickille (2016) ja Kapfererille (1997), myös Deleuzelle ja Guattarille (1987) BwO:n voima piilee käytännössä ja käytänteissä, halussa ja aktiivisessa joksikin tulemisessa (Deleuze & Guattari 1987, 150; Adkins 2015, 99). Tutkimalla erilaisia intensiivisyyksiä, kokeilemalla niiden tarjoamia mahdollisuuksia ja etsimällä uusia mahdollisia epäjärjestäytymisen (deterritorialization) liikkeitä kuitenkin samalla varovaisuutta eli tietynlaisia rajoja noudattaen muodostetaan myös tärkeitä yhteyksiä, kokoelmia ja intensiivisyyden kollektiiveja, jotka ovat avainasemassa BwO:n rakentamiseen. Täten eksperimentaatio ja BwO eivät ole Deleuzelle ja Guattarille pelkästään individualistinen projekti, vaan ne muodostuvat yhteistyössä yksilön ollessa osa tätä kokoelmaa ja kollektiivista ”kehoa ilman elimiä”. (Deleuze & Guattari 1987, 161).

Näin Deleuzeen ja Guattariin (1987) sekä Ruddickiin (2016) pohjaten keho näyttäytyy body suspensionin yhteydessä kokeilun välineenä ja body suspension kehollisena ja luovana, mutta silti hallittuna intensiivisyyksien tutkimisena sekä eksperimentaationa. Ruddick esittelee Deleuzen (1978)

käyttämän vertauskuvan lapsesta, joka aallon kohdatessaan ja sen voimasta kaatuessaan ajattelee ensin aallon olevan ”paha” sen rajoittaessa lapsen toimintakykyä, mutta kun hän ymmärtää, miten aallon kanssa voi toimia ja tulla aktiiviseksi, se avaakin uusia aktiivisen toiminnan malleja ja kehollisia sekä sosiaalisia ulottuvuuksia (Ruddick 2016, 30).

Samaan tapaan oma käsitys itsestä ja kehosta järkkyy sekä ensimmäisellä että hieman jokaisella roikkumiskerralla, mutta korvautuu myöhemmin uudella sosiaalisella sekä kehollisella roikkujan keholla, joka on yhteydessä uudella tavalla sekä ihoon kiinnittyneisiin koukkuihin aina koukuista riippuviin naruihin ja rigiin saakka, sekä ympäröiviin tai jopa yhdessä hänen kanssaan roikkuviin toisiin kehoihin ja ihmisiin. Tämä vahvistaa uudenlaista aktiivista toimijuutta ja yhteistyötä toisten myös uudenlaisia toimintatapoja löytävien kehojen kanssa. Konkreettisimmin tämä haastavan hauskuuden yhteisöllinen ja luova puoli tulee näkyväksi body suspensionissa, kun sitä tarkastellaan kehollisen leikin näkökulmasta.

7.3 Body suspension kehollisena ja kyseenalaistavana leikkinä

Tarkasteltaessa jotain kulttuurista ja sosiaalista toimintaa leikkinä, täytyy Hännisen mukaan ottaa huomioon sekä leikin rakenteellisuus että sen kokemuksellisuus eli *leikkisyys*, joiden yhteen kietoutuessa voidaan puhua aidosta leikkitapahtumasta (Hänninen 2003, 12-13, 102). Leikkitapahtuma rajautuu ajallisesti ja paikallisesti omaksi tunnistettavaksi maailmakseen ja saa ajassa kestävän rakenteen. Leikin kokemuksellinen ulottuvuus eli leikkisyys puolestaan sisältää yksilön omia leikkiin liittyviä sekä leikin avaamia kokemuksia, muistoja ja merkityksiä hänen omassa historiallisessa kontekstissaan. (Hänninen 2003, 12-13.)

Johan Huizinga (1947, 10, 16, 20, 43) korostaa leikin vaikeasti määriteltävissä olevaa kokemuksellista ”hauskuutta” jännityksen ja ilon tunteineen sekä sen

arkielämän ulkopuolista vapaaehtoisuutta, jolla on kuitenkin rajansa ja järjestyksensä, sillä leikin "vapaassa toiminnassa" myös samalla luodaan järjestystä. Deleuzeen ja Guattariin (1987) sekä Huizingaan (1947) pohjaten myös leikkiä voidaan siis ajatella kokemuksellisenä intensiivisyytenä, joka elää vapaudesta ja sen koossa pitävistä rajoista.

Hänninen kuitenkin huomauttaa, että leikin ja arkielämän vastakkaisuus ei ole aina niin itsestään selvää erityisesti luovissa ammateissa (Hänninen 2003, 42). Näin on myös body suspensionin kohdalla sen linkittyessä niin läheisesti kehonmuokkaukulttuuriin, jonka parissa monet osallistujista sekä elävät että työskentelevät, mutta arkielämän ulkopuolisuus tulee usein siitä eroavasta kehollisesta kokemuksesta.

Huizingan (1947) ja Hännisen (2003) näkökulmasta katsoen body suspension - tapahtumien sekä niiden yhteydessä tapahtuvien suspensioiden voidaan siis sanoa olevan kehollista leikkiä, sillä ne ovat selvästi ajassa ja paikassa rajattuja usein osallistujilleen arkipäiväisen kehollisen maailmassaolon ulkopuolisia tapahtumia, joita leimaavat erilaisten affektiivisten ja intensiivisten kehollisten rekisterien kokeminen aina ilosta ja nautinnosta haasteellisempiin kivun, jännityksen ja jopa pienen pelonsekaisen epäilyksen ylityksiin. Haasteellisista ja haastavista ulottuvuuksistaan huolimatta se asia, mihin body suspensioniin vähemmän tutustuneet ihmiset kiinnittivät yleensä ensimmäisenä huomiota itseni mukaan lukien on kuitenkin se, miten onnellisilta ja iloisilta ihmiset yleensä roikkuessaan näyttävät.

Varsinkin enemmän liikkumisvapautta tarjoavissa dynaamisemmissa asennoissa roikkuminen on usein varsin elävää ja hauskaa, ja se saattaa sisältää paljon vauhtia ja liikettä sekä luovalla tavalla koukkuihin ja köysiin kiinnitetyn kehon ja ympäristön hyväksi käyttämistä. Roikkujat saattavat hyppiä, heilua ja ponnistaa vauhtia niin lattiasta tai maasta kuin ympäröivistä seinistä tai pylväistä ja jopa laulaa kuulokkeet korvilla tai soittaa jotain instrumenttia. He hihittävät ja nauravat, hymyilevät ja hykertelevät sekä ilmassa ollessaan että roikkumisen jälkeen.

Oslo SusConissa yksi roikkumispisteistä oli tapahtumapaikan viereisen kosken yläpuolella ja siinä kuohuvan vesiputouksen vierellä roikkuminen, jolloin roikkujat ponnahtelivat joustavien köysirakenteiden mukana kastaen välillä jalkojaan veteen ja kosken kivistä vauhtia myös itse ponnistaen. Rannalla olevat roikkumisista vastaavat järjestäjät saattoivat heilutella roikkujaan kiinnitettyä köyttä ja antaa näin tälle vauhtia. Tällaisessa kehon sekä ympäristön luovassa vuorovaikutuksessa luodaan Lavioletteen (2011, 8) pohjaten kokemuksellista tilaa, jossa mielikuvitus, leikki ja toiminnallinen vapaus kehoa koetellessa yhdistyvät *keholliseksi luovuudeksi* (embodied creativity).

Spinning beam on asento, jossa kaksi tai joskus jopa useampi roikkuja asetetaan nimensä mukaisesti keskiakselinsa ympäri pyörivän parrun molempiin päihin. Perinteisemmin roikkujat kiinnitetään parrun selän lävistävistä koukuista, jolloin roikkujat juoksevat ja pyörivät karusellinomaisesti parrun ympäri, mutta sitä voi käyttää hyväksi myös esimerkiksi asstronout-roikunnoissa niin, että koukut asetetaankin selän sijaan pakaroihin, jolloin karuselliin annetaan vauhtia käsin ja jaloin. Asstronout beam herättää usein sekä roikkujissa itsessään että sitä seuraavissa ihmisissä leikkilistä hilpeyttä hieman hankalan kumaraisten ja takapuolen pystyyn nostavan asennon vuoksi. Yleensä spinning beamissä tehdyt roikkumiset ovat hyvin leikkisiä, hauskoja ja koukkujen ollessa selässä myös usein todella vauhdikkaita, hurjia ja energisiä roikkujien revitellessä yhdessä kehojaan juostessa, hengästyessä, puhkuessa ja pomppiessa, mutta staattisempiakin versioita löytyy. Body suspensionin leikkisä luovuus tulee esille myös joskus käytetyssä rekvisiitassa ja pukeutumisessa, joka saattaa vaihdella ihan tavallisista, joskin vähemmistä vaatteista aina ketunhäntien tai pupun- ja kissankorvien kautta varta vasten tiettyä roikkumista varten valmistettuihin asuihin.

Hänninen huomauttaa Mihaly Csikszentmihalyihin (1979) pohjaten, että leikki on transsendentaalista, koska siinä aiemmat todellisuuskäsitykset hajoavat ja järjestäytyvät uudella tavalla tuottaen näin onnistumisten, uusien oivallusten ja luovuuden kautta kulttuurista uutta. Siten leikillä on myös ”kulttuurista muutosvoimaa”. (Hänninen 2003, 93, 107.) Se ei ole Hännisen mukaan vain

kulttuurista epäjärjestyttä, vaan myös normaalikulttuurista todellisuutta kyseenalaistaessaan tietoista vastarintaa (2003, 95.)

Body suspensionin perustuessa eräänlaiseen DIY-kulttuuriin sekä keholliseen luovuuteen, etsivät sen harrastajat yhdessä myös koko ajan uusia mahdollisia roikkumispaikkoja ja -tapoja. He saattavat yhdistää jo vakiintuneisiin asentoihin uudenlaisia elementtejä, kuten riggausnaruja katkomalla ympäri pyörähtämistä tai ympäristön rakenteiden hyväksikäyttämistä esimerkiksi parvelta hyppäämällä. Jopa tavallisten ja jo vakiintuneiden asentojen toteuttaminen saattaa joskus vaatia luovuutta erilaisista kehoista ja roikkumispaikoista johtuen. Varsinkin ulkona tapahtuvat roikkumiset vaativat aina hieman miettimistä ja luovia ratkaisuja siitä, minne köydet ja tukirakenteet voisi turvallisesti asettaa ja toisaalta sitten taas mielikuvitusta siitä, mikä vaikuttaa mielenkiintoisimmalta ja mitä ei ehkä olla yritetty vielä koskaan. Parhaita tapoja hoitaa eteen tulleita tilanteita tai uusia roikkumistapoja mietitään usein nimenomaan yhdessä ideoiden, mutta ne vaativat myös lävistyskäytäntöjen lisäksi jonkin asteista erityisosaamista ja esimerkiksi fysiikan lakien ja matemaattisten laskutoimitusten soveltamista köysien kestävyysliittymän vetolujuuden osalta.

Näitä uudenlaisia ja luovia roikkumistapoja avannosta BASE-hyppyyn olen jo maininnut luvussa 4, mutta niihin sisältyy myös vähemmän ekstriimit ja staattisemmista asennoista rakennetut joskus massiivisetkin rakennelmat. Esimerkiksi Oslo SusConissa luotiin ja ideoitiin useitakin näyttäviä roikkumisia, joista yksi oli "Pirate Ship". Siinä kaksi merirosvohuivein varustautunutta roikkujaa asetettiin roikkumaan polvista päätä alaspäin kädet levitettyinä ja koukkuihin kiinnitettyinä sekä laivan keulaksi että peräksi, ja heidän välilleen luotiin huikea naruista viritetty laivan muotoa muistuttava rakennelma.

Vaikka Hännisen mukaan leikkiä käsitelläänkin usein antropologisessa tutkimuksessa sekä Huizingan (1947) määritelmässä nimenomaan todellisuuden rajoitusten tuolla puolen käytävänä tapahtumana, on se silti aina

kommunikatiivisessa suhteessa todellisuuden, arkitodellisuuden, valtakulttuurin tai Hännisen käyttämän "normaalikulttuurin" kanssa. Hännisen normaalikulttuuriin sisältyy vallassa olevien ryhmien kommunikaatiojärjestelmät ja ontologisen normiston niin, että normaalikulttuurisen tason kautta määritellään myös kaikki muut todellisuuden tasot, kuten aikuisten ja lasten spontaanit leikkimuodot tai esimerkiksi juuri alakulttuurisesti määrittävät elämiss maailmat, johon body suspensionkin alakulttuurin kontekstissa sijoittuu. (Hänninen 2003, 100-101.)

Hänninen esittää, että leikkiä voidaan ajatella rituaalin tapaan kulttuurisena metakommunikaationa, jossa normaalikulttuurisessa todellisuudessa itsestäänselvinä tai luonnollisina pidettyjä asioita kyseenalaistetaan esimerkiksi asettamalla ne outoon tai uudenlaiseen, totutusta poikkeavaan valoon. Siten leikissä arkipäiväinen todellisuus ylittyy sen rakenteita hyväksi käyttämällä, jolloin käsitykset siitä, mikä on mahdollista ja sallittua hetkellisesti muuttuvat. (Hänninen 2003, 50-51.) Tässä mielessä rituaalilla ja leikillä on siis paljon yhteistä ja molemmat voivatkin sisältää elementtejä toisistaan (Hänninen 2003, 51). Metakommunikatiivinen leikkisyys voi tulla esille "esimerkiksi normirikkomuksien seurauksena aiheutuvan hämmennyksen hahmossa" (Hänninen 2003, 106.) Tällä tavoin leikkiä voidaan ajatella normaalikulttuuria kyseenalaistaessaan saavan jopa anarkistisia muotoja (Hänninen 2003, 106).

Kehollisena leikkinä body suspension kyseenalaistaa arkisen elämiss maailman ja sen kehoalliset konventiot paljastamalla niihin liittyviä itsestään selvinä pidettyjä asioita, kuten kehoon kohdistuvan painovoiman vaikutusta, kivun välttelemistä tai sitä, mitä kehoilla on mahdollista ylipäättään tehdä. Tämän lisäksi body suspensionissa kyseenalaistetaan ja tehdään näkyväksi Hännisen "normaalikulttuurista" sekä myös alakulttuurista kontekstia symboleineen leikittelemällä niillä. Tämä näkyy kristinuskosta ja populaarikulttuurista otetuissa asentojen nimissä kuten Crusifix, Angel, Antichrist, Superman, Ballerina tai Captain Kirk. Helsingissä on järjestetty myös pari kertaa Black Sunday -teemaista

roikkumispäivää, jossa täysin leikillisesti ja ironisesti on otettu käyttöön sekä kommentoitu valta- ja populaarikulttuurin mielikuvaa ja käsityksiä sekä body suspensionin harrastajista itsestään ”lihakoukuista roikkuvina friikkeinä” että saatananpalvonnasta soittamalla black metallia, polttamalla kynttilöitä ja piirtämällä pentagrammeja roikkumispisteiden alle laitettaviin suojamuoveihin. Näin leikin avulla käydylä kulttuurisella metakommunikaatiolla ylitetään normaalikulttuurisia rakenteita ja käsityksiä sallitusta että kyseenalaistetaan niiden paikkansa pitävyyttä. Leikin metakommunikatiivinen taso näkyy body suspension -tapahtumissa usein myös ilmaan heitettyinä vitseinä ja tietoisuutena siitä, miten ”hullulta” ja ”epänormaalilta” tämä valtakulttuurin tai normaalikulttuurin kontekstissa vaikuttaa ja miten sattumalta paikalle päätyneet ihmiset saattaisivat näkemäänsä reagoida tai ovat myös joskus oikeasti reagoineet.

Leikin metakommunikatiivisesta perspektiivistä katsottuna mielenkiintoisia ovatkin sellaiset roikkumiset, jossa normaalikulttuuri törmää yhteen alakulttuurisen ja kehollisen leikkimaailman kanssa. Kenttätyöni aikana vuonna 2014 pari body suspensionin harrastajaa menivät Helsingissä liikkuvaan ja ajossa olevaan metrovaunuun, jossa toinen heistä roikkui seisomista varten tarkoitettusta käsipidikkeestä välillä lehteä lukien. Tämä herätti myös body suspensionin harrastajien keskuudessa hieman erimielisyyttä siitä, miten tällaisia tavallisen arkielämän pariin vietyjä roikkumisia pitäisi järjestää tottumattomia katsojia tai julkisia tahoja ajatellen. Metrossa roikkumisen ei ollut tarkoitus olla mikään varsinainen performanssi tai esitys vaan se tehtiin enemmänkin omasta puhtaasta mielenkiinnosta uudelleenlaiseen ja erilaiseen roikkumiseen, mutta asettuessaan arkipäiväiseen normaalikulttuuriseen kontekstiin siitä ikään kuin väistämättä tuli sellainen. Tarkasteltaessa metrossa roikkumista leikin metakommunikatiivisesta perspektiivistä käsin voidaan nähdä, miten sen avulla normaalikulttuuriset matkustustavat ja julkisten kulkuvälineiden käyttö asettuivat yhteentörmäyksessä uuteen ja outoon valoon kyseenalaistaen näin näkyvämmiin myös arkipäiväisiä ja kehollisia maailmassaolon tapoja. Näin body suspensionin haastava hauskuus saa

myös normaalikulttuurisia käsityksiä ja toimintatapoja haastavan metakommunikatiivisen ulottuvuuden.

Luovassa kehollisessa leikissä, uudenlaisia kehollisia rekistereitä ja intensiivisyyksiä sekä ilon kautta että itseään haastaen tutkimalla, kohtaamalla ja kokeilemalla sekä siten arkisen maailmassaolon ja normaalikulttuurisen kontekstin ylittämällä, paljastamalla sekä kyseenalaistamalla syntyy body suspensionin haastava hauskuus. Ollessaan toisiinsa kehollisessa ja affektiivisessä vuorovaikutuksessa, yhdessä uudenlaisia kehollisia maailmassaolon tapoja sekä etsien että kokeillen, luovat he kehollista yhteisöllisyyttä, jonka kautta heidän voidaan sanoa saavuttavan vapautta sekä sen yksilöllisessä että yhteisöllisessä, negatiivisessa että positiivisessa ja spinozalaisessa merkityksessä. Siten henkilökohtaisen kokemuksellisen kontekstinsa lisäksi body suspensionin haastava hauskuus on samalla sekä luovaa yhteisöllisyyttä että yhteisössä luotu.

8 Yhteenveto

Tutkimukseni ja kenttätöni aikana selvisi, ettei kipu ollut body suspensionin harrastajille niin keskeisessä osassa kuin olin alun perin ajatellut. Vaikka kipua käsitellään usein sekä antropologiassa että muiden tieteenalojen piirissä negatiivisena ja patologisoituna kehoon kohdistuvan vaurion merkinä tai kroonistuuksaan kokijansa maailmaa hajottavana tuntemuksena, voi se vapaaehtoisesti valittuna kokemuksellisenä sivutuotteena sisältää myös positiivisia merkityksiä. Fenomenologisesta perspektiivistä katsottuna body suspensionin yhteydessä koettu kipu näyttäytyy välineenä jollekin sen avulla tai sen jälkeen saavutetulle arkielämästä irrottavalle sekä poikkeavalle keholliselle kokemukselle sekä keholliselle itsensä ylittämiseksi ja haastamiseksi. Body suspensionissa koetun kivun käsittelemiseen käytetään erilaisia kivun hyväksymisen tai kehon tarkkailun ja kivun objektivoinnin tekniikoita. Referenssipisteitä pakenevana osittain yksityisenä ja sanoittamattomana kokemuksena kipua kommunikoidaan suspensioiden yhteydessä kehollisin

ilmein sekä elein ja tähän kipuun vastataan usein myös sanattoman kehollisen tuen muodossa.

Body suspensionin arkisesta maailmassaolosta eroavaa kehollista kokemusta sekä kipua voidaan tarkastella myös keho-orientaation muutoksena sekä eräänlaisena rajoilla sekä rajojen hetkellisinä ylityksinä tapahtuvina liminaalisina ja kehollisina intensiivisyyksinä. Painovoiman kohdistuessa kehoon eri tavalla ja koukkujen sekä rajoittaessa vanhoja totuttuja että mahdollistaessa uudenlaisia liikumisen tapoja muuttuu myös arkinen kehollinen maailmassaolo perustavanlaatuisesti toisenlaiseksi. Body suspensionin harrastajat käyttävät useissa haastattelukohdissa adjektiivia ”intensiivinen” kuvaamaan body suspensionin referenssipisteitä pakenevaa kehollista kokemusta. Tämä intensiivisyys elää sekä rajoista että niiden hetkellisistä ylityksistä eräänlaisella liminaalisella alueella tasapainoillen.

Body suspension -tapahtumien yhteydessä muodostetaan hyväksyvä ja jokaisen omaa henkilökohtaista kokemusta arvostava ja korostava ilmapiiri, joka luo tilaa myös henkilökohtaisille kehollisille vapautumiskokemuksille. Kehollisia rajoja ja erilaisia intensiivisyyksiä tutkimalla body suspensionin harrastajat muodostavat myös kehollisen kohtaamisen paikkoja, jossa kehot kurottautuvat intentionaalisesti toisiaan kohti sekä symbolisella, konkreettisella että affektiivisella tavalla ja tasolla. Tässä positiiviseen vapauteen perustuvassa kehollisessa yhteisöllisyydessä, yhteistyössä ja leikissä he myös sekä luovat uudenlaisia maailmassaolon tapoja että tulevat sitä kautta myös kyseenalaistaneekseen ja paljastaneekseen arkisia tai normaalikulttuurisia kehollisia konventioita. Body suspensionin viehätys koostuukin sen *haastavasta hauskuudesta*, jossa kehollisen leikin avulla sekä itseään, toisiaan että arkisen todellisuuden konventioita haastaen luodaan uudenlaisia ja arkielämästä poikkeavia kehollisia maailmassaolon tapoja.

Antropologisesti kiinnostavia, mutta tässä tutkielmassa vain kehollisuuden kautta tarkasteltuja teemoja ovat symboliseen antropologiaan ja rituaaliteoriaan pohjaavat analyysit body suspensionin rituaalia muistuttavasta rakenteesta aina arkisesta todellisuudesta irrottautumisesta liminaalituloihin ja taas takaisin

arkiseen. Myöskin esimerkiksi body suspensionissa joskus koetut muuntuneet aikakäsitykset ajan katoamisineen, meditatiivisine hetkineen ja flow-kokemuksineen ovat jääneet tässä tutkielmassa vähemmälle huomiolle. Näiden lisäksi sosiaalikonstruktionistinen tai sitä enemmän hyväksi käytävä näkökulma voisi avata myös mielenkiintoisia tarkastelukohteita body suspensionin yhteydessä esiintyvään kehoon. Myös suspensioiden visuaalisuutta voisi tutkia enemmän.

Lähteet

- Aalten, Anna
2005 In the Presence of the Body: Theorizing Training, Injuries and Pain in Ballet. Julkaisussa *Dance Research Journal*, 37(2): 55-72.
- Abrahams, Roger D.
1986 Ordinary and Extraordinary Experience. Teoksessa *The Anthropology of Experience*, toim. Victor W. Turner & Edward M. Bruner. Urbana, Illinois: University of Illinois Press
- Adams, Rebecca G, Ernestes, Amy M & Lucey, Kelly M
2015 Subculture, Sociology of. *International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences*, 2. painos, Volume 23, toim. James Wright. Amsterdam: Elsevier Ltd.
- Adkins, Brent
2015 *Deleuze and Guattari's A Thousand Plateaus: A Critical Introduction and Guide*. Edinburgh: Edinburgh University Press.
- Ahmed, Sara
2004 Collective Feelings. Julkaisussa *Theory, culture & society* Vol.21 (2): 25-42.
- Atkinson, Michael
2008 Triathlon, suffering and exciting significance. Julkaisussa *Leisure Studies*, 27(2):165-180.

Barthes, Ronald

1993   *Tekstin hurma*. Tampere: Vastapaino.

Bowring, Finn

2015   Negative and Positive Freedom: Lessons from, and to, Sociology. *Julkaisussa Sociology (Oxford) Vol.49 (1): 156-171.*

Brymer, Eric

2005   Extreme dude! A phenomenological perspective on the extreme sport experience. PhD thesis, Faculties of Education and Psychology, University of Wollongong.
<http://ro.uow.edu.au/theses/379>

Carter, Drew

2016   Conceptualising Secondary Pain Affect: The More Personal and Elaborate Feelings. Teoksessa *Meanings of Pain*, toim. Simon van Rysweyk. Cham: Springer International Publishing AG.

Challinor, Elizabeth P.

2014   Sensory ways of knowing: When research tunes into emotions. Verkkojulkaisussa *Popanth: Hot Buttered Humanity*, kirjoitettu 16.6.2014, viitattu 9.11.2020. <https://popanth.com/article/sensory-ways-of-knowing-when-research-tunes-into-emotions>

Csordas, Thomas J.

2011   Cultural Phenomenology. Embodiment: Agency, Sexual Difference, and Illness. Teoksessa *A Companion to the Anthropology of the Body and Embodiment*, toim. Frances E. Mascia-Lees. West Sussex: Blackwell Publishing LTD.

1994

Introduction: the body as representation and being-in-the-world. Teoksessa *Embodiment and experience: The existential ground of culture and self*, toim. Csordas, Thomas J. Cambridge University Press.

Deleuze, Gilles & Guattari, Felix

1987   *A Thousand Plateaus. Capitalism and Schizophrenia*. Minneapolis: The University of Minnesota Press.

Densmore, Frances

1920   The Sun Dance of the Teton Sioux. *Julkaisussa: Nature*, Vol.104(2618), s. 437-440.

- Dienske, Ien
1985   Beyond Words: On the Experience of the Ineffable. *Julkaisussa Phenomenology + Pedagogy*, 3(1): 3-18.
- Eichberg, Henning; Hojbjerre Larsen, Signe; Roessler, Kristen K.
2018   Gliding Body – Sitting Body. *Julkaisussa Bodily Movement to Cultural Identity, Sport, Ethics and Philosophy*, 12(2): 117-132.
- Eubanks, Virginia
1996   Zones of Dither: Writing the Postmodern Body. *Body & Society* Vol 2 (3):73-88. London: SAGE Publications.
- Fincham, Ben
2007   'Generally speaking people are in it for the cycling and the beer': Bycle couriers, subculture and enjoyment. *Julkaisussa The Sociological Review*, 55(2). Oxford: Blackwell Publishing Inc.
- Fjell, Håvve
2003   Ten Years of Pain. Hertervig Forlag.
- Geniusas, Saulius
2014   The Origins of the Phenomenology of Pain: Bretano, Stumpf and Husserl. *Continental Philosophy Review* 47: 1–17.
- Giddens, Anthony
1991   *Modernity and Self-Identity: Self and Society in the Late Modern Age*. Cambridge: Polity Press.
- Green, Kyle
2011   It hurts so it is real: sensing the seduction of mixed martial arts. *Social & Cultural Geography*, 12(4): 377-396.
- Guerci, Antonio
2009   The Anthropology of Pain. Teoksessa *Contemporary Studies in Ethnography*. toim. Ivarra, Alfonso & Aguero, Penelope. Hauppauge NY: Nova Science Publishers, Inc. 2009.
- Hammond, Michael; Howarth, Jane; Keat, Russel
1991   *Understanding phenomenology*. Oxford: Basil Blackwell.

- Hokkanen, Jouni
2012 *Läivistetyt*. Helsinki: Like Kustannus Oy.
- Huizinga, Johan
1947 *Leikkivä ihminen*. Helsinki: Nelopaino Oy.
- Hänninen, Riitta
2003 *Leikki: ilmiö ja käsite*. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.
- Jackson, Jean
1994 Chronic pain and the tension between the body as subject and object. Teoksessa *Embodiment and experience: The existential ground of culture and self*, toim. Csordas, Thomas J. Cambridge University Press.
- 2011a Pain and Bodies. Teoksessa *A Companion to the Anthropology of the Body and Embodiment*, toim. Frances E. Mascia- Lees. Wiley-Blackwell.
- 2011b *Camp Pain. Talking with Chronic Pain Patients*. University of Pennsylvania Press, Inc.
- Jokinen, Teresia
2017 Tatuointi on hyöty eikä haitta. Artikkelit Utain-verkkójulkaisussa 8.2.2017, viitattu 12.4.2017
- Jorgensen, Joseph G.
1974 *The sun dance religion: power of the powerless*. Chicago IL: University of Chicago Press.
- Kapferer, Bruce
1997 *The Feast of the Sorcerer: Practices of Consciousness and Power*. Chicago: The University of Chicago Press.
- Keane, Webb
2003 Semiotics and the social analysis of material things. Julkaisussa *Language & Communication* 23(3-4): 409-425.
- Klesse, Christian
1999 'Modern Primitivism': Non-Mainstream Body Modification and Racialized Representation. *Body & Society* Vol 5 (2-3): 15-38. SAGE Publications, London.

Kosut, Mary
2010 Extreme Bodies/Extreme Culture. Artikkelit teoksessa *The Body Reader: Essential Social and Cultural Readings*, toim. Moore, Lisa Jean & Kosut, Mary. New York: New York University Press.

Laviolette, Patrick
2016 *Extreme Landscapes of Leisure: Not a Hap-Hazardous Sport*. Routledge.

Leder, Drew
1990 *The Absent Body*. Chicago: The University of Chicago Press.

Lincoln, Bruce
1994 A Lacota Sun Dance and the Problematics of Sociocosmic Reunion. *History of Religions*, Vol. 34(1): 1-14.

Lodder, Matt
2011 The myths of modern primitivism. *European Journal of American Culture* 30(2): 99-111.

Lyng, Stephen
2014 Action and edgework: Risk taking and reflexivity in the late modernity. Julkaisussa *European Journal of Social Theory* 17(4): 443-460.

Manfredi, Federica
2016 Learning to fly: the ritual practice of body suspensions. Julkaisussa *Etnografia e ricerca qualitativa, Rivista quadrimestrale*, 2016(3): 497-512.

Mascia-Lees, Frances E.
2011 Introduction. Teoksessa *A Companion to the Anthropology of the Body and Embodiment*, toim. Frances E. Mascia- Lees. Chichester, West Sussex, U.K ; Malden, MA: Wiley-Blackwell.

Massumi, Brian
1995 The Autonomy of Affect. Julkaisussa *Cultural critique* (31): 83-109

- Mauss, Marcel
1934/2006 Techniques of the Body. Teoksessa *Techniques, Technology and Civilization*, toim. Nathan Schlanger. Durkheim Press.
- Merleau-Ponty, Maurice
1962 *Phenomenology of Perception*. London: Routledge & Kegan.
- Mohanty, Jitendranath
1997 *Phenomenology: between essentialism and transcendental philosophy*. Evanston: Northwestern U. P.
- Myöhänen, Taija
2006 "Ethän sinä elä, jos sitä kipua ee oo." Kipukäsitykset ja kipukäyttäytyminen sekä niihin vaikuttavat tekijät Pohjois-Savolaisessa maalaiskylässä. Pro gradu -tutkielma. Helsingin yliopisto.
- Pavlidis, Adele & Fulgar, Simone
2015 The Pain and Pleasure of Roller Derby. *International Journal of Cultural Studies* 2015, Vol 18(5): 483-499.
- Pink, Sarah
2009 Principles for sensory ethnography: Perception, Place, Knowing, Memory and Imagination. Teoksessa *Doing sensory ethnography*, Sarah Pink 2009. Los Angeles, Calif; London: SAGE.
<https://dx.doi.org/10.4135/9781446249383>
- Raggio, Eva
2016 Suspended Disbelief: The Strange Times of Allen Falkner, the Founding Father of Body Suspension. Artikkelijulkaisussa *Dallas Observer*. Julkaistu 3.5.2016. Viitattu 14.4.2017.
<http://www.dallasobserver.com/arts/suspended-disbelief-the-strange-times-of-allen-falkner-the-founding-father-of-body-suspension-8248001>
- Ruddick, Susan
2010 The Politics of Affect: Spinoza in the Work of Negri and Deleuze. Julkaisussa *Theory, culture & society*, Vol.27 (4): 21-45.
- Rutherford, Danilyn
2016 Affect Theory and the Empirical. Julkaisussa *The Annual Review of Anthropology*, Vol.45 (1): 285-300.

van Rysewyk, Simon
2016 A Call for Study on the Meanings of Pain. Teoksessa *Meanings of Pain*, toim. Simon van Rysweyk. Chaim, Switzerland: Springer International Publishing.

Scarry, Elaine
1985 *The Body in Pain*. New York: Oxford University Press.

Scheper-Hughes, Nancy & Lock, Margaret M.
1987 The Mindful Body: A Prolegomenon to Future Work in Medical Anthropology. Julkaisussa *Medical Anthropology Quarterly*, New Series, Vol.1 (1): 6-41.

Schilling, Chris
2003 *The Body and Social Theory*. 2. uudistettu painos. London: SAGE Publications Ltd.

2005 *The Body in Culture, Technology and Society*. London: SAGE Publications.

Sweetman, Paul
2016 Anchoring the (Postmodern) Self? Body Modification, Fashion and Identity. *Body & Society*. 1999;5(2-3):51-76.

Turner, Victor
1969 *The Ritual Process: Structure and Anti-Structure*. Chicago: Aldine Publishing Company.

Vainikkala, Erkki
1993 Loppusanat. Teoksessa *Tekstin hurma*, kirjoittaja Ronald Barthes. Tampere: Vastapaino.

Vale, V.; Juno, Andrea
1989 *Modern Primitives: An Investigation of Contemporary Adornment & Ritual*. San Francisco, CA: Re/Search Publications.

Yinger, J. Milton

1960   Contraculture and subculture. *American Sociological Review* Vol 25 (5): 625-635.

Zeiler, Kristin

2010   A phenomenological analysis of bodily self-awareness in the experience of pain and pleasure: On dys-appearance and eu-appearance. *Julkaisussa Medicine Health Care and Philosophy* 13(4): 333-42.

Ziemke, T.; Frank, Roslyn M.

2007   Introduction: The body eclectic. *Teoksessa Body, language and mind. Vol. 1, Embodiment, toim.* Frank, Roslyn M.; Ziemke; Frank; Zlatev, Jordan. Berlin; New York: Mouton de Gruyter.

Zborowksi, Mark

1969   *People in Pain*. San Francisco: Jossey-Bass Inc., Publishers.

Liite 1

Suspension-asennot

Kaikkien asentojen koukkumääriä ja -paikkoja voidaan vaihdella roikkujan tai suspensiosta vastuussa olevien henkilöiden halun sekä luovuuden mukaan. Asentojen nimet ottavat inspiraationsa niiden visuaalisuudesta tai siltä miltä ne näyttävät, kuten myös historiasta, kyseisistä ruumiinosista ja populaarikulttuurista. Seuraavassa on lueteltu muutamia yleisimpiä suspension-asentoja, mutta ei suinkaan kaikkia.

Suicide

Kaksi koukkua selässä, mutta voidaan tehdä myös neljällä koukulla. Yksinkertaisin ja "helpoin". Nimi tulee siitä, että jos asennossa ollaan vain rentona paikallaan, muistuttaa se visuaalisesti hirttäytynyttä ruumista. Tämä on kuitenkin hyvin dynaaminen asento: kaksi koukkua antaa paljon liikkumanvapautta, joten yleensä tässä asennossa leikitään paljon esimerkiksi pyörimällä, vauhtia ponnistamalla, heilumalla. Yleisin Spinning Beamissä käytetty roikkumistapa.

Angel

Kuusi koukkua selässä, jotka yhdessä narujen kanssa luovat roikkujalle "siivet". Myös jokseenkin dynaaminen asento, vaikka kädet eivät ole ihan niin vapaasti liikuteltavissa kuin Suicidessa.

Chest

1-2 koukkua rintakehässä. Kutsuttiin ennen nimellä O-Kee-Pa Mandan-heimon samannimisen rituaalin mukaan, mutta nimityksestä on käytännössä luovuttu kunnioituksesta Pohjois-Amerikan alkuperäiskansoja kohtaan. Ajatellaan olevan yksi vaikeimmista ja kivuliaimmista asennoista.

Resurrection

Yleensä neljä tai kuusi koukkua vatsassa. Päätä voidaan tukea naruilla roikkujan halun mukaan. Myös yksi vaikeimmista ja kivuliaimmista asennoista.

Coma

Yleensä vähintään kymmenen koukkua kehon etupuolella niin, että roikkuja makaa ilmassa vaakatasossa. Yksi koukku molemmissa sääriissä ja reisissä, neljä vatsassa ja kaksi rintakehässä. Pää ja niska voidaan tukea erillisellä tuella, ylimääräisellä koukulla otsassa tai jättää kokonaan tukematta.

Superman

Kooma toisinpäin, eli yleensä vähintään kymmenen koukkua kehon takapuolella niin, että roikkuja makaa ilmassa vaakatasossa. Yksi koukku molempien säärien ja reisien takaosassa, neljä alaselässä ja kaksi yläselässä. Nimitys tulee Teräsmiehen lentoa muistuttavasta asennosta.

Crucifix

Kaksi koukkua molemmissa käsivarsissa ja kaksi selässä niin, että kädet levittyvät sivulle ikään kuin ristiinnaulittuun asentoon.

Lotus

Kaksi koukkua selässä, yksi molemmissa reisissä ja yksi molemmissa sääriissä niin, että roikkuja istuu ilmassa lootusasennossa.

Captain Kirk

Yleensä neljä pystysuoraa koukkua keskellä rintakehää ja neljä pystysuoraa koukkua keskellä selkää niin, että keho nostetaan ilmaan pystysuorassa, kuin Star Trekin transporterissa eli teleportauslaitteessa.

Knee

Koukut joko yhdessä tai molemmissa polvissa niin, että keho roikkuu pää alaspäin. Yleensä tässä asennossa käytetään myös turvavaljaita kehon kannatteleminen helpottamiseksi, sekä polvien ihon helpon repeytyvyyden vuoksi.

Fetus

Yleensä neljä koukkua selässä ja muutama reisissä/ sääriissä niin, että keho roikkuu ”sikiöasennossa”.

Scorpion

Kaksi koukkua yläselässä ja yksi tai kaksi molemmissa polvissa niin, että jalat kaareutuvat takakautta pään yli skorpionimaiseen pistinasentoon.

Spinning Beam

Kahden tai useammankin henkilön yhteinen suspension, jossa kaksi henkilöä roikkuu molemmin puolin pitkää parrua yleensä selästä kahdella koukulla, mutta oikeastaan mistä tahansa ruumiinosasta. Roikkujat juoksevat kehässä ja hyppivät vuorotellen ilmaan ja pyörivät näin karusellinomaisesti ympyrää. Hyvin dynaaminen ja leikkisä asento.